

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2018

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
JIHOČESKÉHO MUZEA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZA ROK 2018**

ČESKÉ BUDĚJOVICE 2019

VÝROČNÍ ZPRÁVA

*Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
za rok 2018*

České Budějovice
2019

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice
Tel.: 391 001 501-550
<http://www.muzeumcb.cz>
E-mail: muzeumcb@muzeumcb.cz

ISBN: 978-80-87311-98-1

Zřizovatelem Jihočeského muzea v Českých Budějovicích je Jihočeský kraj.

Jihočeský kraj

Úvodník ředitele muzea

V lednu 2018 byly ukončeny některé výstavní projekty přecházející z roku 2017. Po Třech králich skončila i vánoční výstava Betlémy Zdeňka Manna. V polovině ledna byla ukončena výstava s názvem Jedny karty nestačí – Barevný svět hracích karet, která představovala karty jako malá umělecká díla. Počátkem roku skončila i výstava Letem včelím světem – 150 let organizovaného včelařství na Českobudějovicku, která seznamovala návštěvníky s historií včelařství ve světě, v Čechách i na Českobudějovicku a přiblížila návštěvníkům význam včel pro opylování rostlin a lidskou výživu. Na konci ledna pak byla ukončena rovněž výstava Vzpomínky na sočskou frontu, kterou jsme připravili ve spolupráci s Velvyslanectvím Slovinské republiky v Praze a Vojenským historickým ústavem.

V únoru opět ozdobila výstavní sály Jihočeského muzea v Dukelské ulici již tradiční výstava prezentující krásu a rozmanitost orchidejí, bromélií, tilandsií a sukulentů. Celou výstavu, stejně jako v minulých letech, zrealizovalo Jihočeské muzeum ve spolupráci s českobudějovickou základní organizací Českého zahrádkářského svazu „Orchidea“. Výstava byla doplněna o tropické a subtropické plazy a hmyz. Součástí výstavy byly opět panely, z nichž mohli získat návštěvníci nové informace jednak o orchidejích rostoucích v České republice a rovněž informace o orchidejích obecně. Velmi nás potěšilo, že v průběhu 10 dnů přivedla do Jihočeského muzea tato výstava přes 5000 návštěvníků. Zahájena byla rovněž Výstava hmyzu v obrazech Jana Kobyláka. Výstava představila olejomalby hmyzu a umožnila jejich srovnání s preparáty zobrazených druhů hmyzu.

Březen a začátek dubna byl v Jihočeském muzeu ve znamení Velikonoc. Výstava O červených vejčích byla doplněna o prezentaci řady lidových řemesel a řemeslníků, košíkářskou tvůrčí dílnu, předání velkopátečních nitek a další doprovodné aktivity. Na konci dubna pak byla otevřena výstava Retrohrádky – Sběrka panenek a hraček manželů Šídlových. Vedle panenek, dětských kočárků a dalších hraček ze sbírek manželů Šídlových z Vodňan byly prezentovány i hračky ze sbírek Jihočeského muzea a zejména malí návštěvníci ocenili možnost si v Jihočeském muzeu tvořit a pohrát.

Na začátku květnu byla veřejnosti představena výstava děl jihočeského malíře Jan Rafaela Schustera společně s výstavou Staré mapy Království českého, která představila veřejnosti výběr z map ve správě našeho sesterského Regionálního muzea v Českém Krumlově. V polovině května byla zahájena výstava Československé a české letectvo 1918 – 2018. Autor výstavy pan Miroslav Irra předložil veřejnosti množství informací o historii letectví na jihu Čech a malé i velké návštěvníky potěšilo velké množství prezentovaných modelů historické i současné letecké techniky.

Na konci června byla otevřena výstava Houby na hrázích rybníků v jižních Čechách. Výstava prezentovala houby vázané na hráze jihočeských rybníků a počátky ochrany vybraných rybníčních hrází, jako biotopů s výskytem chráněných druhů hub.

Na prázdniny připravili pracovníci muzea ve spolupráci s panem Milanem Binderem výstavu v radniční síni českobudějovické radnice. Výstava fotografií z let 1918 až 1938 prezentovala život v Českých Budějovicích a jejich bezprostředním okolí v době 1. republiky. Návštěvníci mohli shlédnout České Budějovice a jejich občany při práci, bavící se, sportující, při kulturních a společenských akcích a při celé řadě dalších aktivit. Výstava byla doplněna i množstvím dokumentů a trojrozměrných předmětů se vztahem k zvolenému tématu.

Září bylo na nové výstavní projekty velmi bohaté. Hned 12. září byla otevřena dlouhodobě připravovaná výstava k 150. Výročí založení Gymnázia J. V. Jirsíka „V práci a vědění jest naše spasení“. Výstavu připravoval historik novějších dějin našeho muzea a absolvent gymnázia Mgr. Leoš Nikrmajer. Významnou roli v přípravě a iniciování výstavy k významnému výročí gymnázia sehrály dámy Mgr. Eva Kordová a Ema Majerová. V polovině září naplnila Jihočeské muzeum Tradiční výstava hub. K výstavě byl zpracován velmi hodnotný edukační program. Bylo prezentováno přes 350 druhů hub a zájem o houby a přírodu obecně se promítl do velmi slušné návštěvnosti. Na konci září pak byly otevřeny další dvě výstavy, a to výstava Svědkové lidskosti, která představovala odpůrce nacismu z řad sudetských Němců,

křesťanů, kteří zaplatili v letech 1938 až 1945 za svůj postoj životem. Další výstavou byla výstava Dudy, dudy, dudy, dudičky prezentující dudy jako nástroj žebráků i králů. Hlavní součástí výstavy byla prezentace historické sbírky dud Mgr. Miloslava Vaváčka.

Na sobotu 22. září připravilo Jihočeské muzeum ve spolupráci se Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska Jihočeského kraje a Městem Borovany další ročník Trocnovských slavností. Slavnosti poctila svou návštěvou hejtmanka Jihočeského kraje Mgr. Ivana Stráská. Součástí programu bylo i dekorování praporů hasičských jednotek pamětními stuhami a výsadba „lípy republiky“. Další bohatý program, včetně divadelních představení, koncertu a doprovodných aktivit pro děti přivedl do Trocnova tisíce návštěvníků. Ve stejném termínu se konal v Českých Budějovicích Národní den železnice. I zde bylo Jihočeské muzeum zapojeno prostřednictvím výstavy, která představovala více než 190-ti letou historii železnice v Českých Budějovicích a okolí. Výstava byla připravena ve spolupráci s ČD a externími dodavateli a byla umístěna v prostorách českobudějovického vlakového nádraží, kde byla velmi hojně navštívena a velmi dobře hodnocena.

Začátkem listopadu byla otevřena výstava k 100. výročí založení Československa, která připomněla 100 let československé a české státnosti v Českých Budějovicích. Výstava České Budějovice před sto lety – proměny města ve fotografiích a knihách potěšila zejména budějovické patrioty. Opět po roce byl 11. listopad v Jihočeském muzeu ve znamení Dne veteránů. Výstava První světová válka – léta zkázy a bolesti, která byla prodloužena do konce roku 2018, se tímto dnem přehoupala do své závěrečné fáze. Těšil nás velký zájem veřejnosti o vlastní výstavu i zájem o velmi kvalitní edukační programy k ní připravené. Všichni zaměstnanci Jihočeského muzea, externí spolupracovníci i dodavatelé si za odvedenou práci zaslouží ještě jednou velké poděkování.

Na konci listopadu byl zahájen ADVENT V Jihočeském muzeu otevřením výstavy Století českých vánoč. Výstava nám připomněla v jakém prostředí prožívali Vánoce naši rodiče a prarodiče a jak jsme je prožívali my. Připomněli jsme si, co jsme našli pod stromčkem, čím jsme zdobili vlastní stromček a jak vypadaly naše domácnosti. K vánoční výstavě byl připraven velmi pěkný a tvořivý edukační program, který přivedl do muzea velké množství předškolních i školou povinných dětí.

Lednice – celkový pohled na vstup do objektu depozitáře v Ledenicích.

Před koncem roku jsme za účasti hokejových celebrit otevřeli výstavu Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu). Výstavu připravil ve spolupráci s českobudějovickým Motorem pan Ladislav Lhota. Je třeba poděkovat všem zapůjčitelům, kteří zapůjčili do výstavy své poklady. Jen díky jejich velkorysosti mohli návštěvníci shlédnout olympijské medaile, medaile ze světových šampionátů, prsten pro držitele Stanley cupu, poháry a medaile z dalších soutěží a řadu dalších artefaktů ve vztahu k 90-ti leté historii klubu a k hráčům, kteří klubem prošli.

Detail štukové výzdoby fasády.

Rok 2018 byl také rokem realizace dvou, pro Jihočeské muzeum velmi podstatných, projektů financovaných prostřednictvím IROP z evropských fondů. Projekt „Rekonstrukce depozitárního objektu Jihočeského muzea v Ledenicích“ (zkrácený název Rekonstrukce depozitárního objektu Lednice), který uspěl v 21. Výzvě IROP – Muzea – SC 3.1 byl ke konci roku 2018 dokončen. Ukončen byl rovněž projekt na revitalizaci zeleně v Areálu Žižkova rodiště na Trocnově financovaný z Operačního programu životní prostředí. Na intenzitě nabraly i práce na projektu „Stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice v historické budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích“ (zkrácený název Stálá expozice Jihočeského muzea), který rovněž uspěl ve 21. Výzvě IROP – Muzea – SC 3.1 a byl vybrán k realizaci. Byla zadána výroba modelů, restaurování pro expozici potřebných sbírkových předmětů, zhotovení replik sbírkových předmětů a preparátů, atd. V posledních měsících roku 2018 byla vypsána i výběrová řízení na stavební práce, systémové vitríny a IT část stálé expozice s tím, že vlastní výběr dodavatelů proběhne až počátkem roku 2019.

Stav v interiérech nově rekonstruovaného depozitárního objektu v Ledenicích na konci roku 2018.

Ing. František Štangel
ředitel muzea

Vnitřní pohled na novou fasádu s klimatizační jednotkou.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2018 byly sbírky Jihočeského muzea rozšířeny díky sbírkotvorné činnosti odborných pracovníků o velký počet zajímavých nových sbírkových předmětů. V roce 2018 bylo do sbírek Jihočeského muzea zapsáno celkem 6 399 kusů nových sbírkových předmětů, zapsaných v chronologické evidenci celkem pod 131 přírůstkovými čísly. Z toho bylo získáno: sběrem 2 561 kusů předmětů, koupí 3 263 kusy a darem 575 kusů sbírkových předmětů.

Na sbírkotvorné činnosti se podílela všechna dále uvedená odborná oddělení muzea, která nové akvizice pořizovala v souladu s dlouhodobými sbírkotvornými koncepcemi. Jedná se o tato oddělení: archeologické oddělení, oddělení knihovny, oddělení společenských věd a přírodovědné oddělení.

Archeologické oddělení

Záchrannými, předstihovými a badatelskými archeologickými výzkumy v rámci hospodářských smluv, grantů a odborných projektů byl do sbírek získán materiál ze 70 archeologických akcí na území Jihočeského kraje v počtu 15 000 ks nálezů, zejména keramiky, kostí, kovů a skla (47 přírůstkových čísel).

Knihovna

Fond odborné knihovny se akvizicemi, nákupy a dary rozšířil o 761 knihovních jednotek. Kromě darů byly četné nové akvizice z bohaté meziknihovní národní i mezinárodní výměny.

V návaznosti na dlouhodobou sbírkotvornou koncepci fotodokumentace proměn města s jeho okolím a akcí muzea bylo do podsbírký fototéky pořízeno 800 vybraných snímků událostí a akcí ve městě a okolí a 5000 snímků bylo pořízeno s cílem fotodokumentace muzejní činnosti.

Ve fondu periodik bylo v roce 2018 doplňováno 120 titulů periodik pořizovaných koupí či výměnou. Do podsbírký Starých tisků byly zařazeny dva knižní přírůstky a do podsbírký Písemnosti a tisky bylo pořízeno 10 kusů dokumentů.

Náměstkyně ředitele zařizovala významné akvizice jako např. výběr a pořízení nových exponátů a knih od PhDr. Zuzany Vyhnálkové ze Srubce či soubor husitů a sklenic s vedutami českých měst od Jiřího Dvořáka z Tábora či výběr grafických listů díky spolupráci s pražskými antikvariáty. Na těchto velkých akvizicích se také významným způsobem podílelo celé oddělení knihovny.

Pracovníci muzea s PhDr. Zuzanou Vyhnálkovou dne 8. 8. 2018 nad dokumenty z pozůstalosti H. Ramešové před akvizicí.

Palcáty zpracované jako upomínkové předměty a ocenění nejlepším vojákům. Z akvizice od Jiřího Dvořáka.

Přírodovědné oddělení

Vlastní sběr

Vlastním sběrem a nálezovými doklady spolupracovníků především v rámci vědeckovýzkumných úkolů bylo do sbírek JČM zapsáno celkem 475 položek.

Entomologie: Proběhl sběr a terénní průzkum okolí Hluboké nad Vltavou, Příbrami, Trhových Svinů, Třeboňska a Blanského lesa, byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Břeclavi, některé sběry byly uskutečněny i v rámci soukromé zahraniční cesty na Krétu.

Botanika: V rámci monitoringu flóry jižních Čech byl ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou ČBS uspořádán botanický výzkum v různých jihočeských lokalitách.

Geologie: Na různých lokalitách v jižních Čechách pokračoval sběr nerostů a hornin se šokovými jevy. Geolog o své dovolené opětovně navštívil lokalitu obřích křemenných krystalů Quartzberg v Namibii. Upřesnil stavbu obřích dolomitových krystalů uvnitř křemene a natočil další dronová videa.

Mykologie: V rámci jižních Čech bylo sbíráno zejména v těchto oblastech: Třeboňsko, Novohradsko, Českokrumlovsko, Hlubocko.

Zoologie: Vlastním sběrem, díky síti spolupracovníků a ze záchranné stanice živočichů bylo k pozdější preparaci získáno 75 ks obratlovců.

Akvizice, nákupy, dary

Průběžně byl získáván materiál pro mykologický herbář z poradny pro houbaře a od amatérských mykologů v regionu (zejména od členů MK JČM) celkem cca 120 položek.

S. Venclová zpracovala podklady pro rozsáhlý geologický nákup - bylo zakoupeno několik souborů nerostů a tektitů z jihočeských, českých i světových lokalit, celkem 11 přírůstkových čísel (1386 kusů).

Do podsbírký zoologie byly darem nejprve ke studiu získány nadbytečné preparáty z Katedry biologických disciplín ZF JU.

Oddělení společenských věd

U podsbírký UP: příprava a realizace 2 nákupních komisí (květen, listopad).

Celkem sbírky UP prostřednictvím nákupů a darů rozšířeny o 210 ks předmětů (14 položek).

U podsbírký Národopisu: podsbírký byla rozšířena prostřednictvím nákupů o 187 předmětů a díky darům o 56 kusů. Podařilo se získat dva rekonstruované krojové soubory z Kozácka a Blat, zachovalou citeru, několikery kočárky z 60. let a další drobnější akvizice.

U podsbírký Numismatika: sbírka rozšířena o 63 ks mincí (konvolut 59 ks, 4 ks jednotlivě), album ce-nin a kolků a 3 ks medailí.

U podsbírký Divadelní a Hudební archiv byl divadelní fond rozšířen formou nákupu a daru o 414 ks sbírkových předmětů. Darem od Mgr. Vyhnálkové jsme získali kompletní rodinné loutkové divadlo včetně kulis, rekvizit a dalších doplňků (celkem 329 ks). Zakoupeno od p. Františka Dubského bylo podomácky vyrobené rodinné loutkové divadlo s ručně řezanými loutkami, kulisami, rekvizitami a divadelními hrami (celkem 85 ks).

U podsbírký Historie: Nákupní komise - pohlednice místopisu jižní Čechy, cedule tužkárna Grafo, reklama Hardtmuth, cedule stavební firma Procházka.

Akviziční a sbírkotvorná činnost - trojrozměrný a dokumentační materiál k trampskému hnutí na jihu Čech.

Z předmětů vztahujících se k historickému období po roce 1945 byla provedena akvizice u příležitosti celostátní zemědělské výstavy na Výstavišti České Budějovice – srpen. Provedena řada sběrů v průběhu roku – ať již na základě nabídek, či přímo v terénu (vybavení domácností, letáky, plakáty, fotografie a jiné).

Archeologické oddělení

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 47 nových přírůstkových čísel (2086 předmětů). Do II. stupně evidence bylo v programu MUSEION zapsáno celkem 882 karet.

Dokončena byla revize fondu Dívčí Kámen.

Pokračovalo se v ukládání sbírek do nových kartonových krabic a prosklených regálů (celé nádoby) a ve vytváření nových lokačních seznamů. Pokračovalo se v ukládání drobných kovových předmětů v samostatné místnosti v rámci archeologického depozitáře.

V roce 2018 bylo konzervováno a restaurováno celkem 36 keramických nádob z archeologických výzkumů v Plavu (dálnice D3) a dalších lokalit z území jižních Čech (Rataje u Bechyně, České Budějovice - Solnice). Rovněž byla provedena základní konzervace nálezů z vybraných lokalit z fondu bývalé expozitury Archeologického ústavu v Plzni, který je nyní uložen v depozitáři v Netolicích (Hosty, Křtěnov, Vrcovice, Sedlec). Mimo JČM byla zajištěna konzervace kovových předmětů z depotů ze starší a mladší doby bronzové z Vitína, Kroclova, Tiché a Ratají (Archeologický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity). L. Töröková rovněž provedla rekonzervaci 10 ks nádob z Přešovic pro expozici pravěku.

Knihovna

Všechny knihy a časopisy v odborné knihovně byly evidovány v systému Clavius a opatřovány čarovým kódem. Celkem 120 periodických titulů bylo zaevidováno, zkatalogizováno bylo celkem 1212 jednotek časopisů, v rámci retrokatalogizace bylo zpracováno ve druhém stupni knihovní evidence 821 časopiseckých jednotek. Zápůjček knih bylo registrováno jen v roce 2018 celkem 893 jednotek a více než 8 999 prologací knih a časopisů. Také bylo vyřízeno 18 žádostí o národní a mezinárodní meziknihovní výpůjční službu. Celkem 1475 kompletů periodik bylo zpracováno z depozitáře ve Stavounionu, kde má knihovna Jihočeského muzea své sklady, neboť do hlavní budovy by se všechny knihovní dokumenty z prostorových důvodů nevešly.

Celkový počet evidovaných knihovních jednotek v knihovně muzea je 135 573 knihovních jednotek. Do lístkového katalogu bylo zařazeno 761 nových lístků a dále bylo provedeno doplnění 1354 záznamů. V knihovně bylo 348 čtenářských a badatelských návštěv z fondu odborné literatury a celkem 104 čtenářům bylo evidováno 682 časopiseckých zápůjček.

Péče o historické knižní sbírky a knihovní fond probíhala kontinuálně během celého roku. Pravidelně byly prováděny kontroly depozitářů a průběžné úpravy uložení sbírek.

Dle interních směrnic byla na konci roku 2018 provedena Janou Klimešovou s ostatními pracovníci knihovny inventura veškerých skladových zásob publikací muzea a vyúčtování komisního prodeje všech periodických i neperiodických titulů muzea i spolupracujících partnerů při prodeji cizího zboží.

Prezentace vydaných publikací byla prováděna několika efektivními způsoby. Samozřejmostí je aktualizovaná on-line nabídka v e-shopu. Publikace knih vydávaných muzeem i výhodně zakoupené od jiných vydavatelů byly k prodeji nabízeny ve vitríně v hlavní budově i na pobočkách muzea. Publikace vydané muzeem byly nabízeny také v Akademické knihovně na zvláštní prodejní akci, dále na konferencích a při knižních křtech i jiných příležitostech.

Další dva pracovníci z oddělení náměstkyně ředitele Eva Náprstková a Lukáš Pelikán pracovali na dále uvedených úkolech souvisejících s činností knihovny a svojí činností přispívali do evidence sbírkových předmětů v programu Museion: práce s podsbírkou č. 18 (doplňování údajů, oprava chyb, nahrávání multimédií k předmětům), účastnili se revize knihovních sbírek (podsbírkou č. 18 a 19) i následné fotodokumentace předmětů či jejich digitalizace na profesionálním knižním skeneru Zeutschel (zápůjčka

z Jihočeské univerzity), dále prováděli dle instrukcí sestavování tabulek (např. shromažďování údajů ze starých tištěných katalogů Františka Matouše a Mirko Riedla). V rámci vlastní digitalizace bylo celkově pořízeno více než 23 000 snímků o celkové velikosti 52 GB (skenovány byly: staré knihovní karty, literární archiv, vybraná Budvicensia, vybrané rukopisy a další knihy z běžného knihovního fondu, dále probíhalo skenování pro jiná oddělení JČM – např. pro Oddělení společenských věd (skicáký Aloise Terše, národopisné práce Karla Hlubučka či kronika Krajského zemědělského stavebního podniku), a také pro externí badatele: fotografie a kronika obce Šejby, plány Žumberk (arch. Našinec) a skenován byl rovněž další materiál pro výstavní a expoziční účely aj.

Přírodovědné oddělení

Evidence sbírek

Přírodovědné oddělení zaevidovalo do I. stupně celkem 1 861 položek. Do II. stupně bylo zaevidováno celkem 4 413 položek na 3 038 katalogizačních číslech.

V mykologii byl sestaven slovník názvů hub a lišejníků pro práci v programu Museion. V zoologii byl aktualizován lokační seznam, byly kompletně vytvořeny slovníky a byly prováděny průběžné úpravy evidence v systému Museion. V entomologii v systému Museion byla připravena evidenční karta pro zápis v entomologické podsбірce. Pracovníci přírodovědného oddělení se účastnili školení týkajícího se práce s Museionem.

Revize, inventarizace

Mykologie: v rámci periodické inventarizace bylo zrevidováno celkem 3250 položek. Byla dokončena periodická inventarizace podsбірky mykologie. Došlo k vyřazení 1 herbářové položky.

Botanika: Byla dokončena inventarizace celého fondu podsбірky. V roce 2018 bylo inventarizováno 27945 herbářových položek, v roce 2018 bylo dohledáno cca 800 položek nenalezených během revizí v předchozích letech a následně byl aktualizován lokační seznam. Bylo odhaleno několik desítek evidenčních nesrovnalostí, které byly následně odstraněny, popř. byla příslušná chybná čísla navržena k odpisu. V botanice bylo vyřazeno 200 ks herbářových položek.

Zoologie: proběhla inventarizace přírůstků za roky 2016-2017, zároveň bylo vyřazeno 9 sbírkových předmětů.

Geologie: v lednu (8. - 12. 1. 2018) byla provedena dílčí periodická inventarizace podsбірky geologie. Bylo inventarizováno 505 inventárních položek (G 12 426 - 12 930). S. Venclová a P. Rajlich zpracovali podklady pro odpis, bylo odepsáno 94 položek (130 kusů) z geologie.

Entomologie: v rámci dokončování očištění starých entomologických sbírek od Lindanu byly vyřazeny nezpreparované duplicitní sběry ing. V. Neumana z důvodů přebytnosti, celkem 342 položek čítajících 30 095 ks motýlů.

Péče o sbírky

Všichni pracovníci prováděli průběžné kontroly stavu depozitářů a sbírkových předmětů (min. 2x měsíčně). Upravili nové nastavení klimatických parametrů v depozitářích, udělali lokační seznamy svých depozitářů a průběžně je doplňují.

Zoologie: byla pořízena fotodokumentace oologické sbírky (provedena externisty pro potřeby fotografické dokumentace do knihy o vajících ptáků).

Mykologie: byly ukládány starší sběry do nově zakoupených herbářových krabic (prováděl L. Černý).

Botanika: na nové herbářové papíry archivní kvality, kam budou dekontaminované herbářové položky předávány, bylo ve spolupráci s tiskárnou Herbia vytisknuto inventární číslo s čarovým kódem. Převoz papíru mezi tiskárnou a depozitářem zajišťoval L. Černý. U položek, kde chybělo inventární číslo, bylo

na nový papír vytisknuto nové inventární číslo, u položek, kde i. číslo uvedeno bylo, zůstalo zachováno. Kromě inventárních čísel byl na papíry vytištěn kód, který umožňuje jednoznačné přiřazení herbářové položky, fotografie a nového herbářového papíru. Od Lindanu bylo vyčištěno 812 herbářových položek a cca polovina byla adjustována na nové papíry (dekontaminaci prováděli L. Černý, M. Lepší, J. Houdková, H. Hladká; L. Černý prováděl adjustaci).

V průběhu roku 2018 probíhala kontrola a odstraňování nedostatků vzniklých během importu dat k botanické sbírce do aplikace Museion. Import dat je možné považovat za ukončený.

Entomologie: byly determinovány a uspořádány vlastní sběry, aby bylo možné je zapsat do II. stupně evidence (1 439 ks na 113 katalogizačních kartách). Probíhal import do sbírkového evidenčního systému Museion, v němž je ještě třeba odstranit některé chyby. Byla dokončena dekontaminace sbírky ošetřené Lindanem. Entomologické krabice ošetřené Lindanem se vyfotografovaly, potom se celý obsah přepíchal do nové krabice, nebo se z ní štětečkem vymetl Lindan. Po tomto se znovu pořídila fotodokumentace krabice. Toto dvojí focení se dělalo z preventivních důvodů, aby případná chyba mohla být dodatečně rozpoznána a opravena. V polovině roku 2018 byla dokončena dekontaminace od Lindanu. Na dekontaminaci od Lindanu se podílel dokumentátor L. Černý, který kromě toho, že se zabývá dekontaminací, plánuje i směny jednotlivých pracovníků na používání digestoře. Společně s ním na dekontaminaci pracovali F. Grycz a J. Košová. F. Grycz kromě toho popisuje nové krabice a popisuje i fotografie krabic, krabice po popsání ukládá do mrazáků v badatelně entomologie a botaniky. Kurátor Z. Kletečka připravuje a naváží sbírky k digestoři a dekontaminované sbírky z mrazáků v badatelně entomologie a botaniky umísťuje do provizorních prostor v depozitáři. Po dekontaminaci celé skupiny sbírek (brouci, motýli ostatní hmyz) byly očištěny poličky v depozitáři, celý depozitář byl několikrát uklizen a sbírky byly vráceny na původní místo.

Dokumentátor L. Černý ve spolupráci s odbornými pracovníky pomáhal při ukládání, vymrazování a konzervaci sbírkových předmětů zoologie, entomologie, mykologie a botaniky (botanika cca 20 000 ks, entomologie mimo dekontaminace od Lindanu cca 10 000 ks bylo vymrazeno). Spolupracoval na vytváření pravidel bezpečnosti práce při manipulaci se sbírkami ošetřenými Lindanem. Podílel se na instalaci výstav „Orchideje sukulenty a jiné exotické rostliny a hmyz“, „Hmyz v obrazech Jana Kobyláka“, přípravě „Výstavy hub“ a také na likvidaci těchto výstav. Pomáhal s přípravou exponátů a instalací výstavy „Příroda Třeboňská“ v Borovanech a s interní výstavou „V práci a vědění jest naše spasení“. Při likvidaci výstavy orchidejí pomáhal i F. Grycz a J. Košová, která se také podílela na skenování různých textů pro potřebu oddělení, ale hlavně Chánovy botanické kartotéky. V podsбірce entomologie se dokumentátor L. Černý podílel na evidenci nových přírůstků za rok 2018, kdy bylo zpracováno 1 439 ks předmětů na 113 evidenčních kartách. Provedl ve spolupráci s odbornými pracovníky dekontaminace depozitářů (entomologie, mykologie) dýmovicemi Dobol fumigátor (18. 12. 2018). Dokumentátor poskytoval i další technický servis odborným pracovníkům.

Dokumentátorka S. Venclová pečovala o geologicko-mineralogické sbírky, podílela se na postupném čištění sbírkových ukázek, uspořádání sbírky atd., připravovala podklady k zápisu do I. stupně evidence (1071 ks nerostů, hornin, zkamenělin a tektitů), k nákupu sbírkových předmětů a zabývala se vybavováním agendy. Připravovala podklady pro předávací revizi plánovanou na rok 2019 a pracovala na přípravě stálé expozice. Dále pomáhala s dohledáním knih v geologické příruční knihovně.

Konzervace, preparace, ošetření proti škůdcům

Byly prováděny pravidelné fyzické kontroly stavu sbírkových předmětů a klimatických parametrů v depozitářích botaniky, zoologie, entomologie a mykologie. Nebylo zjištěno žádné napadení sbírkových předmětů škůdci. Nově získaný materiál byl před uložením do depozitáře vymrazován (podsбірky botanická, mykologická a entomologická).

Dokumentátor L. Černý se společně s J. Košovou, J. Houdkovou a H. Hladkou podílel v botanické podsбірce na lepení herbářových položek (cca 1500 ks) a cca 1 000 ks revizních lístků do herbáře.

J. Houdková a H. Hladká rozřídily asi 15000 herbářových položek podle abecedy. V podsбірce entomologie dokumentátor L. Černý společně s M. Gryczem zpreparoval cca 400 ks hmyzu, opatřil je lokálními údaji a nově zaevidované přírůstky označoval do druhého stupně přírůstkovými čísly (1439 ks).

V zoologické podsбірce byly veškeré sbírkové předměty vracející se z výstav či zápůjček před uložením do depozitáře ošetřeny buď vymražením, nebo fumigací. Bylo provedeno ošetření krabic s balky Invetem a ošetření oken depozitáře Biolitem. Ve špinavé laboratoři byl po vzoru Národního muzea založen chov kožojedů sloužících k preparaci lebek. K 31. 12. 2018 bylo na přírodovědném oddělení vypreparováno 11 lebek, 1 bakulum a 4 balky savců, dále byla provedena preparace několika krunyřů želv, preparaci provedl L. Černý ve spolupráci s V. Mikešem. Probíhala i nová tvorba tekutinových preparátů. K 31. 12. 2018 V. Mikeš ve spolupráci s L. Černým odebrali 11 tkáňových vzorků savců a uložili je do sbírky tkáňových vzorků. L. Černý se podílel na drobných opravách preparátů (např. doplnění skleněných očí), které byly prováděny svépomocí, stejně jako tvorba sádrových odlítků otisků tlapek savců.

Oddělení společenských věd

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 61 nových přírůstkových čísel (2 439 předmětů) do databáze. Do II. stupně evidence bylo v programu MUSEION zapsáno celkem 516 karet (navíc 253 rekatalogizovaných karet podsбірky historie).

Proběhly dvě nákupní komise (květen, listopad).

Kurátorka UP prováděla pořadání předmětů v depozitářích, úklid v depozitářích, popis/popisky s evidenčními čísly (např. sklo cca 1.000 ks, hudební nástroje a hrací stroje 200 ks). Prováděla vytváření lokačních seznamů – dokončen pro hudební nástroje a hrací stroje a pro depozitář keramiky a porcelánu, rozpracován pro depozitář skla a nábytku.

Fotodokumentace – 570 sb. p. (např. kompletní fotodokumentace sbírky hudebních nástrojů a hracích strojů 208 ks; sbírka bechyňské keramiky 100 ks). Ukládala nové sbírkové předměty a předměty vrácených z výpůjček, nové uložení hudebních nástrojů.

Kontrola expozice Žumberk, vypracováno nové bezpečnostní album.

Kontrola dlouhodobých zápůjček – NPÚ – SH Nové Hradky (+ ošetření předmětů ve spolupráci s konzervátorkou muzea), NPÚ – Plasy, Město Třeboň.

Historik umění prováděl pořadání předmětů v depozitářích, úklid v depozitářích, vytváření lokačních seznamů, popis/popisky s evidenčními čísly (300 ks), fotodokumentace (350 ks). Dále prováděl ukládání nových sbírkových předmětů a předmětů vrácených z výpůjček.

Prováděl přípravu předmětů pro zápůjčky odborným institucím mimo muzeum a v rámci výstav JČM. Pomoc Biskupství českobudějovického s uložením obrazárny biskupů a papežů do JČM po dobu rekonstrukce budov biskupství. Prováděl identifikaci předmětů bez čísel (většinou dohledávání starých fondů v inventářích z konce 19. století (cca 10 ks). Revize karet a opravy údajů (cca 50 karet).

Etnografka se správkyní depozitáře pokračovala v práci na lokačních seznamech Šrámkova a Ledeniče. Byly dokončeny lokační seznamy keramiky a částečně 1. místnosti Šrámkova.

Výběr, příprava a pak ukládání předmětů ze zápůjček (Muzeum JUDR. O. Kudrny Netolice - betlém J. Michálka 48ks, soubor řeznického řemesla 30ks Prácheňské muzeu Písek) tabule A. Terše byly opatřeny dřevěnými rámy, dokončena výroba první dávky papírových krabiček na podmalby (44 kusů).

Kurátorka divadelního archivu a správkyně hudebního archivu prováděly úklid a pořadání sbírkových předmětů v depozitářích. Sledování klimatu v depozitářích, asistence při servisních kontrolách EZS, EPS, aj., fotodokumentaci sbírkových předmětů, popis předmětů přírůstkovými a inventárními čísly – cca 500 ks, úklid depozitáře v Netolicích.

Dokumentátorka Hudebního archivu prováděla pořadání, kontrolu, procházení, řazení a vytváření nových seznamů pro kartony s materiálem hudebního archivu – 58 kartonů.

Správkyně depozitářů Etnografie prováděla pravidelnou kontrolu stavu a uložení sbírkových

předmětů v depozitářích Šrámkova (textil) a Ledenice, sledování klimatických podmínek, pravidelný úklid, větrání, 2x ročně zajištění depozitáře v době výletového období molů, zajištění technických úprav, převozů sb. předmětů. Předávání návrhů na konzervaci a restaurování sb. předmětů. Práce s jednotlivými kolekcemi či jednotlivými sb. předměty v depozitářích textilu Šrámkova a Ledenice: výroba a zajištění výroby obalového materiálu, nové ukládání jednotlivých sb. předmětů, našívání čísel, poutek, identifikačních cedulek, základní očista suchou i mokrou cestou, ukládání nově nabytých textilních sb. předmětů, vyhledávání, vyskladnění a následné uložení zápůjček. Tvorba lokačních seznamů, fotodokumentace sb. předmětů a PC zpracování, zajištění a popis krabic. Fotodokumentace sb. předmětů a jejich PC zpracování.

Systematizace sbírkových předmětů v jednotlivých depozitářích, ukládání nově zapsaných sbírkových předmětů, jejich očista, příprava k uložení. Zahájení příprav na stěhování textilních sbírkových předmětů do nových prostor v Ledenicích. Tvorba lokačních seznamů depozitáře Ledenice a sbírkového textilu v depozitáři depozitáře Šrámkova. Spolupráce na základním ošetření exponátů v objektu Ledenice, Žumberk a Buškův hamr. Průběžné přepisování seznamů sb. předmětů z Revizní zprávy (rukopis) do PC.

Konzervátor dřeva: pravidelné kontroly sbírkových předmětů v expozicích a jejich čištění.

Odborná pomoc při výstavách a expozicích. Kontrola a ošetření sbírkových předmětů v expozici tvrže Žumberk, Trocnov, Buškův Hamr - 200 ks. Pomoc při stěhování sbírkových předmětů do prostorů depozitářů (ulice L. B. Schneidera, Fr. Šrámkova, Ledenice). Základní ošetření a konzervace předmětů národopisu uložených v Trocnově - 102 ks.

Konzervátorka obrazů, loutek, podmaleb: pravidelné kontroly sbírkových předmětů a jejich čištění. Odborná pomoc při výstavách a expozicích (Velikonoční výstava, Hokej - budějcký fenomén, Vánoční výstava). Kontrola a ošetření sbírkových předmětů v expozici tvrže Žumberk, N. Hrade - 200 ks a Trocnov - 200 ks. Pomoc při rovnání sbírkových předmětů v depozitáři Ledenice (keramika) a Fr. Šrámkova (sklo). Práce pro jiné instituce. Konzervování a ošetřování v rámci JČM.

Kurátorka divadelního a hudebního archivu: k restaurování zadáno celkem 4 ks loutek (Radka Kalabisová - listopad, prosinec 2018). Pokračování konzervace loutek z Malého divadla p. Kocmichem. Celkově již bylo opraveno 105 ks loutek. Příprava konzervátorských zpráv – přepis do PC, úprava fotografií.

Správkyně depozitáře Národopis: očista a základní konzervace sbírkových předmětů (2x ročně).

Spolupráce na základní očistě exponátů před zahájením návštěvnické sezóny v exp. lid. nábytku a Ryby a lidé Žumberk, základní očista předmětů před uložením do depozitáře – praní či zajištění vyčištění nově nabytých sbírkových předmětů, vystavovaných či vrácených předmětů.

Konzervátor dřeva: průběžné provádění základního ošetření a konzervace předmětů pro potřeby výstavní. Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek konzervování sbírkových předmětů – 60 ks. Základní ošetření a konzervace předmětů národopisu v Trocnově – 2 ks. Odborná pomoc při přípravě výstav a expozic. Pomoc při realizaci výstav – výročí Jirsíkova gymnázia, Motor ČB, Velikonoční, včelařská a Vánoční výstava. Realizace a účast na „Muzejní noci“. Kontrola a příprava objektů JČM na sezonu-Žumberk, Buškův hamr, Trocnov. Pomoc při stěhování sbírkových předmětů v depozitářích Ledenice, L. B. Schneidera, Dukelská.

Konzervátorka textilu a obrazů: průběžné provádění základního ošetření a konzervace předmětů pro potřeby výstavní. Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek konzervování sbírkových předmětů: loutky 2 ks, konzervace Krucifixu 1 ks, košík 1 ks, kompletní konzervace obrazů 5 ks, retuše rámu 5 ks, zlacení rámu 1 ks, kočárek dětský 1 ks, čištění šperků 10 ks, tabla 7 ks, závěsný štít 1 ks, čištění sb. předmětů na Vánoční výstavu 30 ks (ozdoby, kabelky, lyže atd.), čištění od prachového depozitu - zapůjčené hokejové předměty 300 ks, rovnání fotografií a diplomů 20 ks, rovnání keramiky v depozitáři v Ledenicích, instalace výstavy J. gymnázia, Velikonoční výstavy, Vánoční výstavy, výstavy Motoru, čištění expozic v Žumberku, Nových Hradech a Trocnově.

Konzervátor kovů: konzervace a restaurování 32 kusů předmětů ze sbírek (UMPRUM). Pomoc při revizi kovů (UMPRUM). Konzervace 28 kusů předmětů ze sbírek národopisu, 102 ks depozitář Trocnov.

Konzervace a restaurování hasičské stříkačky z obce Srubec. Konzervace pamětní desky E. Háchy. Konzervace a čištění 26 kusů předmětů pro výstavu Jirsíkovo gymnázium. Výroba 30 ks kopií mincí pro výstavu „Mincovna“. Příprava a realizace výstavy pro obec Kovářov. Příprava a realizace doprovodných akcí. Pravidelná kontrola expozic a zápůjček ze sbírek JČM. Konzultace a odborná pomoc pro ostatní instituce a veřejnost.

Restaurování sbírkových předmětů mimo muzeum.

Kurátorka UP: k restaurování mimo muzeum zadáno sklo UP 647, UP 651, UP 1110, UP 3978, UP 5075 (dokončeno 2018); ve druhé fázi sklo P2 14, UP 562, UP 918, UP 1135, UP 1138, UP 1590, UP 4788, UP 4791, UP 4904 a miska s delfínem (plánované dokončení červen 2019).

K ošetření v rámci konzervátorské dílny muzea zadány drobné dřevěné předměty (ozdobné krabičky, psací kazety, 5 ks), sklo a keramika (určeno pro zápůjčky mimo muzeum, 44 ks), nábytek (pro vánoční výstavu, 7 ks).

Historik umění: restaurování: 2 ks portrétů od malíře E. Czecha (František Josef I., Alžběta Bavorská), 2 ks dřevorezby (Pieta z Neplachova, Poprsí sv. Apoštola).

Etnografka: k restaurování mimo JČM byly zadány následující předměty:

N 7542 sukně, N 5917 sukně, N2947 špnezr, N 8348 sukně, N127 blatská plena, N8872 zástěra blatská, N8161/1 sukně, N8160/7 šátek, N947 čepeček, N1134 čepeček a stuha, N6111 čepec, N1075 čepec, N 1084 čepec, čepec b.č. zlatý, podmalby (N 347, bč Panna Maria Pomocná, N80, N343, N87, N5203, N38, N78, N2, N61, N223, N14), N8687 čepec, N1133 čepec, N13569 čepec, N762 korunka svatební, N755 kolečko k pentlíku, N6098 vínek, N1845/1 vínek, N1135 vínek, N6099 vínek, N5863 roucha, N126 blatská plena, N1032 koutní plachta, N7543 předák, N9003 předák, N2772 slintáček.

KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

O. Chvojka, Z. Thomová, P. Zavřel a L. Töröková připravili v hlavní budově JČM chodbové výstavy „Mimořádný soubor nádob z mladší doby bronzové ze sídliště v Ratajích u Bechyně“ a „Nové zajímavé kovové nálezy z pravěku až středověku z jižních Čech“. Všichni pracovníci oddělení pokračovali rovněž v přípravě stále expozice pravěku a raného středověku v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

Pracovníci oddělení proslavili 25 přednášek z oboru archeologie pro veřejnost a referátů na odborných konferencích a sympozii v České republice, na Slovensku, v Německu, v Rakousku a ve Španělsku, včetně 28. ročníku mezinárodní Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen/ Oberösterreich.

Z. Thomová se podílela na přípravě a realizaci Mezinárodního dne archeologie v Jihočeském muzeu pro veřejnost a na přípravě a realizaci Muzejní noci.

Archeoložka Zuzana Thomová při zcela mimořádné prezentaci relikviářových ostatků sv. Auraciána v katedrále sv. Mikuláše v Českých Budějovicích dne 6. 4. 2018.

O. Chvojka pravidelně přednášel na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity *Úvod do archeologie, Přehled pravěku a raného středověku, Doba bronzová a halštatská, Doba bronzová a starší doba železná ve střední Evropě, Svět člověka doby bronzové a železné, Suroviny středoevropského pravěku, P. Zavřel pak téma Doba římská a Doba stěhování národů*. O. Chvojka realizoval rovněž výběrovou přednášku *Jihozápadní Čechy a horní Podunají v době bronzové a halštatské* na FF MU Brno.

Zprávy o probíhajících archeologických výzkumech přinášely stránky regionálního tisku a regionální televizní a rozhlasové zpravodajství, zejména o archeologických výzkumech v trase dálnice D3 (O. Chvojka - P. Zavřel) a o archeologickém výzkumu na Piaristickém náměstí v Solnici v Českých Budějovicích (Z. Thomová). P. Zavřel se vystoupil v pořadu Čs. televize Praha „Sůl nad zlato“ o Zlaté stezce v rámci cyklu *Historie, cz. Z. Thomová* prováděla prohlídky archeologického výzkumu v Solnici v Českých Budějovicích pro veřejnost.

Knihovna

Expoziční činnost

V roce 2018 doplňovala náměstkyně ředitele a vedoucí knihovny expozici *Ryby a lidé* na Novohradsku na tvrzi Žumberk a provedla kontrolu expozice *Rožmberský úředník*, která byla na tvrzi Žumberk již desátým rokem (od 2008). Zároveň zahájila přípravu expozice *Řemesla na Novohradsku*, která by měla být zpřístupněna v roce 2020 ve výstavních prostorách po dlouhodobé výstavě *Ryby a lidé* (na Žumberku od 2011). H. Stejskalová kromě toho také zajišťovala udržitelnost expozičního projektu *Významné milníky husitství v českých a německých dějinách* v Památníku Jana Žižky v Trocnově. Do výstavní sezóny 2018 byly zajištěny nové exponáty, dvě loutky od loutkaře Finka z Ledenic a provedeny doplňky informačních kiosků ve spolupráci s Martinem Dvořákem, IT operátorem JČM. V zájmu pokračování úprav zeleně v areálu Památníku Jana Žižky v Trocnově se náměstkyně ředitele podílela na realizaci projektu *Regenerace zeleně v Památníku Jana Žižky z Trocnova z Operačního programu životního prostředí*. Podílela se s vedoucí Ekonomického oddělení JČM na administraci projektu a zajistila koordinační schůzky v muzeu i přímo na místě v Trocnově, kterých se účastnili zástupci JČM, LČR, AOPK, NPÚ a JČK. Připravila interní projekt a po konzultacích vybrala audioguidy do expozice *Příběh města České Budějovice*. Mimo Jihočeské muzeum zajišťovala náměstkyně ředitele H. Stejskalová dlouhodobou projektovou spolupráci Jihočeského muzea s Městem Rudolfov, pro jehož Hornické muzeum a náplň jeho expozic je Jihočeské muzeum partnerem projektu z prostředků ROP NUTS II Jihozápad – 3. 1 C, a to až do konce roku 2020 v rámci udržitelnosti. V roce 2018 spolupracovala na obsahové a projektové přípravě expozice v kapli v Dlouhé Stropnici díky spolupráci s vedením města Horní Stropnice.

Výstavní činnost

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitele H. Stejskalová zpracovala výstavní plán na rok 2018 a podílela se na programové přípravě, dramaturgii a moderování pátého ročníku *Trocnovských slavností* v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova.

Oddělení knihovny a náměstkyně ředitele připravilo několik výstavních instalací nejen v hlavní budově muzea. Ke stému výročí založení republiky připravili pracovníci obou uvedených oddělení výstavu *České Budějovice před sto lety*. Kromě toho připravili rovněž dva exponáty měsíce, a to v březnu a říjnu. Zvláštní instalací byl doplněk na konci expozice *Příběh města*, kdy byla vystavena vybraná stará i nová literatura k dějinám města. Dále se pracovníci obou oddělení podíleli na instalaci výstavy *Svědkové lid-skosti*. Též měli na starosti vyzvednutí zapůjčených výstavních panelů z putovní výstavy o zednářích ze zámku v Dubu u Prachatic.

Fotografka muzea Helena Motyčková se podílela na dokumentaci všech výstav a dle požadavků rovněž na přípravě fotoalb, bezpečnostních alb, prezentačních a propagačních snímků i dalších výstavních aktivit muzea.

Přednášková činnost

V průběhu roku 2018 přednesla vedoucí knihovny celkem 21 přednášek pro 920 posluchačů. Vedoucí knihovny také v roce 2018 spolupracovala s Městskou organizací Svazu důchodců v Českých Budějovicích. Pro seniory a absolventy Univerzity 3. věku a Klub Univerzity 3. věku při Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity připravila přednášky na požadovaná kulturně-historická témata. Dále se přednášek zúčastnila veřejnost v různých místech kraje, kde se konaly vyžádané přednášky, i studenti Jihočeské univerzity. Přednášela také pro Historický klub při JČM.

Spolupráce se školami a Jihočeskou univerzitou

Ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity byla náměstkyně ředitele a vedoucí knihovny oponentem 2 bakalářských a 1 diplomové práce. Pro Zdravotně sociální fakultu, studijní program *Zlatá stezka* připravila dvousemestrální kurz *Kulturní tradice na Zlaté stezce* navazující na předchozí cyklus historicko-archeologických přednášek kolegů z JČM a Prachatického muzea.

Vycházky

V roce 2018 zajistila vedoucí knihovny a náměstkyně ředitele jako místopředsedkyně Historického klubu celkem 3 vycházky za historií města, z toho dvě vedla.

Prezentace a propagace

Fotografka se tvůrčím způsobem podílela na přípravě plakátů, pozvánek, fotografií na web a facebook muzea a dalších propagačních materiálech.

Knihovnice Jana Klimešová přispívala do Souborného katalogu ČR a do SKATU souborného katalogu knihoven s Claviem. Knihovnice aktualizovaly a doplňovaly údaje v on-line katalogu knihovny muzea.

Knihovnice a administrátorka skladu publikací Jana Klimešová průběžně doplňovala prodejní prezentaci publikací vydaných JČM a také aktualizovala on-line nabídku knih vydaných muzeem v e-shopu na stránkách www.muzeumcb.cz.

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitele byla zástupcem muzejních knihoven Jihočeského kraje ve výboru oborové Knihovnické komise při AMG.

Pro potřeby televize a rozhlasu za účelem propagace výstav a expozic poskytla náměstkyně ředitele podklady i řadu rozhovorů.

Obě oddělení – oddělení knihovny a náměstkyně ředitele připravily díky vynikajícím IT návrhům

Z natáčení pořadu *Rady ptáka Loskutáka* dne 4. prosince 2018.

Dne 11. 10. 2018 navštívili Jihočeské muzeum pracovníci v kultuře z Horního Rakouska a Jihočeské univerzity.

M. Dvořáka, IT operátora a specialisty na tvorbu interaktivních audiovizuálních doplňků, zajímavý interaktivní obsah pro návštěvníky výše uvedených výstav, expozic a dalších instalací Jihočeského muzea. Obě oddělení se podílela na zajištění televizního natáčení speciálního vánočního dílu z JČM v pořadu Rady ptáka Loskutáka.

Přírodovědné oddělení

Expoziční činnost

Všichni pracovníci oddělení pokračují v na přípravě projektu nové expozice „Příroda jižních Čech, živá příroda a neživá příroda“. Připravují podklady pro výběrová řízení dioramat a modelů.

Entomolog společně s dokumentátorem sbírali různý hmyz, především vážky, do nové expozice.

Mykolog opatřil (prostřednictvím člena MK JČM J. Jandy) lyofylizáty dalších 18 druhů hub do nové expozice. Botanik sbíral rostliny do nové stálé přírodovědné expozice: nasbíráno a vylisováno ca 200 charakteristických druhů pro území jižních Čech (od Šumavy po Orlík nad Vltavou).

Výstavní činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení připravili v roce 2018 4 výstavy v JČM, na dvou výstavách v JČM se spolupodíleli a 1 výstavu připravili mimo JČM.

Mykolog M. Beran odborně garantoval a ve spolupráci s Mykologickým klubem JČM připravil „Výstavu hub“ v JČM, spolupracoval s edukačním oddělením na doprovodných programech pro děti a mládež. Připravil výstavu „Houby na hrázích rybníků v jižních Čechách“, zabýval se organizační prací a realizací akcí (ve spolupráci se členy Mykologického klubu JČM a výtvarnicí JČM T. Fojtlovou) a odborně ji garantoval. Ve spolupráci se členy Mykologického klubu JČM a výtvarnicí JČM T. Fojtlovou připravil exponát měsíce září na téma „Houby rostoucí v Českých Budějovicích“.

V tomto roce entomolog Z. Kletečka opět organizoval Tradiční výstavu orchidejí sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu (16 výstava v Jihočeském muzeu v Č. Budějovicích). Výstava byla opět doplněna 30 panely informujícími o orchidejích s důrazem na naše orchideje i panely na téma sukulentů, kaktusy, chovaný hmyz a ostatní bezobratlí. V chodbových výstavních prostorách byly představeny organizace, které se podílely na výstavě v podobě panelů s textem a fotkami o jejich činnosti. Dále byly v chodbové části výstavy umístěny ukázky ze sbírek členů entomologického kroužku. Na výstavu se přišlo podívat cca 5100 návštěvníků. K výstavě byla opět vytvořena i skládačka s radami pro pěstování zajímavých orchidejí a kaktusů. Kromě toho entomolog připravil chodbovou výstavu „Hmyz v obrazech Jana Kobyláka“. Entomolog se podílel také na výstavě Příroda Třeboňska v Borovanech. Připravil také exponát měsíce června „Ukázky ze starých entomologických sbírek“.

Zoolog připravil výstavu „Příroda Třeboňska v Borovanech“ (ve spolupráci se Z. Kletečkou, L. Černým a městem Borovany) a exponát měsíce května – sýček obecný – Pták roku 2018.

Botanik, entomolog, zoolog a geolog zapůjčili staré školní sbírky pro výstavu k 150 letům Gymnázia J. V. Jirsíka „V práci a vědění jest naše spasení“.

Entomolog a zoolog zapůjčili exponáty na výstavu „První světová válka - léta zkázy a bolesti“

Geolog P. Rajlich ve spolupráci s dokumentátorkou S. Venclovou připravil exponát měsíce „Klenoty z kalcitové pokladnice“ na červenec a srpen.

Přednášková činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení organizačně zajistili pro veřejnost celkem 10 přednášek externistů: z toho 3 přednášky externistů a 1 diskusní odpoledne byly uspořádány ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti, 3 přednášky ve spolupráci s Mykologickým klubem JČM

(2 externisté a jeden člen MK JČM) a 3 ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České společnosti entomologické.

Pracovníci přírodovědného oddělení přednesli celkem 7 přednášek, z toho 2 vlastní přednášky pro veřejnost realizované v JČM a 5 přednášek realizovaných mimo JČM.

Mykolog přednesl přednášku „Houby v pískovně u Dračice a na dvou písčinych přesypch na Třeboňsku“ v rámci programu Mykologického klubu JČM. Dále přednesl přednášku „Mykologické průzkumy zhotovené v rámci projektu „Implementace“ – naše postřehy a doporučení“ na seminář ke sledování stavu biotopů a druhů pořádaného AOPK ČR v Milovech 2. 3. 2018, kterou připravil s kolegy Vladimírem Antonínem (MZM Brno) a Danielem Dvořákem (PřF MU Brno).

Entomolog realizoval populárně naučnou „Besedu s entomologem“ pro děti v pobočce Jihočeské vědecké knihovně na Máji 10. 1. 2018, (25 účastníků). Entomolog uspořádal 4 přednášky pro veřejnost, z toho 1 vlastní a 3 externistů v rámci programu Jihočeské pobočky České společnosti entomologické při Jihočeském muzeu. V tomto cyklu uskutečnil vlastní přednášku: „Brouci Kréty“ (27. 10. 2018, 8 účastníků). Na konferenci „Vzrostlá zeleň v urbánním prostoru“ v Třeboni přednesl vlastní přednášku „Zvláště chráněné druhy hmyzu žijící na městské zeleni“, (19. 4. 2018), (50 účastníků).

Botanik se podílel na organizaci „Setkání středoevropských specialistů na rod Sorbus“ v Průhonicích, (15. - 17. 6. 2018, 10 účastníků). Botanik M. Lepší přednesl vlastní přednášku: „The state of Sorbus research in the Czech Republic and the adjacent areas“ v rámci workshopu „Sorbus network meeting“ na univerzitě v norském Bergenu (Univerzity of Bergen, 14. - 17. 11. 2018, 20 účastníků). Na další přednášce, „Průtoková cytometrie jako mocný nástroj v rukách floristů“, přednesené na konferenci České botanické společnosti v Praze (24. 11. 2018, 120 účastníků), se podíleli Milan Štech, Martin Lepší, Petr Lepší, Magdalena Lučanová a Petr Koutecký.

Vycházky

Pracovníci přírodovědného oddělení uspořádali 8 terénních exkurzí pro veřejnost.

Entomolog uspořádal tradiční entomologickou vycházku se zaměřením na saproxylický hmyz pro veřejnost do okolí Hluboké n. Vlt. (16. 6. 2018, 11 účastníků), 1 entomologickou vycházku na Klef jen pro členy entomologického kroužku (6. 5. 2018, 6 účastníků) dvoudenní výpravu entomologického kroužku do okolí Divčího kamene (16. - 17. 6. 2018, 5 účastníků) a během své dovolené tábor pro členy entomologického kroužku na jižní Moravě a Slovensku (30. 6. - 7. 7. 2018, 5 účastníků).

Zoolog vedl Soví noc v Blanském lese (15 účastníků, ve spolupráci s M. Bažantem z ČSO).

Botanik vedl 3 botanické exkurze: 26. 5. 2018 „Z Polné na Šumavě do Hořic na Šumavě“ vedli Martin Lepší a Petr Lepší (12 účastníků). Vycházku nazvanou „Za mokřadními a lesními rostlinami do Svatotomášské hornatiny“, vedli 7. 10. 2018 Martin Lepší a Petr Lepší (10 účastníků). 20. 9. 2018 se uskutečnila „Botanická vycházka“ pro žáky Gymnázia Trhové Sviny, (Trhové Sviny, 30 účastníků).

Spolupráce se školami

Pracovníci přírodovědného oddělení spolupracovali především s Přírodovědeckou, Zemědělskou a Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity a na různých vzdělávacích akcích pořádaných různými školskými subjekty.

Botanik spolupracuje s Přírodovědeckou fakultou Jihočeské univerzity a Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy v rámci vědeckovýzkumného úkolu „Taxonomický výzkum rodu Sorbus a Rubus.“ Poskytoval konzultace studentce P. Kunzové v rámci Středoškolské odborné činnosti (Gymnázium Trhové Sviny). Práce P. Kunzové „Rozšíření a variabilita snědku rozkladitého (Ornithogalum umbellatum agg.) v jižní části Čech“ se umístila na třetím místě v celostátní soutěži Středoškolské odborné činnosti.

Zoolog provedl 2x výukové exkurze do depozitáře zoologie pro studenty Gymnázia J. V. Jirsíka (12, resp. 12 studentů). Studoval zoologické sbírky na Gymnázium J. V. Jirsíka v Českých Budějovicích a na Střední rybářské škole a Vyšší odborné škole vodního hospodářství a ekologie ve Vodňanech.

Návštěvníci na výstavě orchidejí v roce 2018.

Studenti na mineralogické olympiádě v JČM v roce 2018.

Entomolog se účastnil organizace okresního a krajského kola Biologické olympiády v kategorii A, B, C, D zasedal v porotě, podílel se na hodnocení prací krajského kola Středoškolské odborné činnosti v oborech ochrana přírody, zemědělství a lesnictví. Entomolog také provedl oponenturu obhajoby 1 diplomové práce na Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity.

Geolog vedl ve dnech 5. - 8. července exkurzi pro členy mineralogického klubu Česká Třebová. Dále vedl práci SOČ J. Váchy. Přípravoval za pomoci S. Venclové a edukačního oddělení krajské kolo Geologicko-mineralogické olympiády. Zúčastnil se jako předseda komise pro geologii a geografii krajského a celostátního kola SOČ.

Prezentace a propagace

Všichni pracovníci oddělení se podíleli na propagaci výstav a popularizaci muzejní práce v médiích.

Všichni kurátoři podsbírek pravidelně aktualizují webové stránky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Entomolog a mykolog přispěli články do loňské výroční zprávy Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Geolog účinkoval v relaci v Jihočeském rozhlasu a připravil článek v časopise Budlive.

Mykolog prezentoval a propagoval výstavy a plnění výzkumných a dokumentačních úkolů poskytl několik interview pro regionální tisk, rádia a televize – zejména v době výstavy hub v JČM, podílel se na webové prezentaci činnosti Mykologického klubu JČM ve spolupráci se členy MK JČM.

Entomolog účinkoval v relaci Jihočeského rozhlasu a v Jihočeské televizi, poskytl rozhovory pro lokální tisk před Tradiční výstavou orchidejí sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu a článek v časopise Budlive.

Jiné kulturně-výchovné akce pro veřejnost

Mykolog se podílel na přípravě a realizaci kvarteta „Houby v jižních Čechách“ (ve spolupráci s L. Faktorem a ilustrátorem A. Bielichem).

Oddělení společenských věd

Expoziční činnost

Etnografka

Příprava stálé národopisné expozice - přepracování starého libreta, výběr předmětů, příprava a realizace restaurátorských prací, zadání replik (hotova koutní skříňka) a zadání a vyhotovení modelu statku,

odborné přípravy k vyhotovení replik oděvů a oděvních doplňků (kalhoty doudlebského kroje, opasek vyšíváný pavím brkem, sukně).

Spolupráce na návrhu koncepce výstavy řemesel na Novohradsku ve tvrzi Žumberk.

Numismaticka

Realizace obměny stálé expozice v prostoru kunstkomy Českobudějovická mincovna, výměna a doplňování předmětů ve stálé expozici.

Výstavní činnost

Kurátorka UP

Interní zápůjčky sbírkových předmětů na výstavě JČM (Panenky a retro hračky, 150 let gymnázia J. V. Jirsíka, Století českých Vánoc, České Budějovice před sto lety - proměny města ve fotografiích a knihách).

Spolupráce při instalacích výstav: Století českých Vánoc.

Spolupráce při deinstalaci kunstkomy a výstav z předchozího roku: Jedny karty nestačí, Letem včelím světem.

Historik umění

Příprava a realizace výstavy: Jan Rafael Schuster

Spolupráce na výstavách: Staré mapy Království Českého, Československé a České letectvo 1918 – 2018, Hokej – budějcký fenomén (90. let ligového klubu).

Zápůjčky v rámci edukace.

Etnografka

Příprava a realizace velikonoční výstavy v JČM O červených vejcích 28. 2. - 6. 3. 2018.

Spolupráce na výstavě Retrohrátky (18. 5. - 31. 7. 2018).

Příprava výstavy A. Terše Obrázky z Trhoviňska 15. 7. - 31. 8. kostel Nejsvětější trojice u Trhových Svinů a později IC Trhové Svinov.

Příprava a realizace výstavy „Století českých Vánoc“ v JČM 23. 11. - 6. 1. 2019.

Historik novějších dějin

Výstava V práci a vědění jest naše spasení - k 150. výročí gymnázia J. V. Jirsíka v JČM - vernisáž 11. 9. 2018.

Výstava České Budějovice za 1. republiky ve výstavní síni na radnici - vernisáž 21. 6. a vlastní výstava do 29. 8. 2018.

Historik nejnovějších dějin

Zápůjčka předmětů a spolupráce s Historickým ústavem AV ČR a ÚSD AV ČR na výstavě výročním váčícím se k „osmičkovému“ roku. Výstava se konala v budově AV ČR Praha.

Z vernisáže výstavy Houby na hrázcích rybníků dne 26. 6. 2018.

Z vernisáže výstavy k 150. výročí založení gymnázia J. V. Jirsíka.

Z vernisáže výstavy o českobudějovickém hokeji dne 20. 12. 2018.

Příprava a realizace výstavy *Retrohrátky*: sbírka hraček a panenek manželů Šídlových. Ve spolupráci s etnografkou H. Soukupovou. Zápůjčka předmětů pro vánoční výstavu v muzeu.

Edukační oddělení

Edukační oddělení v roce 2018 naplňovalo své cíle stanovené ve vzdělávací koncepci Jihočeského muzea. Úspěšně probíhaly edukační programy „*Město v proměnách času, Mizérie Velké války, Svět orchidejí a sukulentů, Po stopách koněpřežky, Poznej houby.*“

V rámci tzv. Muzejních kuffíků byly realizovány moduly edukačních programů: „*Život v době kamenné - lovci a sběrači,*“ „*Život v době kamenné - první zemědělci,*“ „*Život v době bronzové - využívání prvních kovů,*“ „*Život v době železné - rozvoj řemesel,*“ „*Život v době římské - neklidné sousedství,*“ „*Život v době stěhování národů - Slované na našem území*“ a „*Život v době románské - Čechy v době knížecí.*“ Podařilo se opět rozšířit předmětovou náplň tohoto projektu s edukačními programy. Muzeum tak interaktivní formou zpřístupňuje prezentaci daných období. Díky těmto didaktickým pomůckám je do výuky zapojeno více smyslů a muzejní kuffíky se tak stávají velmi efektivní pomůckou i pro osoby se zdravotním znevýhodněním. Současně byly formou výpůjčky poskytnuty Historyparku Ledčice, Prachatickému muzeu a Západočeskému muzeu v Plzni.

Zároveň byly realizovány nové programy „*O červených vejcích, Retrohrátky, Pojd' ven s holubem Emilem, Příběh mince, Dudy, dudy, dudy, dudičky a Století českých vánoč.*“ Muzejní pedagogové také připravili externí edukační programy například pro Česko-anglické gymnázium v Českých Budějovicích, Trocnovské slavnosti a akci Krumbenowe v Českém Krumlově. V roce 2018 byl také edukačním oddělením v Jihočeském muzeu připraven a realizován již čtvrtý ročník krajského kola Mineralogicko-geologické olympiády, kterou garantoval geolog Jihočeského muzea RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Celková návštěvnost v roce 2018 byla 11850 osob. Stejně jako v roce 2017 šlo nejen o děti a žáky z MŠ, ZŠ a SŠ s doprovodem, ale programů se účastnili také senioři a skupiny se sociálním či zdravotním znevýhodněním. Pro zmíněné byly programy speciálně připraveny, aby splňovaly jejich potřeby.

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích získalo nadační příspěvek od Ministerstva kultury České republiky na projekt „*První roky první republiky*“ ve výši 70 000,- Kč z programu Kulturní aktivity – Podpora projektů k připomínce významných výročí naší státnosti (1918, 1968, 1993). Nadále muzeum spolupracuje s významným partnerem KOH-I-NOOR HARDTMUTH, a.s. Ten je výhradním dodavatelem výtvarných potřeb pro edukační činnost v Jihočeském muzeu.

Personálně mělo edukační oddělení v první polovině roku 2018 dva muzejní pedagogy na plný úvazek a dva na poloviční úvazek, od září 2018 jednoho pedagoga na plný úvazek, dva na zkrácený a jednoho na poloviční úvazek.

Doprovodnou akcí výstavy *O červených vejcích* byl i Velikonoční den.

Práce s nejmenšími návštěvníky při edukačním programu výstavy *Století českých Vánoč*.

DOKUMENTAČNÍ A VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

V roce 2018 realizovalo archeologické oddělení 70 záchranných a předstihových archeologických výzkumů a dozorů v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Tábor, Písek a Prachatice. Z toho 8 akcí na území městských památkových rezervací a zón, archeologických rezervací a nemovitých kulturních památek. 62 archeologických akcí bylo realizováno při liniových stavbách.

Vedle standardních archeologických akcí pokračovali pracovníci oddělení v řešení vědeckovýzkumných projektů:

Archeolog

Ondřej Chvojka – vědeckovýzkumný projekt: **Starší doba bronzová v jižních Čechách**. Řešitel zpracoval, vyhodnotil a publikoval nové depoty starší doby bronzové, provedl řadu terénních prospekcií a drobných průzkumů lokalit z doby bronzové (Chvalšiny, Habří, Hvoždany). Rovněž pokračoval v projektu **Doba bronzová na Bechyňsku**, v jehož rámci provedl podrobné povrchové průzkumy v daném regionu (např. geofyzikální průzkum na lokalitě Březnice u Bechyně) a také několik drobných záchranných výzkumů (Rataje, Haškovcova Lhota, Nuzice).

Archeolog

Petr Zavřel – vědeckovýzkumné projekty: **Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách**. Pokračoval ve zpracování materiálu ze sídlišť doby římské v Zalužanech a v Sedlci (výzkumy Archeologického ústavu v Praze a bývalé expozitury v Plzni). Pokračoval i ve druhém badatelském úkolu **Zlatá cesta**, a to ve spolupráci s F. Kubů z Prachatického muzea v Prachaticích. Byl ukončen základní průzkum a dokumentace trasy Zlaté cesty na českém území v úseku Horská Kvilda - Březník a zahájen revizní průzkum prachatické větve Zlaté stezky v úseku Prachatice - Blažejovice.

Archeoložka

Z. Thomová – vědeckovýzkumný projekt: **Archeologické prameny k pohřbívání ve městě České Budějovice od jeho založení do novověku (pohřební ritus a hmotná kultura)**. V jeho rámci zpracovala archeologický výzkum hřbitova u kostela sv. Mikuláše a na Piaristickém náměstí v Českých Budějovicích do podoby nálezu zprávy. Realizovala archeologický výzkum na zaniklém středověkém hřbitově na Piaristickém náměstí a v budově Solnice v Č. Budějovicích. Podílela se na průzkumu ostatků sv. Felixe z Kláštera u Nové Bystřice.

Knihovna

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitele pro odbornou činnost

H. Stejskalová po ukončení badatelského úkolu - *Doplňky ke kulturním dějinám jižních Čech se zaměřením na vzdělanost – rozvoj školství, možnosti profesního a zájmového vzdělávání, nakladatelství, tiskárny a knihovny na jihu Čech v letech 1918-1938* - prezentovala jeho odborné výstupy právě v roce 2018 - v roce stého výročí založení Československa, a to zejména formou výstavy a přednášek pro širokou veřejnost a seniory v rámci U3V. Nové poznatky byly také prezentovány v každoročním živém rozhlasovém vstupu ke Dni vzdělanosti, dále v přednáškách během Dne památek, v rámci oslavy Evropských dnů kulturního dědictví a v 8 přednáškách v JČM ke Dni veteránů.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení systematicky dokumentovali různé složky přírodního prostředí

jižních Čech (na různých modelových územích) s cílem podchytil jejich dynamiku a vývoj. Při tom prováděli (dle legislativy ochrany přírody) sběr dokladového materiálu, záchrannou dokumentaci.

V roce 2018 pracovali na 5 dále uvedených vědeckovýzkumných úkolech.

Zoolog

Průzkum fauny drobných zemních savců jižních Čech.

V rámci vědeckovýzkumného úkolu bylo realizováno 10 dní terénních cest a 30 dní zpracovatelských prací. Vlastním sběrem a sběrem spolupracovníků bylo získáno 50 ks drobných savců určených k přípravě. Byla publikována jedna studie a tři další byly rozpracovány.

Entomolog

P 4. Společenstva a rozšíření xylofágního a saprofytického hmyzu v jižních Čechách.

Pokračování dlouhodobého úkolu, celkem proběhlo 12 dní terénních cest a 8 dnů zpracování materiálu. Byly provedeny srovnávací sběry a měření požerků v modelových oblastech na území jižních Čech. Jednalo se o terénní průzkum okolí Hluboké nad Vltavou, Brlohu, Třeboňska a Šumavy pro srovnání bionomických údajů byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Lanžhotu a Břeclavi. Do sbírky bylo získáno cca 390 kusů a zaevidováno do I. stupně evidence.

Mykolog

Poměry v mykoflóře Třeboňska (ve spolupráci s J. Hláškem).

Byl prováděn terénní průzkum, celkem proběhlo 7 jednodenních terénních cest a 10 dnů bylo věnováno zpracování a determinaci materiálu (včetně sběrů z předchozích let). Část z poznatků nabytých v předchozích letech byla prezentována na výstavě „Houby na hrázích rybníků v jižních Čechách“, pořádané v JČM.

Botanik

1. Taxonomický výzkum rodu *Sorbus* a *Rubus*.

Byl proveden terénní průzkum lokalit, na kterých byly v literatuře udávány výskyty jeřábů (Dolní Rakousko, západní Slovensko). Na ověřených lokalitách byly odebrány vzorky jeřábů do herbáře JČM a na FCM a molekulární analýzy. Byl objeven nový druh jeřábu v Malých Karpátech pracovně označený *Sorbus petraea*. Výzkum byl proveden ve spolupráci s Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví. Bylo pokračováno v terénním průzkumu rozšíření *Sorbus rhodantha* na Manětínsku, kde byla objevena nová lokalita toho druhu na vrchu Kozelka. Doposud byl jeřáb manětínský známý pouze z Chlumské hory u Manětína. Extensivně byl prováděn průzkum rozšíření ostružiníků v jižních Čechách (Třeboňsko, Střední Povltaví a Českosobudějovicko). Byla publikována studie o *Rubus ser. Radula* v České republice, v níž byly popsány tři nové druhy ostružiníků pro vědu z jižních Čech.

Botanik prováděl monitoring flóry jižních Čech

Výzkum a sběr rostlin probíhal především na Vyšebrodsku a v rámci sběru rostlin pro novou stálou expozici i v dalších oblastech jižních Čech.

Geolog

Projevy vysoce energetického pochodu Českého kráteru v horninách a minerálech jihočeské oblasti a ve vybraných lokalitách Čech.

Pokračoval sběr nerostů a hornin se šokovými jevy. Byly popisovány a vyhodnocovány projevy kráterovacího pochodu na šokovém křemenu z českých nalezišť. Byl zpracováván materiál získaný v terénu, průběžně byly analyzovány vzorky a výsledky byly použity pro výstavní účely. Pro porovnání v rámci dovolené geolog studoval lokalitu gigantických krystalů v čepicovém (kápovém) vývoji šokových křemenu v pohoří Hakos v Namibii.

Oddělení společenských věd

Historik umění

Vzhledem k přebíracím revizím sbírek a výstavní činnosti doposud bez hlubšího badatelského zaměření.

Etnografka

Přípravné odborné práce na vytvoření nové národopisné expozice, příprava a výběr předmětů, příprava textů, ikonografického materiálu.

Historik novějších dějin

Projekt Paměť kraje - Lhenicko-chelčický region:

- studium v SOkA České Budějovice - fond Okresní úřad České Budějovice (vybrané kartony), Jihočeské listy 1925 - 1937, Pošumaví 1930 - 1935.

- studium v SOkA Prachatice - fond Okresní úřad Prachatice (vybrané kartony), fond Archiv města Lhenice (vybrané kartony a materiál), fond Archivy obce Mičovice, Malovice a Krtely (vybrané kartony a materiál), periodický tisk *Zájmy Pošumaví* 1. rep.

- studium v SOkA Strakonice - fond Archiv obce Libějovice, Truskovice a Chelčice (vybrané kartony a materiál).

Badatelský úkol České Budějovice v letech 1945 - 1953:

- studium v SOkA České Budějovice - vybraný periodický tisk České Budějovice - *Naše svoboda* 1946 - 47, *Jihočeská pravda* 1949.

Materiál ke studii do časopisu *Výběr* - (problematika uprchlíků na Českosobudějovicku na podzim 1938):

- studium v SOA Třeboň - fond policejní ředitelství České Budějovice (vybrané kartony),

- studium v SOkA České Budějovice - fond Okresní úřad České Budějovice - vybrané kartony, periodický tisk (*Republikán*, *Jihočeské listy*, *Hlas lidu* aj. z roku 1938).

Historik nejnovějších dějin

Paměť kraje - přítomnost kraje Lhenicko-chelčický ovocnářský region:

- studium v SOkA Prachatice – fondy MNV a JZD Lhenice, OV KSČ Prachatice, ONV Prachatice,

- studium v JVK, vyhledávání ve sbírkách JČM – MDRH, vyhledávání narátorů v terénu a rozhovory s nimi.

- studie vyjde v roce 2019.

Životní příběh Karla Orta a Luisy Princové.

Psaní závěrečné studie, bude pokračovat v roce 2019. Napsán článek do časopisu *Výběr*.

Roky 1967 – 1971 v Českých Budějovicích

Přednáška na konferenci v Bratislavě.

Vydání publikace z konference pořádané Jihočeským muzeem v ČB, SOkA ČB a ÚSTR Praha – Jaro 1968. Československo v letech 1968 – 1971.

Publikované články a studie v rámci badatelských úkolů:

Historik novějších dějin

Nikrmajer, Leoš: *K jednomu sporu v obecním zastupitelstvu v Krtelích na přelomu let 1935/1936*. *Výběr*, 2018, č. 3, s. 182 – 184.

Historik nejnovějších dějin

Petráš, Jiří: *Výběrová edice pramenů k roku 1989 ze sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích*. Supplementum JSH č. 9, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích 2018.

Petráš, Jiří: *Stopy Československého jara. Období 60. let 20. století ve sbírkách Jihočeského muzea v Českých Budějovicích*. In: Kol.: Dokumentácia „osmičkových“ výročí v slovenských a českých muzeách. Rok 1918 a tie ostatné.

Petráš, Jiří: *České Budějovice v roce 1968*. In: Valeš, Lukáš a kol.: *Osudové osmičky (1918, 1938, 1948, 1968) v dějinách českých měst, regionů a veřejné správy*. VŠERS České Budějovice 2018.

Petráš, Jiří: *Tenkrát na severozápadě. Rok 1945 v Ústí nad Labem a okolí*. (recenze) In: Ústecký sborník historický, 2016, 2. s. 113 – 114 (vyšlo 2018).

Petráš, Jiří: *Severní a jižní Čechy v roce 1989 – komparace*. In: Ústecký sborník historický, 2016, 2. s. 7 – 50 (vyšlo 2018).

Petráš, Jiří: *Východní Čechy se zaměřením na Pardubicko v první polovině roku 1989 – komparace se situací v jižních Čechách*. Sborník Archivu bezpečnostních složek, č. 16, 2018.

Petráš, Jiří: *Z Vodňan až do Ameriky (Příběh Luisy Princové a Karla Orta aneb jak první světová válka zamíchala s osudy dvou lidí)*. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, LV, 2018, č. 2, s. 78 – 95.

EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Archeologické oddělení

V roce 2018 bylo Ondřejem Chvojkou redakčně připraveno a vytištěno další číslo recenzovaného časopisu *Archeologické výzkumy v jižních Čechách*, roč. 31/2018.

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

DROBERJAR, E. - JOHN, J. - ZAVŘEL, P. 2017: Římské a germánské spony ze Sedlce a z dalších jihočeských lokalit. In: E. Droberjar - B. Komoróczy (eds.), *Římské a germánské spony ve střední Evropě (Archeologie barbarů 2017)*. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 53. Brno, 199 - 226.

HAVLICE, J. – CHVOJKA, O. – KOVÁŘ, D. – ZAVŘEL, P. 2018: Pravěké nálezy z hradu v Nových Hradech (okr. České Budějovice). Příspěvek k pravěkému osídlení Novohradských hor, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 31, 115-131.

CHVOJKA, O. 2018: Archeologický výzkum koněspřežní dráhy v jižních Čechách, *Výběr* 55/3, 133-147

CHVOJKA, O. – BENEŠ, J. – JOHN, J. – ŠÁLKOVÁ, T. 2018: Nové depoty doby bronzové z Bechyňska, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 31, 45-86.

CHVOJKA, O. – HLÁSEK, D. – MENŠÍK, P. 2017: *Mitteuropäische Kontakte der südböhmischen Bronzezeit*, *Fines Transire* 26, 133-145 (vyšlo 2018).

CHVOJKA, O. – JOHN, J. 2018: Sekeromlat typu Nortycken z depotu v Olešné (okr. Písek). In: Benediková, L. – Horňák, M. (eds.), *Sídla, artefakty a čas... Zborník štúdií o dobe bronzovej a dobe halštatskej k 75. narodeninám Ladislava Veliačika*. Nitra – Vrútky, 153-162.

CHVOJKA, O. – JOHN, J. – ŠÍDA, P. – ZAVŘEL, P. 2018: Pravek Blanského lesa. České Budějovice.

CHVOJKA, O. – MENŠÍK, P. – HOUFKOVÁ, P. – ŠÁLKOVÁ, T. 2018: K depotům měděných žeber ze starší doby bronzové v sídlištním kontextu: Depot z Kučeře (okr. Písek) pohledem archeologie a archeobotaniky, *Archeologické rozhledy* 70, 195-238.

CHVOJKA, O. – MENŠÍK, P. – ŠÍDA, P. – PROKOP, V. – BUMERL, J. 2018: Nové pravěké a raně středověké nálezy na střední Lužnici. Povrchové sběry v letech 2014-2017, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 31, 25-44.

CHVOJKA, O. – ZAVŘEL, P. 2018: „Mohyly Plavské v Budějovsku“ – archeologický výzkum pravěkých mohyl po 150 letech. In: *Archeologické výzkumy v Čechách 2017*. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zprávy České archeologické společnosti – Supplément 109. Praha, 23-24.

CHVOJKA, O. – ZAVŘEL, P. 2018: Archeologický výzkum pravěkých mohyl u Plava v trase D3. In: *Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2017*, 71-74.

CHYTRÁČEK, M. – CHVOJKA, O. – METLIČKA, M. – MICHÁLEK, J. – GOLEC, M. 2017: *Bernstein der älteren Eisenzeit und die Frage nach dem Verlauf der Bernsteinstraßen in Mitteleuropa*, *Fines Transire* 26, 247-260 (vyšlo 2018).

JOHN, J. – CHVOJKA, O. – BENEŠ, J. 2018: Kurhany z lasu Hemera (poludniowe Czechy): uwagi na temat prospekcji, badań i chronologii. In: Gojda, M. – Kobyliński, Z. (eds.), *Lotnicze skanowanie laserowe jako narzędzie archeologii*. *Archaeologica Hereditas* 11. Warszawa, 251-259.

JOHN, J. – Thomová, Z. 2018: An Early Medieval reliquary cross from Vitín in South Bohemia as evidence of long-distance contacts in the Early Middle Ages, *Fines Transire* 27, v tisku.

MICHÁLEK, J. – CHVOJKA, O. – JOHN, J. – JIŘÍK, J. – FRÖHLICH, J. – MILITKÝ, J. 2018: Nálezy kovových předmětů z doby halštatské a laténské v jižních Čechách, dokumentované v letech 2014-2017, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 31, 133-218.

POWELL, W. – MATHUR, R. – BANKOFF, A. H. – JOHN, J. – CHVOJKA, O. – TISUCKÁ, M. – BULATOVIČ, A. – FILIPOVIČ, V. 2018: Ale Copper isotopes as a means of determining regional metallurgical practices in European prehistory: A reply to Jansen, *Journal of Archaeological Science* 30, 1-6.

VONDROVSKÝ, V. – BUMERL, J. – ŠÍDA, P. – PTÁKOVÁ, M. – PTÁK, M. – CHVOJKA, O. 2018: Nové poznatky o neolitickém osídlení jižních Čech, *Archeologické rozhledy* 70, 147-194.

Knihovna

Ediční činnost

Sklad a administraci všech titulů vydaných muzeem prováděla J. Klimešová v programu Cezar, stejně jako jejich skladovou evidenci a prodej.

Celkově bylo vyřízeno 97 objednávek, přičemž 60 - nejvíce jich bylo z e-shopu. V roce 2018 bylo evidováno celkem 436 odběratelů muzejních publikací. Samozřejmě byla koncem roku provedena předepsaná roční skladová uzávěrka a v průběhu roku 12 dílčích měsíčních skladových uzávěrek. J. Klimešová zajišťovala prezentaci všech titulů v e-shopu publikací muzea na webových stránkách muzea.

Jana Klimešová nadále zajišťovala konání redakčních rad Výběru a sestavovala zápisy z redakčních rad. Vedla adresáře předplatitelů periodik JČM.

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitelky pracovala v redakčních radách časopisu *Výběr*, *Zpravodaje Historického klubu* a *Časopisu národního muzea* – řada historie. Helena Stejskalová organizovala dvě redakční rady *Zpravodaje Historického klubu*.

Na sestavení *Výroční zprávy Jihočeského muzea v Českých Budějovicích* se v roce 2018 za rok 2017 podílely díky svým činnostem: Helena Motyčková, Jana Klimešová, Blanka Irová, Eva Náprstková i Lukáš Pelikán formou korektur a Helena Stejskalová (redakční a sestavitelské práce celkem i texty za oddělení knihovny aj.).

Za oddělení knihovny a náměstkyně ředitelky se podílely na ediční a publikační činnosti celkem 3 pracovníce, přičemž Jana Klimešová vedla sklad publikací vydaných muzeem a zajišťovala veškerou agendu spojenou se zajištěním komisního prodeje a jeho pravidelného vyúčtování jak u odběratelů publikací muzea, tak u dodavatelů publikací nabízených v muzeu či v muzejním e-shopu.

Fotografka H. Motyčková publikovala autorské snímky z výstavních a jiných prezentačních akcí muzea a vybrané fotografie z Českých Budějovic v periodických i neperiodických titulech. Podílela se na přípravě obrazové náplně *Měsíčníků muzea*, doplňovala fotografie na internetové stránky do rubrik o jednotlivých akcích, prováděla výběry fotografií na výstavy pořádané muzeem a podílela se na přípravě různých propagačních tiskovin.

Vedoucí knihovny vedla agendu přidělování čísel ISBN a ISSN na základě oznámení vedoucích redaktorů či autorů publikací. Celkem bylo v roce 2018 vydáno 10 čísel ISBN.

Publikační činnost

Monografie:

ed. STEJSKALOVÁ H. 2018: *Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2017*. České Budějovice, 117 s. ISBN 978-80-87311-89-9.

STEJSKALOVÁ H., KOLDA V. 2018: *Jan Rafael Schuster*. České Budějovice, 72 s. ISBN 978-80-87311-99-8 (v tisku).

Kapitoly v monografii (vč. zajištění odborných konzultací a korektur za JčM):

STEJSKALOVÁ H. 2018: Příběh románské čelenky. In: Holečková, M., Dvořák O. 2018: Poklady jižních Čech. Beroun, 2018. S. 6-7. ISBN: 978-80-86720-77-7.

STEJSKALOVÁ H. 2018: Soška Panny Marie Budějovické. In: Holečková, M., Dvořák O. 2018: Poklady jižních Čech. Beroun, 2018. S. 8-9. ISBN: 978-80-86720-77-7.

STEJSKALOVÁ H. 2018: Obraz Jindřicha Pouzara z Michnic. In: Holečková, M., Dvořák O. 2018: Poklady jižních Čech. Beroun, 2018. S. 10-11. ISBN: 978-80-86720-77-7.

STEJSKALOVÁ H. 2018: Neznámý recept na hyalit. In: Holečková, M., Dvořák O. 2018: Poklady jižních Čech. Beroun, 2018. S. 12-13. ISBN: 978-80-86720-77-7.

STEJSKALOVÁ H. 2018: Kamenná křtitelnice Jana Žižky. In: Holečková, M., Dvořák O. 2018: Poklady jižních Čech. Beroun, 2018. S. 14-15. ISBN: 978-80-86720-77-7.

STEJSKALOVÁ H. 2018: Vesmírné vltaviny. In: Holečková, M., Dvořák O. 2018: Poklady jižních Čech. Beroun, 2018. S. 16-17. ISBN: 978-80-86720-77-7.

STEJSKALOVÁ H. 2018: Strážní domek koněspřežky. In: Holečková, M., Dvořák O. 2018: Poklady jižních Čech. Beroun, 2018. S. 18-19. ISBN: 978-80-86720-77-7.

STEJSKALOVÁ H. 2018: Vznik republiky vydržela všechna okna. In: Pokorný, P. 2018. Historické střípky z jihu Čech. 100 let české státnosti v jižních Čechách. Jihočeský kraj, České Budějovice. S. 4-5. ISBN: 978-80-87520-51-2.

STEJSKALOVÁ H. 2018: Století muzeí dnes zřizovaných Jihočeským krajem. In: Pokorný, P. 2018. Historické střípky z jihu Čech. 100 let české státnosti v jižních Čechách. Jihočeský kraj, České Budějovice. S. 8-9. ISBN: 978-80-87520-51-2.

Ediční příprava publikace a příspěvek v publikaci:

z projektu Artistic – Zhodnocení nehmotného kulturního dědictví (NKD) pro místní udržitelný rozvoj v regionech Střední Evropy z programu mezinárodní spolupráce Interreg Central Europe:

STEJSKALOVÁ H. 2018: Jižní Čechy mají velmi zajímavou a bohatou historii... In: kol. aut. Česká republika – Jihočeský region – nehmotné kulturní dědictví. Jihočeská hospodářská komora. České Budějovice. S. 5.

Příspěvky do časopisů:

STEJSKALOVÁ, H., STEJSKAL, A., DVOŘÁK, J. 2018: Snahy o založení vysoké školy a rozšíření vědeckého výzkumu na jihu Čech nejen v období první Československé republiky. Zpravodaj Historického klubu, 13, 3-4, s. 32-68.

STEJSKALOVÁ, H. 2018: Plán přednášek na rok 2019 (1. pololetí). Zpravodaj Historického klubu, 13, 3-4, s. 69-71.

STEJSKALOVÁ, H. 2018: Pocta Josefu Bartuškoví (28. 5. 1898 – 9. 10. 1963). Zpravodaj Historického klubu, 13, 1-2, s. 54 - 56.

STEJSKALOVÁ, H. 2018: Plán činnosti Historického klubu na druhé pololetí roku 2018. Zpravodaj Historického klubu, 13, 1-2, s. 58 - 60.

STEJSKALOVÁ, H. 2018: Pamětní deska Josefu Bartuškoví. Rudolfovske listy, 6, s. 7.

STEJSKALOVÁ, H. 2018: Začíná Univerzita středního věku. Rudolfovske listy, 6, s. 12.

STEJSKALOVÁ, H. 2018: Malé ohlédnutí za působením PhDr. Nory Jelínkové. Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2017, s. 87 - 89.

STEJSKALOVÁ, H. 2018: Historický klub v roce 2017. Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2017, s. 89 - 90.

STEJSKALOVÁ, H. 2018: Projekt Významné milníky husitství v českých a německých dějinách – druhý rok udržitelnosti. Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2017, s. 90.

Přírodovědné oddělení

Ediční činnost

V redakční radě Sborníku Jihočeského muzea v Č. Budějovicích, Přírodní vědy pracoval jako odpovědný redaktor M. Beran, mykolog JčM, jako interní členové redakční rady pracovali V. Mikeš, zoolog JčM a Z. Kleťka, entomolog JčM, výkonným redaktorem byl externista Petr Lepší, kromě toho jako členové v redakční radě pracovali další externisté: Simona Dvořáčková, Zdeněk Faltýnek Fric, Petr Koutecký, František Kotlaba a Jiří Pykal. V průběhu roku byla redakčně připravena ročenka 57. Vyšla v prosinci. Botanik M. Lepší se podílel na přípravě seriálu Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech a zoolog V. Mikeš se podílel na přípravě seriálu Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách.

Publikační činnost

V roce 2018 vyšlo pracovníkům přírodovědného oddělení 14 prací a k publikování byly předány nebo připraveny 3 práce, celkem se jedná o 17 odborných prací.

Příspěvky a publikace, které byly vydány v roce 2018:

Botanik

Trávníček B., Lepší M., Lepší P. & Žíla V. (2018): Taxonomy of *Rubus* ser. *Radula* in the Czech Republic. – *Preslia* 90: 387–424.

Lepší M. & Lepší P. [red.] (2018): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXIV. – *Sborn. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy* 58: 5–26.

Lepší P., Boublík K., Lepší M., Koutecký P., Štech M., Janáková J. & Půbal D. (2018): Vrba černající (*Salix myrsinifolia*) v jižní části Čech. – *Silva Gabreta* 24: 223–243.

Lepší M. & Lepší P. (2018): *Sorbus collina* M. Lepší, P. Lepší et N. Meyer. – In: Lustyk P. & Doležal J. (eds), *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XVI.* – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 53: 103.

Lepší M. & Lepší P. (2018): *Pseudotsuga glauca* (Beissn.) Mayr. – In: Lustyk P. & Doležal J. (eds), *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XVI.* – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 53: 42.

Lepší M. & Lepší P. (2018): *Platycladus orientalis* (L.) Franco. – In: Lustyk P. & Doležal J. (eds), *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XVI.* – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 53: 99.

Lepší M. & Lepší P. (2018): [New records of *Sorbus* from the Czech Republic]. – In: Kurtto A., Sennikov A. N. & Lampinen R. [eds], *Atlas Florae Europaeae, Distribution of Vascular Plants in Europe*, 17. Rosaceae (*Sorbus* s. lato), The Committee for Mapping the Flora of Europe & Societas Biologica Fennica Vanamo, Helsinki, 132 p.

Zoolog

Kubelka V., Havlíček J. & Mikeš V. (2018): Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách V. – *Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy* 58: 95–130.

Mikeš V. (2018): Nové nálezy myšivky horské (*Sicista betulina*) v jižních Čechách a perspektivy zjišťování jejího výskytu (*Rodentia: Dipodidae*). – *Lynx* n. s. (Praha) 49: 203–208.

Mikeš V. & Řehounek J. (2018): Hnízdění a šíření vln pestrých (*Merops apiaster*) v jižních Čechách. – In: Kubelka V., Havlíček J. & Mikeš V. (eds): *Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách V*: 104–108, *Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy* 58.

Geolog

Rajlich P.: Bohemian Massif, Central Europe, Tectonic behaviour of the solidified astrobleme and the related distribution of ore deposits.- *Magmatism of the Earth and related strategic metal deposits, Proceedings of XXXV International Conference Moscow. 3-7 September 2018*, s. 246-247.

Dokumentátor

Černý L., Bologna M. A. (2018): A new species of *Diaphorocera* (Coleoptera, Meloidae, Cerocomiini) from Morocco with unclear relationships and a new key to the species. *Zookeys* 748 (748): 57 – 64.

Bologna M. A., Černý L., Zubair A. (2018): Meloidae (Coleoptera) of Pakistan and Kashmir with the description of three new species, new faunistic and taxonomic records, and a zoogeographic analysis. Turkish Journal of Zoology 42: 637-660.

Vrabec. V., Černý L. (2018): Actenodia perfuga (Coleoptera: Meloidae) a member of the fauna of Iraq. Klapalekiana 54: 275-277.

Následující práce byly předány do redakcí, nebo byly rozpracovány, ale dosud nevyšly tiskem:

Dokumentátor

Černý L., Vrabec V. (2019): Mylabris (Mylabris) snizeki sp. nov. from Jordan with a key to the Jordanian species of the nominotypical subgenus (Coleoptera: Meloidae: Mylabrini). Zootaxa 4555 (1):146-150.

Mykolog

Holec J., Beran M. & Brom M.: Durandiella gallica – vzácná nebo přehlížená houba čerstvě padlých jedlí? – Mykol. Listy, Praha. (v tisku).

Geolog

Připravoval knihu Za alpskými nerosty (část s fotografickou prezentací sbírky Jihočeského muzea) spolu se sběratelem P. Šindelářem.

Oddělení společenských věd

Ediční činnost

V roce 2018 pracoval Jiří Petráš jako odpovědným redaktor Jihočeského sborníku historického a odpovědným redaktorem časopisu Výběr. Časopisu pro historii a vlastivědu jižních Čech. Dále byl Jiří Petráš členem redakční rady řady Supplement JSH, členem redakční rady recenzovaného časopisu Ústecký sborník historický (ERIH PLUS) a členem redakční rady časopisu Confluens, časopisu Mělnického SOkA a Mělnického muzea.

Leoš Nikrmajer pracoval jako člen redakční rady časopisů Jihočeský sborník historický a časopisu Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech.

Jako odpovědný redaktor J. Petráš připravil k tisku JSH 2017 a redakčně připravil k tisku JSH 2018, dále pak připravil k tisku Výběr 4/2017 a Výběr 1 – 3/2018. K tisku připravil i další z řady supplement JSH.

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

Historik novějších dějin

Nikrmajer, Leoš: K jednomu sporu v obecním zastupitelstvu v Krtelích na přelomu let 1935/1936. Výběr, 2018, č. 3, s. (v tisku).

Nikrmajer, Leoš: Uprchlíci v Českých Budějovicích po mnichovských událostech. Výběr, 2018, č. 4, s. 210 – 229.

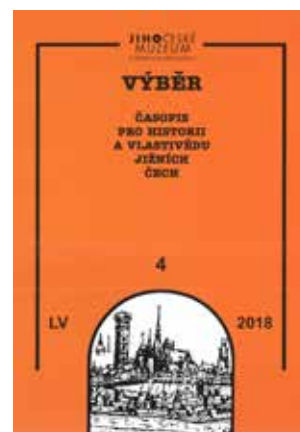
Historik nejnovějších dějin

Petráš, Jiří: Výběrová edice pramenů k roku 1989 ze sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Supplementum JSH č. 9, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích 2018.

Petráš, Jiří: Stopy Československého jara. Období 60. let 20. století ve sbírkách Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. In: Kol.: Dokumentácia „osmičkových“ výročí v slovenských a českých muzeách. Rok 1918 a tie ostatné.

Petráš, Jiří: České Budějovice v roce 1968. In: Valeš, Lukáš a kol.: Osudové osmičky (1918, 1938, 1948, 1968) v dějinách českých měst, regionů a veřejné správy. VŠERS České Budějovice 2018.

Petráš, Jiří: Tenkrát na severozápadě. Rok 1945 v Ústí nad Labem a okolí. (recenze) In: Ústecký sborník historický, 2016, 2. s. 113 – 114 (vyšlo 2018).

Obálky nových publikací periodických i monografických vydaných JČM

Petráš, Jiří: Severní a jižní Čechy v roce 1989 – komparace. In: Ústecký sborník historický, 2016, 2. s. 7 – 50 (vyšlo 2018).

Petráš, Jiří: *Východní Čechy se zaměřením na Pardubicko v první polovině roku 1989 – komparace se situací v jižních Čechách*. Sborník Archivu bezpečnostních složek, č. 16, 2018.

Petráš, Jiří: *Z Vodňan až do Ameriky (Příběh Luisy Princové a Karla Orta aneb jak první světová válka zamíchala s osudy dvou lidí*. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, LV, 2018, č. 2, s. 78 – 95.

Petráš, Jiří – Svoboda, Libor: *Bezčasí. Československo v letech 1972 – 1977*. ÚSTR Praha, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích 2018.

ODBORNÁ SPOLUPRÁCE

Archeologické oddělení

Bylo poskytnuto 50 konzultací badatelům, většinou při určování nálezů a při zpracování témat studentských prací. Na základě pověření Ministerstva kultury ČR o zajištění funkcí Ústavu archeologické památkové péče Jihočeským muzeem vydalo oddělení v souladu se zák. č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů pro orgány samospráv a státní správy celkem 929 odborných vyjádření k pořízování územně plánovací dokumentace a pro potřebu stavebních řízení.

Odborní pracovníci oddělení se účastnili pravidelných měsíčních pracovních setkání Jihočeské archeologické komise, jejímž tajemníkem byl O. Chvojka. Od června 2018 převzala tuto funkci Z. Thomová.

Při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů spolupracovali pracovníci archeologického oddělení s kolegy z Národního muzea v Praze, Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze (zpracování výsledku výzkumu halštatské knížecí mohyly v Rovné, geofyzikální měření okolí mohyl v Plavu a ve Starých Hodějovicích), O. Chvojka je rovněž členem Vědecké rady Archeologického ústavu AV ČR v Praze), Národního památkového ústavu v Praze a v Brně, Ústavu archeologické památkové péče v Brně (O. Chvojka je členem Rady UAPP), Ústavu jaderné fyziky v Řeži (analýza kovových předmětů z jižních Čech), Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Archeologického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (O. Chvojka je rovněž členem Vědecké rady FF JU v Českých Budějovicích a členem Akademického senátu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), Západočeské univerzity v Plzni a s ústavu archeologické památkové péče a regionálními muzei (spolupráce s Prachatickým muzeem v Prachaticích na projektu Zlatá cesta, spolupráce s Prácheňským muzeem v Písku).

P. Zavřel a O. Chvojka jsou členy předsednictva Oborové komise muzejních archeologů ČR při AMG a P. Zavřel je členem památkové komise Národního památkového ústavu – pobočka České Budějovice.

P. Zavřel je členem redakční rady sborníku Zlatá stezka, který vydává Prachatické muzeum a sborníku FontArchPrag, který vydává Národní muzeum v Praze. O. Chvojka pracoval v redakční radě Výběru, časopisu Archeologie západních Čech, Archeologie ve středních Čechách a Archeologické výzkumy na Vysočině. Z pozice tajemníka ČAS se podílel na organizaci a moderování kolokvia „Výzkumy v Čechách 2017“ v Národním muzeu v Praze. Z. Thomová spolupracovala s Archeologickým klubem a Agenturou Kultur Kontakt.

Knihovna

V rámci dlouhodobé spolupráce Knihovna JČM velmi děkuje všem kolegům a kolegyním z knihoven muzeí a galerií zřizovaných Jihočeským krajem za vstřícnou pomoc při vyhledávání knih na výstavě a vyřizování badatelských požadavků.

Pokračovala rovněž spolupráce s následujícími knihovnami a institucemi: Knihovna Národního muzea v Praze, knihovna a Národní knihovna ČR, Knihovna LA PNP a dalšími knihovnami např. formou konzultací ve věci digitalizace atp. Ve spolupráci s Jihočeskou vědeckou knihovnou se knihovna muzea podílela na digitalizaci jihočeských periodik.

Nadále probíhala velmi výborná kolegiální spolupráce s archivními knihovnami v regionu – se SOA Třeboň včetně detašovaných pracovišť SOA Třeboň a okresních archivů i Národního památkového ústavu, územní pracoviště České Budějovice a Jihočeskou vědeckou knihovnou.

Vedoucí knihovny pracovala jako členka výboru oborové komise knihovníků muzeí a galerií při AMG a v organizaci Sdružení knihovních a informačních pracovníků.

Pracovnice knihovny muzea poskytly celkem více než 350 konzultací, čtenářských a badatelských dotazů pro české i zahraniční badatele.

Ve spolupráci s Ústavem aplikované informatiky pokračovala další etapa digitalizace filipinik z knižních sbírek muzea formou změny automatických názvů u všech vyhotovených a dobře provedených skenů.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení poskytli veřejnosti 185 konzultací (zoolog 29 x, botanik 50 x, mykolog mimo poradnu pro houbaře 28 x, z velké části prostřednictvím e-mailu, entomolog 48 x, z velké části prostřednictvím e-mailu, geolog 30 x).

Prezenčně studovalo ve sbírkách 24 badatelů (botanika 9 badatelů, entomologie 2 badatelé, geologie 12 badatelů, zoologie 1 badatel). Botanik určil 80 ks herbářových položek pro jiné subjekty, entomolog určil 130 ks hmyzu pro jiné subjekty.

Z podsbírký zoologie byly k výstavním účelům zapůjčeny 4 sbírkové předměty Národnímu zemědělskému muzeu – Muzeu vinařství, zahradnictví a životního prostředí ve Valticích a 23 dermoplastických preparátů Státnímu zámku Vimperk (spravovanému Národním památkovým ústavem). Městu Borovany byly zapůjčeny 3 dermoplastické preparáty na výstavu a Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity 2 dermoplastické preparáty pro výzkumné účely. Interně bylo vystaveno na výstavě „V práci a vědění jest naše spasení“ 5 sbírkových předmětů a 2 sbírkové předměty jsou vystaveny na výstavě „První světová válka - léta zkázy a bolesti“.

Z podsbírký botaniky bylo několik herbářových položek interně vystaveno na výstavě „V práci a vědění jest naše spasení“.

Z podsbírký geologie bylo zapůjčeno 12 ks exponátů pro výstavu V práci a vědění jest naše spasení (150 let gymnázia J. V. Jirsíka) a 7 vzorků galenitu na výstavu „České šlechtické rodové ražby 16. - 17. století“. Z podsbírký geologie trvá zápůjčka paleontologické sbírky (393 inv. č.) pro Přírodovědné muzeum na Semenci a 59 inv. č. a 7 laminovaných výstavních posterů na výstavu Český kráter v Návštěvníckém centru Šumavy v Železně Rudě.

Z podsbírký entomologie trvá dlouhodobá zápůjčka sbírkových předmětů Správě NP a CHKO Šumava ve Vimperku pro výstavu v Borové Ladě (14 preparátů). Městu Borovany bylo zapůjčeno 12 entomologických krabic s 1075 ks hmyzu na výstavu a interně byly vystaveny na výstavě „V práci a vědění jest naše spasení“ 3 sbírkové předměty s 210 ks hmyzu a 4 ks sbírkových předmětů je interně vystaveno na výstavě „První světová válka - léta zkázy a bolesti“.

Poradna pro houbaře

Poradna pro houbaře probíhala každé pracovní pondělí v období květen – listopad, celkem 33 x, z toho 8 x bylo zajištěno zastoupení M. Berana předsedou Mykologického klubu JČM J. Součkem.

Na vědeckovýzkumných úkolech a vzdělávací činnosti spolupracovali pracovníci přírodovědného oddělení s odborníky z partnerských institucí, zejména z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), Národního muzea, Katedry botaniky a Katedry parazitologie Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Univerzity Karlovy a dalších vědeckých společností a ústavů Akademie věd.

Botanik spolupracoval s Jihočeskou univerzitou na cytometrických a molekulárních analýzách rodu *Sorbus* a *Stellaria media* agg., kromě toho spolupracoval s Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví na výzkumu rodu *Sorbus* a pokračoval ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti při Jihočeském muzeu a SCHKO Blanský les na floristickém průzkumu jižních Čech.

Mykolog se podílel na vedení Sekce pro výzkum diverzity makromycetů a jejich ochranu ČVSM, spolupracoval s AOPK ČR při revizi číselníku jmen hub v Nálezoové databázi ochrany přírody, dále spolupracoval s Přírodovědeckou fakultou JU (obnova trvalých ploch v oblasti Plešného a Čertova jezera). Probíhala spolupráce se Slovenskou mykologickou společností a Oravským muzeem na mykologickém průzkumu Oravy (determinace starších sběrů).

Zoolog spolupracoval se zaměstnanci Katedry parazitologie Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Botanik vypracoval 2 recenze pro časopis *Preslia* a pro časopis *Zprávy České botanické společnosti*.

Oddělení společenských věd

Kurátorka UP

Odborné konzultace: 8 dotazů.

Badatelské návštěvy sbírky: Dita Hálová, BcA. DiS (Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, téma sklářský výtvarník a designér Pavel Hlava, bechyňská keramická škola, práce B. Dobiáše st. a B. Dobiáše ml.), Mgr. Markéta Hánová, Ph.D., (Národní galerie v Praze, sbírkové předměty asijské provenience), Dagmar Havlíčková (Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, design československého skla a bižuterie 1948–1989), a 2 soukromí badatelé (secesní sklo, lisované sklo z Novohradska).

Zápůjčky sbírkových předmětů regionálními muzeím a partnerským institucím (výběr, předmětů, příprava, zpětné uložení): Galerie České spořitelny 20 položek (výstava „Sklo evropské secese“), Nebe s.r.o. 2 položky („Rod Lanna a České Budějovice na křižovatce evropských cest“), NPÚ – SH Rožmberk 24 položek („Šlechta ve službách diplomacie“), Prácheňské muzeum v Písku 2 položky („Řezníci - výstava mastná, o jihočeských mistrech řeznických“).

Historik umění

Za rok 2018 poskytla pomoc 14 badatelům v oblasti uměleckého průmyslu: odborné posudky a konzultace pro veřejnost.

Zápůjčky sbírkových předmětů regionálními muzeím a partnerským institucím: 87 ks.

Účast v poradních sborech Muzea O. Kudrny v Netolicích, Prachatického muzea a Severočeské galerie výtvarného umění v Litoměřicích.

Etnografka

Poskytnuté odborné služby a konzultace: 3 badatelé, drobné konzultace a dotazy veřejnosti: cca 50 dotazů.

Zápůjčky sb. předmětů: 78 kusů.

Numismatička

Konzultace pro zájemce z řad veřejnosti ohledně určování platidel a jejich hodnoty.

Historik novějších dějin

Odborné konzultace a služby badatelům - celkem 6 badatelů.

Historik nejnovějších dějin

Odborná pomoc badatelům:

Studenti gymnázia (30 studentů) J. V. Jirsíka v Českých Budějovicích na různá témata poválečných českých dějin.

Student HU JU České Budějovice – různá témata poválečných českých dějin (1968 – 1989).

Tři badatelé na téma kolektivizace české vesnice v padesátých letech dvacátého století.

Kurátorka hudebního a divadelního archivu

Spolupráce s M. Zavřelovou a B. Maříkovou – příprava knihy k 100. letům Jihočeského divadla – příprava a skenování materiálů.

Spolupráce s Divadelním ústavem – Martin Švejda: materiály k Nataše Gollové.

Odborná pomoc badatelům: Pavel Jirásek – řezbář Romanovský, Marie Bartošová – Marta Krásová.

Šárka Křiváková – nakladatelství Lidové noviny – poskytnuty fotografie loutek JEKA – Spejbl a Hurvínek pro publikaci.

Edukační oddělení

Centrum Arpida – spolupráce v rámci zařazení edukačních programů do ŠVP v celém roce 2018.

Spolupráce s Pedagogickou fakultou, Teologickou fakultou a Filozofickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích při rozvoji edukačních programů a praxí.

ZÁJMOVÁ A VLASTIVĚDNÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

O. Chvojka vedl jihočeskou pobočku České archeologické společnosti. Účastnil se jednání hlavního výboru ČAS v Praze a zorganizoval a vedl plenární zasedání konané v Českých Budějovicích dne 3. 3. 2018 (90 účastníků).

Knihovna

V roce 2018 se Historický klub stal zapsaným spolkem dle platné legislativy. Dle programu na období měsíců leden – červen a září – prosinec 2018 se uskutečnily všechny plánované akce: přednášky, vycházky, koncert a poznávací exkurze. Více v samostatném článku a hodnocení činností Historického klubu za rok 2018 v další části této výroční zprávy. Za Jihočeské muzeum byla již patnáctým rokem garantem klubové vedoucí knihovny a náměstkyně ředitelky, která v klubu pracovala jako místopředsedkyně a podílela se na přípravě programu Historického klubu.

Pro úplnost je nutné doplnit přehled dlouhodobého členství knihovny či vedoucí knihovny ve spolcích a společnostech mimo Jihočeské muzeum:

Společnost přátel exlibris;
Knižní značka;
Česko-filipínská společnost;
Sdružení knihovnických a informačních pracovníků – SKIP a

Knihovnická komise při Asociaci muzeí a galerií.

Z přednášky dr. Jiřího Chvojky pro Historický klub
dne 11. 6. 2018.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení vedli některé zájmové útvary při JČM (Entomologický kroužek a Geologicko - mineralogický kroužek) nebo se podíleli na jejich činnosti (Mykologický klub JČM). Dále se podíleli na činnosti organizací fungujících při JČM. Jedná se o Jihočeský ornitologický klub (JOK),

kde je zoolog JČM členem výboru, Jihočeskou pobočku České společnosti entomologické a Jihočeskou pobočku České botanické společnosti při Jihočeském muzeu, kde jsou entomolog, resp. botanik jednatele příslušných společností.

Mykologický klub JČM (MK JČM): M. Beran, mykolog JČM, odborně garantoval činnost Mykologického klubu JČM. Spoluorganizoval 8 členských schůzí a 1 přípravnou schůzku v rámci přípravy „Výstavy hub“ v JČM, dále společenský večer se soutěží „Houby v octě“. V návaznosti na poradnu pro houbaře v období duben – listopad poskytoval každé pondělí od 16:30 do 17:00 konzultace členům MK JČM.

Jihočeský ornitologický klub (JOK): V. Mikeš, zoolog JČM, se podílel na přípravě členských schůzí JOK. Do klubové knihovny, kterou spravuje, bylo zařídováno 10 nových časopisů; členové JOK si z knihovny vypůjčili 6 sborníků a 3 další zápůjčky přetrvávají z předchozích let. Zoolog se účastnil následujících projektů JOK a ČSO: 1) Mapování hnízdního rozšíření ptáků Českých Budějovic, 2) Podrobné mapování hnízdního rozšíření ptáků „Ptačí oblasti - Českobudějovické rybníky“.

Jihočeská pobočka České společnosti entomologické (JP ČSE): Z. Kletečka, entomolog JČM, se podílel na vedení členských schůzí s přednáškami otevřenými veřejnosti. Průběžně aktualizuje pozvánky na schůzky na webových stránkách JČM. Zároveň vedl Entomologický kroužek, který se scházel pravidelně každý týden (mimo prázdnin). Kromě toho pro členy kroužku organizoval entomologické vycházky.

Jihočeská pobočka České botanické společnosti při Jihočeském muzeu: M. Lepší, botanik JČM, spoluorganizoval přednášky a účastnil se jako jednatel pobočky schůzí výboru.

P. Rajlich, geolog JČM, vedl Geologicko - mineralogický kroužek P. Rajlich, geolog JČM, organizoval pravidelné schůzky každý týden (mimo prázdnin). Členové kroužku, žáci se zúčastnili geologické olympiády v České Třebové, 2 členové kroužku J. Vácha a P. Vaněk zvítězili v celostátní geologické olympiádě a postoupili do celosvětové soutěže, která se konala 3 týdny v Thajsku.

Spolupráce se zájmovými a vlastivědnými útvary a nadacemi mimo JČM:

V oblasti geologie bylo pokračováno v kontaktech a společných akcích se sběrateli minerálů jižních Čech. Geolog je čestným členem a podílel se na akcích Mineralogického klubu v České Třebové.

Zoolog je členem České společnosti ornitologické a Společnosti spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea.

Oddělení společenských věd

Historik nejnovějších dějin a kurátor podsbírky Historie PhDr. Jiří Petráš vedl, organizoval a realizoval celoročně činnost Regionální letecko-historické společnosti při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

Spolupráce s kolegiálními institucemi v Čechách:

Národní památkový ústav, Česká národní banka, Muzea v jihočeském regionu, Národní muzeum Praha, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, Vojenský historický archiv Praha, muzea v Praze a bývalá krajská muzea v ČR, pracoviště památkové péče, Umělecko-průmyslové muzeum Praha, Národopisné muzeum v Praze, Etnografický ústav AV ČR, Národní technické muzeum v Praze, Divadelního oddělení MZM v Brně, Hvězdárna a planetárium ČB, Jihočeský skanzen, Jihočeské folklorní sdružení, Třebechovické muzeum betlémů, Pracovní skupina Textil při AMG, Jihočeské folklorní sdružení, Dům gobelínů Jindřichův Hradec a další.

Člen poradního sboru pro nákup sbírek a sbírkotvornou činnost:

Muzeum města Ústí nad Labem, Historické muzeum Národního muzea v Praze, Muzeum a galerie Týn nad Vltavou.

Člen redakční rady časopisu Confluens – Okresní muzeum Mělník a SOKA Mělník.

Historik novějších dějin

Zápůjčka sbírkových předmětů do Prácheňského muzea v Písku, Vlastivědného muzea dr. Hostaše

v Klatovech, Národního muzea v Praze, na výstavu o Adalbertu Lannovi v síni radnice v Č. Budějovicích a na prezentaci (akci) Českých drah.

Historik umění

Člen poradního sboru pro nákup sbírek a sbírkotvornou činnost:

Muzeum O. Kudrny v Netolicích, Prachatické muzeum a Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích.

Kurátorka hudebního a divadelního archivu

Kabinet pro studium českého divadla – Institut umění - Divadelní ústav Praha, Jihočeské divadlo,

Národní filmový archiv – zápůjčka filmů na výstavu Retrohrátky.

Správkyňe depozitáře Národopisu

vedla, organizovala a realizovala celoročně činnost Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Podílela se na přípravě akcí sdružení a koordinovala činnost ve spolupráci s Jihočeským muzeem.

ZAHRANIČNÍ STYKY

Archeologické oddělení

P. Zavřel pokračoval ve spolupráci s Verein für Ostbayerische Heimatforschung při Univerzitě v Pasově na přípravě grantu terénního průzkumu německé části Zlaté cesty v úseku Passau - Grafenau - Mauth - Modrý sloup. Pokračovala rovněž spolupráce se spolkem soumarů v Greinetu.

Probíhá rovněž intenzivní spolupráce s kolegy z Německa, Rakouska a Makedonie v rámci Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/ West- und Südböhmen/ Oberösterreich (O. Chvojka, P. Zavřel), Kreisarchäologie Deggendorf a Straubing, Bundesdenkmalamt Linz, Museum Nordico Linz, Museum Asparn a. d. Zaya, UNI Wien, Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz, Universität Hamburg a Center for Prehistoric Research in Macedonia (O. Chvojka).

Knihovna

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitelky v roce 2018 pokračovala v kontinuální spolupráci s Velvyslancem Filipín a v knihovně muzea připravila dvě speciální ukázky a studijní materiál i program pro badatelské návštěvy specializované na dějiny Filipín.

Přírodovědné oddělení

Zahraniční spolupráce

Botanik Martin Lepší dlouhodobě spolupracuje s Finským přírodovědným muzeem Luomus na projektu Atlas Florae Europaeae – Distribution of Vascular Plants in Europe (Atlas evropské flóry – rozšíření cévnatých rostlin v Evropě). V letošním roce by měla vyjít publikace zahrnující evropské jeřáby, jejichž rozšíření ve středoevropském prostoru zpracovali M. Lepší a P. Lepší.

M. Lepší zahájil spolupráci s Univerzitou v Bergenu (University of Bergen) aktivní účastí na jí pořádaném workshopu s názvem „Sorbus network meeting“. Hlavním cílem workshopu bylo vytvoření mezinárodní pracovní skupiny pro výzkum jeřábů (Sorbus). Taková skupina bude moci lépe řešit nadregionální výzkumné otázky, vytvářet syntézy a rovněž bude mít lepší výchozí pozici pro získávání financí na výzkum v jednotlivých

regionech a v celoevropském měřítku. Kromě prezentace Jihočeského muzea v zahraničí jako významné instituce ve výzkumu jeřábů v ČR byl workshop jedinečnou příležitostí k navázání profesionálních kontaktů a výměně zkušeností s evropskými specialisty na rod *Sorbus*. Účast na workshopu byla realizována v rámci badatelského úkolu „Taxonomický výzkum rodu *Sorbus* a *Rubus*“. Botanik se podílel na uspořádání „Setkání středoevropských specialistů na rod *Sorbus*“ v Průhonicích, (15. - 17. 6., 10 účastníků).

Zoolog navázal spolupráci s J. Kerbisem (Roosvelt University, Chicago) a T. Demusem (Field Museum, Chicago) za účelem determinace afrických sběrů drobných savců.

Zahraniční cesty

Botanik M. Lepší 19. – 20. 2. 2018 studoval herbářové doklady rodu *Sorbus* ve vídeňském muzeu (Naturhistorisches Museum) a univerzitě (Universität Wien). Byly vytipovány lokality pro terénní průzkum uvedený níže. Botanik M. Lepší v termínech 7. 5. – 12. 5. a 27. 9. – 31. 9. 2018 uspořádal sběrné cesty za jeřáby do Dolního Rakouska a přilehlého Slovenska. Cestovné hradil VÚKOZ Průhonice. Průzkum přinesl nové poznatky v rozšíření jeřábů a odhalil řadu nových taxonomických novinek (např. nové taxony pro vědu) a nejasností, kterým bude věnována další pozornost.

Botanik M. Lepší se aktivně účastnil workshopu „*Sorbus* network meeting“ na norské univerzitě v Bergenu a přednesl vlastní přednášku „The state of *Sorbus* research in the Czech Republic and the adjacent areas“ (14. - 17. 11. 2018).

Mykolog M. Beran se zúčastnil Výročního kongresu Francouzské mykologické společnosti (Métabief, F, 24. – 28. 9. 2018) a Evropských dnů pavučinců (Balványos, RO) - (realizováno mimo pracovní dobu).

Oddělení společenských věd

Historik nejnovějších dějin

Institut paměti národa Varšava, Ústav paměti národa Bratislava.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Archeologické oddělení

Pracovníci archeologického oddělení si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích apod.

Knihovna

Knihovnice si individuálně zvyšovaly svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi v oboru a účastí na vybraných odborných jednáních.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, návštěvou knihoven, konzultacemi s jinými odbornými pracovišti a prostřednictvím kontaktů s předními odborníky v oboru, účastí na kongresech, seminářích apod.

S. Venclová na Ústavu geologie a paleontologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy složila

Státní závěrečnou zkoušku z oboru Geologie a obhájila diplomovou práci na téma „Kritické zhodnocení popsanych zkřemenělých dřev z třeboňské pánve (jižní Čechy) a zpracování nových nálezů“.

Zoolog a entomolog se zúčastnili odborné muzejní exkurze na Mikulovsko.

Oddělení společenských věd

Pracovníci oddělení společenských věd si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích apod.

Edukační oddělení

Muzejní pedagogové si zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem nejen odborné literatury, ale též konzultacemi s odbornými pracovníky. Dále pak účastí na kongresech a seminářích.

DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE

Archeologické oddělení

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

- 10. – 11. 4. 2018: Kolokvium „Archeologické výzkumy v Čechách v roce 2017“, Praha. Účast s referátem (O. Chvojka, P. Zavřel).
- 19. – 21. 4. 2018: Mezinárodní konference „Connecting Worlds. Bronze- and Iron Age depositions in Europe“, Freie Universität Berlin. Účast s referátem (O. Chvojka).
- 13. – 16. 6. 2018: Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/ West- und Südböhmen/ Oberösterreich, 28. Treffen, Niederalteich (BRD). Účast s referátem (O. Chvojka, P. Zavřel).
- 3. 9. – 7. 9. 2018: Mezinárodní konference „24th Annual Meeting of the Association of Archaeologists“, Barcelona (Španělsko). Účast s referátem (O. Chvojka).
- 17. – 21. 9. 2018: 50. mezinárodní konference archeologie středověku, Valtice. Účast s referátem (Z. Thomová).
- 15. 10. – 18. 10. 2018: XV. mezinárodní konference „Doba popolnicových polí a doba halštatská“, Smolenice (Slovensko). Účast s referátem (O. Chvojka).
- 15. mezinárodní kolokvium „Germánská a římsko - provinciální archeologie“. Bratislava, 12. - 14. 12. 2018. Účast s referátem (P. Zavřel).

Knihovna

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitelky H. Stejskalová společně se všemi pracovníky obou oddělení zorganizovala v Jihočeském muzeu dále uvedené semináře, kterých se zúčastnili všichni pracovníci obou oddělení:

Připravené semináře a konference v JČM:

- 14. 3. 2018: Nejlepší jihočeský knihovník roku - zasedání jihočeského SKIPu. Pomoc Jihočeské vědecké knihovně při organizaci semináře, účast a referát Z dějin českobudějovického knihtisku H. Stejskalová.

- 12. 4. 2018: GDPR v muzejní praxi pro muzea zřizovaná Jihočeským krajem. Ve spolupráci s OKPP JČK. Přednáška H. Stejskalová.
- 16. 5. 2018: GDPR v muzejní praxi pro zaměstnance Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Přednáška H. Stejskalová.
- 18. 10. 2018: GDPR v praxi kronikářů. Přednáška H. Stejskalová o GDPR v kronikářské praxi a zajištění dalších přednášek ve spolupráci s jihočeským SKIPem, JVK České Budějovice a SOA Třeboň.
- 24. 10. 2018: Museion – školení uživatelů v Jihočeském muzeu.
- 13. 11. 2018: Druhá žakovská konference ke Dni veteránů na téma: konec první světové války a vznik republiky a odraz těchto událostí v dějinách jižních Čech. Moderování, příležitostná výstava publikací k tématu konference H. Stejskalová.
- 17. 11. 2018: Seminář Archeoskanzen v Trocnově. Ve spolupráci se zřizovatelským odborem OKPP JČK. Moderování H. Stejskalová a M. Svoboda za OKPP JČK.

Další vzdělávací akce:

- 5. – 11. 11. 2018: Týden vědy. Knihy Václava Fabriho ve Hvězdárně a planetáriu v Českých Budějovicích, účast H. Stejskalová s přednáškou 9. 11. na téma Václav Fabri ve sbírkách Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.
- 11. 11. 2018: Den válečných veteránů, účast a přednášky H. Stejskalové na témata: Historie básně Vlčí máky na polích flanderských (2x), Události na konci první světové války v Českých Budějovicích očima novinářů (1x), Válečné události a vznik republiky v Českých Budějovicích na stránkách regionálního tisku (2x) s J. Ciglbauerem.
- 16. 11. 2018: Vzpomínkový večer na J. V. Jirsíka a 150. výročí založení Gymnázia J. V. Jirsíka s koncertem ABWUNu. Moderování a přednáška H. Stejskalové k tématu Literární činnost J. V. Jirsíka.
- 19. 11. 2018: Prášek Jiří: Bourali jsme vesele to Rakousko zpuchřelé. H. Stejskalová moderování akce a diskuse, zajištění přednášky PhDr. Jiřího Práška (ředitele Prácheňského muzea v Písku).

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

- 9. - 10. 2. 2018: GDPR pro pracovníky v kultuře. Frymburk, účast H. Stejskalová.
- 22. 2. 2018: GDPR v praxi kulturních organizací. Praha, účast H. Stejskalová.
- 23. – 24. 5. 2018: 23. Veletrh muzeí České republiky. Třebíč, účast a referát H. Stejskalová.
- 10. 9. 2018: Konference k apoštolské exhortaci Amoris Laetitia. České Budějovice, účast a referát H. Stejskalová na téma Václav Fabri.

Zasedání jihočeského SKIPu 14. 3. 2018 v Jihočeském muzeu a odměňování nejlepších jihočeských knihovníků.

Seminář GDPR v muzejní praxi s Markem Dědičem se konal v přednáškovém sále JČM 12. 4. 2018.

Fotografie účastníků konference z 30. 5. 2018, pořízena i tentokrát u vozu (VAZ) z doby, která byla námětem konference Československo v letech 1978–1985.

Přírodovědné oddělení

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

Mykolog M. Beran se zúčastnil semináře ke sledování stavu biotopů a druhů pořádaného AOPK ČR v Milovech 1. – 2. 3. 2018, kde přednesl přednášku „Mykologické průzkumy zhotovené v rámci projektu „Implementace“ – naše postřehy a doporučení“, kterou připravil s kolegy Vl. Antonínem a D. Dvořákem.

Botanik M. Lepší se zúčastnil konference České botanické společnosti na téma Ekologie a evoluce rostlin na antropogenních stanovištích střední Evropy, 25. – 26. 11. 2018, Praha. Kde byla přednesena přednáška: Milan Štech, Martin Lepší, Petr Lepší Magdalena Lučanová, Petr Koutecký: „Průtoková cytometrie jako mocný nástroj v rukách floristů“.

Entomolog Z. Kletečka se zúčastnil konference „Vzrostlá zeď v urbánním prostoru“ v Třeboni 19. 4. 2018. Kde byla pronesena přednáška: Zdeněk Kletečka „Zvláště chráněné druhy hmyzu žijící na městské zeleni“.

Geolog P. Rajlich se zúčastnil 10. - 14. 9. 2018 Semináře muzejních geologů v Olomouci.

Organizace konferencí, seminářů apod.

Mykolog M. Beran organizoval pracovní setkání členů Sekce pro výzkum diversity a ochranu hub (makromycetů) České vědecké společnosti pro mykologii ve Hlavatcích u Tábora ve dnech 20. – 22. 4. 2018)

Botanik M. Lepší uspořádal „Setkání středoevropských specialistů na rod Sorbus“ v Průhonících ve dnech 15. - 17. 6. 2018.

Oddělení společenských věd

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

EtnoGRAFKA

Ve dnech 19. 2. -21. 2. 2018 se v rámci služební cesty zúčastnila dvoudenního workshopu Investment

strategies for sustainable valorization of ICH, který se konal na hamburské univerzitě v rámci projektu Artistic - Interreg Central Europe.

Workshop byl zaměřen na podporu nehmotného kulturního dědictví a zúčastnili se ho také partneři ze Slovenska, Polska, Rakouska, Maďarska, Itálie, Slovinska a Německa.

Dále pak účast na 3denním semináři „Etnografická terénní práce“ v Moravských Budějovicích (bez referátu).

Účast na mezinárodní konferenci „Betlémy stále živé II“ v Jindřichově Hradci (bez referátu).

Numismatika

30. května – 1. června 2018 účast na XLVI. seminář archeologů z muzeí a institucí památkové péče na téma Detektorářství ve vztahu k činnosti muzeí a památkové péče.

Historik nejnovějších dějin

Účast na konferencích s příspěvkem:

Konference pořádaná VŠERS České Budějovice Osudové osmičky v dějinách českých měst, regionů a veřejné správy. 13. 4. 2018. Příspěvek České Budějovice v roce 1968.

Konference Dokumentácia „osmičkových“ výročí v slovenských a českých múzách a tie ostatné. 13.–14. 11. 2018. Příspěvek Stopy Československého jara.

Příprava a realizace mezinárodní konference (Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Ústav pro studium totalitních režimů Praha a Státní oblastní archiv Třeboň) Československo v letech 1978–1985. 30.–31. 5. 2018.

Konzervátoři textilu a dřeva

Konference konzervátorů a restaurátorů každoročně pořádaná oborovou komisí AMG.

Setkání jihočeských muzejních edukačních pracovníků v JčM dne 5. 9. 2018.

Slavnostní udělování cen za výtvarnou soutěž na téma orchideje v 1. patře muzea dne 31. 5. 2018.

Moderátor pořadu Vychytávky Láďi Hrušky, jehož letní díl se natáčel dne 23. 8. 2018 v Trocnově před objektem muzea s expozicí.

Premiér ČR, Andrej Babiš s Mgr. Ivanou Stráskou, hejtmankou Jihočeského kraje, při vstupu do muzea na výjezdním zasedání vlády ČR v Českých Budějovicích před setkáním se starosty.

Edukační oddělení

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

Druhá historická konference žáků a studentů v Jihočeském muzeu ke dni Válečných veteránů 13. 11. 2018 - příprava a realizace s náměstkyní ředitelky a knihovnou muzea.

23. Veletrh muzeí České republiky Třebíč 23. - 24. 5. 2018 - Hojerová, H. - účast na konferenci.

Seminář Kasiopea „Fascinující svět včel a hmyzu“ 16. 5. - Mašková, A. - účast.

Seminář Kasiopea „Studánky víly Rozárky“ 17. 5. 2018 - Chvojková, Z. - účast.

Seminář KU České Budějovice „Voda v krajině - voda zblízka“ 16. 4. 2018 - Mašková, A. - účast.

Seminář NP Šumava „Pojďme na to od lesa“ 29. 8. 2018 - Faktor, L. Hojerová, H., Mašková, A. - účast.

VÝSTAVY PŘIPRAVENÉ A ZAHÁJENÉ V ROCE 2018

Oddělení programové a propagační

Programové a propagační oddělení Jihočeského muzea zajišťovalo v roce 2018 ve spolupráci s dalšími odděleními produkci 18 výstavních projektů, 4 externí výstavy i velké množství doprovodných akcí. Celková návštěvnost v roce 2018 opět přesáhla hranici 100.000 návštěvníků, což svědčí o stále přetrvávající atraktivitě muzejní instituce i dobře cíleném marketingu.

Kromě obnovení a obohacení stávající spolehlivé mediální a marketingové spolupráce (Český rozhlas, Mediální skupina MAFRA - Mladá Fronta DNES, Českobudějovický deník, Jihočeská televize, online marketingová agentura Paseo group, českobudějovický magazín BUDLive, MEDIA CLUB, mediální agentura Lomondmedia, vydavatelství MCU, reklamní agentura WIP, Jižní Čechy pohádkové, Agentura Kultur-Kontakt, destinační partner Českobudějovicko-Hlubocko, Budějcká Drbna, TV Jéčko, Regionální televize Jižní Čechy, iDNES.cz, ZIP Inzert, portál PROPAMÁTKY, portál Veverušík, portál Český pohled, magazín Revue 50plus, Turistický a informační magazín TIM, Vydavatelství IPR aj.), byly v roce 2018 uzavřeny smlouvy s novými partnery a mediální zásah Jihočeského muzea se tak ještě více rozšířil. Spolupráce byla navázána například s těmito subjekty: Ledmultimedia s.r.o., Dopravní podnik města České Budějovice, Česká pošta, Adjust Art, Economia, Deník Právo, Vydavatelství KAM po Česku, infocentrum v Mercury Centru České Budějovice, KD Metropol, Seznam.cz a další.

Pokračujícím záměrem bylo v roce 2018 cílit nové marketingové strategie i na věkovou skupinu do 40 let a podpořit tak její návštěvnost. V této souvislosti byla opět rozšířena prezentace muzea na oficiálním webu (návštěvnost za rok 2018 činila 93.063 unikátních uživatelů, což je o téměř 16.000 více uživatelů než v roce 2017), na sociálních sítích (Facebook a Instagram), kde stále narůstá fanouškovská základna nebo i v mobilní aplikaci a na webovém portálu Mobilní Turista. Povedlo se rovněž dojednat vzájemnou spolupráci například s organizátory Budějovického Majálesu, multikinem Cinestar České Budějovice či běžeckého závodu RunTour. S Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích vznikla kooperace v rámci projektu Akademické půlhodinky (cyklus přednášek osobností akademického života). Destinační společnost Českobudějovicko-Hlubocko zajišťovala propagaci muzea například videodokumentací pořízenou za pomoci nejnovějších moderních technologií (létající drony apod.). S portálem Turistika.cz bylo dojednáno natáčení poboček muzea formou virtuální reality - 360° videa. Nejen tyto nástroje mediální komunikace prezentují Jihočeské muzeum jako moderní kulturní instituci, která plní svůj primární cíl - uchovávat a zprostředkovat hmotné doklady o člověku a jeho okolí.

Na konci února 2018 navštívili Jihočeské muzeum zástupci Asociace muzeí a galerií České republiky, aby zhodnotili probíhající výstavní projekt „První světová válka - léta zkázy a bolesti“, který byl přihlášen

do XVI. ročníku Národní soutěže muzeí Gloria Musaealis 2017 (probíhal od 1. ledna 2017 do 28. února 2018 a soutěžilo v něm 62 muzeí a galerií z celé České republiky). Národní soutěž muzeí Gloria Musaealis upozorňuje na špičkové výkony muzejních institucí. Každoročně se zvyšující úroveň projektů získala tentokrát konkurenta ve výrazném navýšení počtu přihlášek – do XVI. ročníku se přihlásilo rekordních 99 projektů. Nejsilnější kategorií se stala Muzejní výstava roku 2017 s celkem 43 přihlášenými projekty, následovaná 41 projekty soutěžícími v kategorii Muzejní publikace roku 2017, do kategorie Muzejní počin roku 2017 se pak přihlásilo 15 projektů. Jihočeské muzeum přihlásilo avizovaný projekt do kategorie Muzejní výstava roku 2017 a v rámci slavnostního ceremoniálu 17. 5. 2018 následně získal Cenu Českého výboru ICOM, která je udělována projektům významně přispívajícím k mezinárodní spolupráci, rozvoji edukační činnosti či zpřístupnění kulturního dědictví handicapovaným občanům. Ocenění si osobně převzali vedoucí Odboru kultury a památkové péče KÚ Jihočeského kraje - Mgr. Patrik Červák, ředitel Jihočeského muzea v Českých Budějovicích - Ing. František Štánger a garant výstavního projektu První světová válka: léta zkázy a bolesti - PhDr. Jiří Petráš. Porota soutěže ohodnotila projekt První světová válka - léta zkázy a bolesti následovně: „Výstava uchopila téma války s aktuální naléhavostí. Ukázala, za jakých podmínek ze zmaru a zkázy vznikla Československá republika. Skvěle postavená prezentace ukazuje projevy a dopady války na Československu byla provázena mimořádně propracovaným a působivým programem pro dospívající mládež.“

Studentky při edukačním programu Mizérie Velké války.

V rámci trvání výstavy uspořádalo Jihočeské muzeum několik doprovodných programů, z nichž velmi významným byl Den válečných veteránů 11. listopadu 2018. Body programu: Spolek Jednadvadesátníci (vojenský tábor a ležení), připomínka Dne válečných veteránů (nezisková organizace Post Bellum), komentované prohlídky výstavy První světová válka - léta zkázy a bolesti, tematické přednášky, hudba z konce 1. světové války, Museum Fotoatelier Seidel (fotokoutek).

Jihočeské muzeum se v roce 2018 představilo i na veletrzích v České republice. Jmenovitě šlo například o veletrh cestovního ruchu TravelFest na československém Výstavišti. Společně s dalšími organizacemi zřízenými Jihočeským krajem, zde vedoucí OPP připravil nápaditou prezentaci. Dalším eventem byl například Česko-rakouský veletrh muzeí v Třebíči. V polovině dubna proběhnul i presstrip rakouských novinářů.

V ROCE 2018 BYLY REALIZOVÁNY NEBO POKRÁČOVALY TYTO VÝSTAVNÍ PROJEKTY:

- 12. 11. 2017 - 11. 11. 2018: První světová válka - léta zkázy a bolesti
- 7. 2. - 31. 10. 2018: České šlechtické rodové ražby 16. - 17. století
- 16. 2. - 25. 2. 2018: Výstava orchidejí, bromélií, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu
- 16. 2. - 31. 5. 2018: Hmyz v obrazech Jana Kobyláka
- 1. 3. - 8. 4. 2018: O červených vejcích (velikonoční výstava)
- 20. 4. - 29. 7. 2018: Retrohrátky - sbírka panenek a hraček manželů Šídlových
- 4. 5. - 26. 8. 2018: Jan Rafael Schuster
- 4. 5. - 26. 8. 2018: Staré mapy Království českého
- 18. 5. - 12. 8. 2018: Československé a české letectvo 1918 - 2018
- 1. 6. 2018–2020: Mincování v Českých Budějovicích (nová část stálé expozice)
- 27. 6. - 28. 10. 2018: Houby na hrázích rybníků v jižních Čechách
- 17. 9. - 21. 9. 2018: Výstava hub

- 12. 9. 2018 - 13. 1. 2019: V práci a vědění jest naše spasení - 150 let gymnázia J. V. Jirsíka
- 25. 9. - 30. 11. 2018: Svědkové lidskosti
- 27. 9. - 25. 11. 2018: Dudy, dudy, dudy, dudičky
- 9. 11. 2018 - 17. 2. 2019: České Budějovice před sto lety (proměny města ve fotografiích a kresbách)
- 23. 11. 2018 - 6. 1. 2019: Století českých Vánoc
- 21. 12. 2018 - 30. 4. 2019: Hokej - budějcký fenomén (90 let ligového klubu)

Stálé expozice

- Příběh města Českých Budějovic (Hlavní historická budova Jihočeského muzea v Českých Budějovicích)
- Strážní domky a drážní strážníci na území koněspřežní železnice České Budějovice - Linec (Muzeum koněspřežky)
- Jan Žižka a významné milníky husitství v českých a německých dějinách (Památník Jana Žižky z Trocnova)
- Lidový malovaný nábytek z jižních Čech (Tvrz Žumberk u Nových Hradů)

Další výstavy na pobočkách Jihočeského muzea v roce 2018:

- 3. ročník výstavy střeleckých terčů akad. malíře Antonína Hamsíka: Tvrz Žumberk u Nových Hradů (15. 7. - 30. 9.)
- Výstava chryzantém: Tvrz Žumberk u Nových Hradů (20. 10. - 21. 10.)
- Úředník rožmberský: Tvrz Žumberk u Nových Hradů
- Ryby a lidé - Rožmberkové a rybníkářství v jižních Čechách a ve Waldviertlu: Tvrz Žumberk u Nových Hradů

Externí výstavy v roce 2018:

- 1. 6. - 30. 9. 2018: Příroda Třeboňska (Borovanský klášter)
- 22. 6. - 29. 8. 2018: České Budějovice za 1. republiky (Radniční výstavní síň, náměstí Přemysla Otakara II.)
- 15. 7. - 31. 8. 2018: Obrázky Aloise Terše z Trhovinenska (Kostel Nejsvětější Trojice u Trhových Svinů)
- 21. - 23. 9. 2018: Výstava o historii železnice na Československu (prostory železniční stanice České Budějovice, 1. patro)

Vybrané akce Jihočeského muzea:

- rok – měsíc – den/dny
- 2018-01-01 Novoroční koncert
 - 2018-01-20 Přednáška – Jan Zámečník – vyhledávání padlých z 1. sv. války v archivech
 - 2018-01-30 Přednáška – Jan Ciglbauer – Jednadvadesátníci
 - 2018-02-10 Jihočeský ples
 - 2018-02-13 Masopustní koleda 2018
 - 2018-02-18 Cinestar - Dětská neděle
 - 2018-02-22 Květinový workshop (orchideje)
 - 2018-02-27 Gloria Musaealis (návštěva AMG z Prahy)
 - 2018-02-27 Přednáška Nadace Mathilda (vodící psi)
 - 2018-03-03 Plenární zasedání ČAS
 - 2018-03-08 Natáčení seriálu JčTV (1. světová válka)
 - 2018-03-11–10 Workshop košíky p. Smrt

- 2018-03-13 až 2018-05-15 Akademické půlhodinky ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou a Biologickým centrem AV ČR: jarní cyklus (každé úterý)
- 2018-03-14 Seminář SKIP
- 2018-03-23 Zdeněk Flídr - Velikonoce v Lužici a pod Lužickými horami (Národopis)
- 2018-03-24 Velikonoční den v muzeu
- 2018-03-28 Technologická agentura ČR-program ÉTA (Jihočeská univerzita)
- 2018-04-09 Mineralogicko-geologická olympiáda (4. ročník)
- 2018-04-10 Presstrip rakouských novinářů (komentovaná prohlídka Koněpřežky – Ivo Hajn)
- 2018-04-11 Diskuzní fórum Památková péče v ČR ve 21. století
- 2018-04-12 Seminář v JčM (GDPR – ochrana osobních údajů)
- 2018-04-14 RunTour
- 2018-04-14-12 Travelfest 2018
- 2018-04-21 Mezinárodní den památek
- 2018-04-25 Oxford Bookshop (a přednáška prof. Hilského)
- 2018-04-25-24 Nabídka publikací JčM v Akademické knihovně JČU
- 2018-05-15 Slavnostní zasedání vědecké rady PF JČU
- 2018-05-16 Konference Smart region Jižní Čechy (setkání starostů a hejtmanky v JčM)
- 2018-05-17 Vyhlášení vítězů soutěže Gloria Musaealis 2017
- 2018-05-24-23 Česko-rakouský veletrh muzeí v Třebíči (účast H. Stejskalové a H. Hojerové)
- 2018-05-25-24 Marketingové školení (Borovanský mlýn)
- 2018-05-30 Sousedská slavnost (Po sousedsku III)
- 2018-05-31-30 Konference Československo v letech 1978–1985 (Státní okresní archiv ČB)
- 2018-06-05 Setkání premiéra v demisi A. Babiše se starosty JK v JčM
- 2018-06-08 Muzejní noc
- 2018-06-13 Kulturní komise JčK v edukačních sálech (prezentace marketingových a edukačních aktivit JčM)
- 2018-06-19 Post Bellum (studentský projekt Příběhy našich sousedů)
- 2018-06-21 I-CULT - setkání k muzejním kuffíkům
- 2018-06-28; 2018-07-27; 2018-08-26 Poznávání za úplňků s Českou pohádkovou akademií
- 2018-06-29 Koncert slavných operních árií (Chorvaté)
- 2018-07-27 Letní divadlo Trocnov (J. K. Tyl – Dívčí válka)
- 2018-08-25 Grilování selete na Trocnově
- 2018-09-09-08 Krumbenowe Český Krumlov (edukace)
- 2018-09-13 Křest knihy Českobudějovické zlato, stříbro, bronz
- 2018-09-13 Zdeněk Flídr - Písně proti tankům (promítání filmu)
- 2018-09-15 Dny evropského dědictví
- 2018-09-20 Živá lidová kultura (vystoupení dětských folklorních souborů v JčM)
- 2018-09-22 Mezinárodní den železnice
- 2018-09-22 Trocnovské slavnosti (5. ročník)
- 2018-09-24 Konference Svědkové lidskosti
- 2018-09-24-17 Hudební slavnosti E. Destinové
- 2018-09-25 Propagace JčM na akci Seniorské hrátky
- 2018-09-30 Koncert Cantus Firmus
- 2018-10-02 Poselství indiánů ze Srdce světa (projekt Jaguar People)
- 2018-10-09 až 2018-11-27 Akademické půlhodinky ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou a Biologickým centrem AV ČR: podzimní cyklus (každé úterý)
- 2018-10-14 Koncert ABWUN na Žumberku
- 2018-10-15 Prezentace knihy Nesamozřejmě Československo 1918-1992

- 2018-10-18 SKIP (Kronikáři na prahu roku 2019)
- 2018-10-20 Mezinárodní den archeologie
- 2018-10-20 Workshop pletení košíků (p. Smrt)
- 2018-10-23 Národopis - Rodeník Donešnej
- 2018-11-01 Vycházky za historií (Kultur-Kontakt, dr. Chvojka)
- 2018-11-10-09 Konference k apoštolské exhortaci Amoris Laetitia
- 2018-11-11 Den válečných veteránů v JčM
- 2018-11-11-05 Týden vědy - Václav Fabri
- 2018-11-13 Druhá žakovská konference
- 2018-11-16 Koncert ABWUN v JčM + vzpomínkový večer (Mez. den studentů a 150. let založení Gymnázia J.V.Jirsíka)
- 2018-11-17 Panelová diskuze v JčM (archeoskanzen Trocnov)
- 2018-11-19 Přednáška PhDr. Jiřího Práška (ředitele Prácheňského muzea v Písku)
- 2018-11-19 Zasedání Jihočeské krajské sekce AMG
- 2018-12-04 Natáčení TV Nova v JčM (Rady ptáka Loskutáka)
- 2018-12-11 Seminář Grafika (NPÚ České Budějovice)
- 2018-12-13 Zpívání koled s Úsvitem na schodech muzea
- 2018-12-14 Koncert dětského pěveckého sboru Carmína
- 2018-12-17 Oceňování zaměstnanců Celního úřadu

Muzejní noc 2018 (tisková zpráva)

Další ročník oblíbené akce pro celou rodinu je tu! Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích Vás srdečně zve na RETRO MUZEJNÍ NOC, která se uskuteční v pátek 8. června 2018 od 17:00 do 22:00 hodin v hlavní historické budově Jihočeského muzea (Dukelská 1, České Budějovice, 370 51). Vstup na akci je zdarma.

Děti i rodiče se mohou těšit na zábavný program v celé budově muzea. Návštěvníky přivítají chůdaraři s oběma rukama Dell Arte, kteří si chtějí s každým podat ruku a poplácat jej po rameni. Výrobu originálních textilních hraček si připravila Bohdana Homolková, jež se ručním pracím věnuje přes patnáct let. Jak se tvoří dřevěné píšťalky, předvede řezbář Jiří Drhovský - držitel prestižního titulu Ministerstva kultury ČR Nositel tradice lidových řemesel. V roce 2012 obdržel i poprvé udělovanou Cenu hejtmána Jihočeského kraje za zachování a rozvoj lidových tradic.

Bohatý doprovodný program připravilo i edukační oddělení muzea. Děti si mohou zahrát např. klasické a dnes již legendární deskové hry z 60. - 80. let 20. století, vyrobit si papírové hračky či zápolit v soutěžních kláních. Přimo ve výstavním sále expozice Retrohrátky lze sledovat krátké pásmo pohádek z Národního filmového archivu, nebo filmy z retro promítačky. V této části nabídneme návštěvníkům i ukázky hraček od nejstarších dob až po nedávnou minulost a velkou sbírku panenek, kočárků, autíček a různých doplňků ze sbírky manželů Šídlových (převážně z 60. - 80. let 20. století). Avizovaná výstava se zaměřuje nejen na děti, ale i jejich rodiče a prarodiče, kteří se zde setkají s hračkami svého dětství.

Během Muzejní noci jsou dále připraveny komentované prohlídky aktuálních výstav. K vidění bude i právě otevřená kunstkomora, obměňovaná část stálé expozice Příběh města Českých Budějovic, v níž je tentokrát představena historie ražby mincí v Českých Budějovicích a její souvislost s dolováním stříbra v rudolfovském důlním revíru.

Do minulého století přenese návštěvníky unikátní módní přehlídka v dobovém oblečení z 60.–70. let doprovázená hudbou. Svým komentářem ji doplní šarmanťní Miroslav Mareš z agentury Kultur-Kontakt. Program zpestří divadelní představení či mini letní kino na venkovní terase muzea, kde se diváci mohou občerstvit výbornou kávou z produkce kavárny Matice. Upomínkový snímek z akce si lze pořídit ve speciálním fotokoutku s rekvizitami. K dispozici bude i výroba placek (odznaků) s retro motivy.

Z programu muzejní noci 8. 6. 2018, která se konala v hlavní budově muzea v duchu retrománie.

Z muzejní noci 2018. Televizní monitor rukodělný jako rekvizita.

Taneční nadání prověří během akce DJ s klasickou retro diskotékou pro malé ale i velké návštěvníky. O známé hity tedy nebude nouze.

Několikrát za večer vystoupí stylové hudební těleso Jazzika, jehož členy učil Ondřej Havelka nebo slavný Tony Monaco. Kapela návštěvníkům naservíruje živý jazz, swing a evergreeny. Společně s jejich finálním koncertem se o vyvrcholení Muzejní noci postará ohňová show v režii komediantů na vysoké úrovni - Chůdadlo. Podkreslená je monumentální filmovou hudbou, která dodává tomuto představení sílu a působivost. Kejkliří tančí s tyčemi, obřími ohnivými koulemi a žonglují s pochodněmi.

Během celé akce je pro návštěvníky zajištěno několik stánků s občerstvením.

Trocnovské slavnosti 2018 (tisková zpráva)

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, město Borovany a Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Jihočeského kraje pořádají pod záštitou hejtmanky Jihočeského kraje Mgr. Ivany Stráské a za účasti představitelů Církve československé husitské jubilejní pátý ročník TROCNOVSKÝCH SLAVNOSTÍ. Akce se uskuteční v sobotu 22. září 2018 od 13:00 hod. do 18:00 hod. v areálu Památníku Jana Žižky (Trocnov, 373 12, Borovany). Vstup je jako každý rok zcela zdarma. Návštěvníci se mohou těšit na bohatý program pro děti i dospělé.

Před oficiálním zahájením proběhne slavnostní vysazení lípy (stromu republiky) u Žižkova rodného dvorce. Akce pak bude zahájena ve 13:00 hodin na hlavním podiu (louka pod mohylou J. Žižky). Po úvodních proslovech hostů následuje půlhodinka dějepřavy vážně nevázně na téma Jan Žižka a husitství. Rovněž bude představen program slavností.

Prvním duelem se poté představí skupina historického šermu Bratři z Růže, založená v roce 1986 v Českém Krumlově. Během svého působení vystupovali nejen v Čechách, ale i v zahraničí (např. ve Slovinsku, v Rakousku či Německu). Někteří ze členů též účinkovali v úspěšné inscenaci Činohry Jihočeského divadla „Tři mušketyři“ na Otáčivém hledišti v Českém Krumlově. Svou vynikající praporevou show poté na akci předvedou Fedrfechtýři z Českých Budějovic - historizující uskupení s více než dvacetiletou tradicí. Obě tělesa se během slavností rovněž utkají ve velkolepém společném žoldnéřském souboji.

K výročí založení Československa je od 14:00 hodin připraveno slavnostní stužkování Sborů dobrovolných hasičů za doprovodu dechové kapely Jihočeská Podhoranka, kterou vystřídají ukázky zásahů hasičských záchranných sborů.

Bratři z Růže si pro dětskou část publika (ale nejen pro ni) připravili pohádku Podivuhodná dobrodružství. Rytíř Adam de la Hall vypráví o svých neuvěřitelných příhodách. O tom, jak se setkal s princem a sluhou z pohádky o Popelce, jak bojoval s drakem, jak přemohl samotného vládce pekel Lucifera a jak se přimotal do pohádky o perníkové chaloupce. Ale dá se jeho vyprávění opravdu věřit?

Sázení lípy – stromu republiky – během Trocnovských slavností k 100. výročí založení Československa.

Trocnovské slavnosti 2018. Slavnostní stužkování praporů hasičských sborů k 100. vřočí vzniku ČSR.

Trocnovské slavnosti 2018.

Hudební program zahájí kapela Gaia, opírající se o kulturní kořeny naší civilizace, z nichž čerpá archaické a folklorní interpretační prvky. Skupina chce oživovat příběhy, které jsou velmi staré, ale stále přítomné hluboko v našich srdcích, myslích i v každodenních činech, a tedy nadčasové. Středověkou hudbu ve všech jejích polohách (píjáčké a milostné písně, ryčné skladby, duchovní vícehlasé zpěvy, dvorské tance aj.) poté návštěvníkům naservíruje kapela Řemdiň.

Po celou dobu trvání akce je na louce u hlavního podia připraven i řemeslný jarmark s lidovými tvůrci, ukázky dobývacích strojů, lukostřelba a středověké Living history přibližující život v historické době autentickým a živoucím způsobem. Pro zájemce jsou připraveny prohlídky jejich tábora a ležení. Návštěvníci si také mohou projít naučnou stezkou, která vede kolem celého trocnovského areálu nebo se zúčastnit sportovních aktivit připravených Zdravotní pojistkovou Ministerstva vnitra. Rovněž bude prezentován vznik zcela nového a unikátního archeoskanzenu, který bude vybudován v trocnovském areálu v následujících letech.

Program Trocnovských slavností se však neodehraje pouze na hlavním podiu, ale rovněž u budovy muzea. Již na samotném začátku akce Vás zde pozve Mgr. Juraj Thoma na komentovanou prohlídku Žižkova a Mikšova dvorce. Muzejní expozici poté zájemcům blíže představí významný český historik a držitel ceny Učené společnosti - profesor Petr Čornej. Výstava bude otevřena po celou dobu trvání slavností. Rodiny s dětmi potěší loutkové divadlo Na stříbrných horách a O krásné Janičce v podání Téměř divadelní společnosti. Děti během akce mohou využít i stánek s oblíbeným malováním na obličej. Dalšími aktivitami, které se konají před muzejní budovou je např. jízda na dřevěných konících s meči, chůdy, házení míčků na cíl, kreslení a omalovánky, poznávačka a výroba postaviček z přírodnin či plac-kovačka s motivy Jana Žižky.

Po celou dobu trvání akce je pro návštěvníky zajištěno i občerstvení a zdravotnická služba.

Výstavní projekt První světová válka - léta zkázy a bolesti

11. listopadu 2017 se v hlavní historické budově Jihočeského muzea uskutečnila slavnostní vernisáž

Ocenění za výstavu
První světová válka – léta zkázy a bolesti
udělené českým výborem ICOM.

výstavního projektu První světová válka - léta zkázy a bolesti. Vedoucí OPP zajistil organizaci a program slavnostního otevření ve spolupráci s dalšími kolegy JČM.

Expozice, jejíž příprava trvala několik měsíců, byla instalována na celém třetím nadzemním podlaží o rozloze 640 metrů čtverečních a vznikla v souvislosti s oslavami 100. výročí konce první světové války a vzniku samostatného československého státu. Tento ambiciózní projekt, který byl vzhledem ke své významnosti propagačním oddělením široce medializován, si kladl za cíl zmapovat první světovou válku s jejími příčinami i důsledky, a to jak pro Československo, tak i jihočeský region, Československo, ale i v mezinárodních souvislostech, zejména v česko-rakouských. Výstava přibližuje hrůzy války a to nejenom na frontě, kde vojáci prožívali neustále mezní životní okamžiky, ale i v týlu, kdy ženy a děti, rodiny vojáků, byly nuceny strádat v důsledku zhrouteného válečného hospodářství a musely čelit mnoha kritickým situacím.

Na výstavě se podílelo spoluprací a zápůjčkami sbírkových předmětů více než třicet muzeí a galerií z Čech, dále pak na dvacet soukromých sběratelů a spolupracovníků muzea. Podařilo se dát tedy dohromady vcelku ojedinělý soubor artefaktů, který návštěvníky přenesl do sto let staré historie.

V rámci výstavy byl dále připraven propracovaný vzdělávací program Mizérie Velké války určený zejména pro druhý stupeň základních a všechny ročníky středních škol. Pro názornost byl program doplněn o interaktivní prvky i didaktické pomůcky. Zajímavými artikly byla i speciální lístková informační brožura připravená pro školy i běžné návštěvníky výstavy nebo tematická turistická vizitka.

Výstavní projekt byl v Jihočeském muzeu přístupný od 11. 11. 2017 do 31. 12. 2018.

Zpracoval: Mgr. Tomáš Svoboda

Infoceďule o projektu na nové expozice.

Všichni návštěvníci
muzea již vědí,
že se v celém
druhém patře hlavní
budovy v ulici
Dukelská intenzivně
připravují nové
expozice.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2018

- 27. 2. 2018: Návštěva zástupců Asociace muzeí a galerií v České republice (zhodnocení projektu První světová válka - léta zkázy a bolesti)
- 23. 3. 2018 a 13. 9. 2018: Režisér a scénárista České televize Zdeněk Flídr (přednáška Velikonoce v Lužici a pod lužickými horami a promítání filmu Písňe proti tankům)
- 10. 4. 2018: Presstrip rakouských novinářů a tamních významných bloggerů v Muzeu koněspřežky
- 25. 4. 2018: prof. Martin Hilský - význačný shakespearolog (přednáška a autogramiáda)
- 16. 5. 2018: Hejtmanka Jihočeského kraje Mgr. Ivana Stráská a starostové obcí - konference Smart region Jižní Čechy
- 24. 5. mezinárodní návštěva zástupců Sverdlovského kraje z Jekatěrinburgu: Pavel Krekov, zástupce gubernátora Sverdlovské oblasti, a Svetlana Uchaykina, ministryně kultury a členka vlády Sverdlovské oblasti
- 26. 5. 2018: Jan Bauer a Otomar Dvořák, spisovatelé a autoři filmového dokumentu o Janu Žižkovi
- 5. 6. 2018: výjezdní zasedání vlády ČR a setkání s představiteli Jihočeského kraje
- 29. 7. 2018: Mezinárodně úspěšní chorvatští umělci (Ana Karuza Lovrić, Božimir Lovrić a Darjana Blaće Šojat) - koncert slavných operních árií
- 7. 9. 2018: RNDr. Pavel Poc, poslanec Evropského parlamentu, se zúčastnil Trocnovských slavností
- 2. 10. 2018: Oscar García (kolumbijský fotograf, publicista a televizní producent) - přednáška Poselství indiánů ze Srdce světa
- 15. 10. 2018: Jan Bauer (spisovatel) - představení knihy Nesamozřejmě Československo 1918 - 1992
- 4. 12. 2018: Petr Rychlý (herec a moderátor) - natáčení TV Nova ve výstavě Století českých Vánoc pro pořad Rady ptáka Loskutáka

VYBRANÍ VÝZNAMNÍ PARTNEŘI MUZEA a dlouhodobě spolupracující instituce, organizace, firmy a jednotlivci

- Jihočeský kraj
- Odbor kultury a památkové péče Jihočeského kraje
- Jihočeská centrála cestovního ruchu
- Statutární město České Budějovice
- KOH-I-NOOR HARDTMUTH a.s.
- Český rozhlas České Budějovice
- Jihočeská televize
- Budějcká Drbna
- MEDIA CLUB
- Mediální skupina MAFRA (MF DNES)
- Československý deník
- Paseo group

- Destinační společnost Českobudějovicko-Hlubocko
- Českobudějovický magazín BUDLive
- Centrum Arpida
- Nadace ČEZ
- Jihočeské zemědělské muzeum v Netěchovicích
- Rybářství Nové Hrady
- Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice
- Město Borovany
- Hasičská vzájemná pojišťovna
- Služba VD
- Miroslav Mareš Agentura Kultur-Kontakt
- Festivalová kancelář Emy Destinové
- Jižní Čechy pohádkové
- NETservis
- A-GRAFIKA
- RAYFILM Bohemia
- Tiskárna Inpress
- WIP Reklama
- Vydavatelství MCU
- Marie Kounková
- Seznam.cz
- a další laskavě spolupracující instituce i jednotlivci.

Z ČINNOSTI JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ MUZEA

Edukační oddělení

Edukační oddělení realizovalo v roce 2018 osmnáct interních edukačních programů. Ze všech jmenujme alespoň tyto:

„O červených vejcích“

Velikonoční edukační program k výstavě „O červených vejcích“ probíhal od 1. března do 6. dubna 2018. Žáci si prohlédli výstavu, poznali tradiční i nové techniky zdobení kraslic a lidové zvyky a předměty od masopustu až do Velikonoc. V naší edukační dílně mohli vyzdobit vajíčko voskovou technikou. Kdo chtěl, mohl si vejce i nabarvit načerveno. Také jsme ukazovali techniku štráfkování, která se hojně užívala na Štrmilovsku.

K výstavě i programu neodmyslitelně vždy patří obrázky k vymalování. Zájemci si je mohli vzít s sebou nebo vymalovat na místě.

20. až 22. března proběhly workshopy pro školy ve spolupráci se SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnickou a jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky. První den si děti mohly vytvořit velikonoční ozdoby z přírodních i dekorativních materiálů. Další dva následující dny si upekly tradiční velikonoční pečivo jidáše. Velikonoční edukační programy navštívilo 1060 návštěvníků.

Další doprovodnou akcí k výstavě byl „Velikonoční den v muzeu“ dne 24. března 2018. Dopoledne byla pro děti otevřena tvořivá dílna, kde si mohly namalovat vajíčko voskem nebo pomocí štráfkování.

Dále si mohly vyzkoušet staré a velikonoční hry, jako je roztáčení káčí bičíkem, skákání přes gumu, koulení vajec přes hrábě nebo hraní kuliček. Pro nepříliš jarní počasí se hry odehrávaly převážně ve vnitřních prostorách muzea a exhibiční kuličkový zápas musel být odvolán opět kvůli počasí.

Odpoledne nás navštívila paní Vlasta Nejedlá s kolegyní a vnučkami a učily zájemce zdobit vejce motivem Jarošovské krajky. Obě starší dámy se představily ve svých bohatě zdobených blatských krojích. Dále byly pro děti i dospělé připraveny komentované prohlídky výstavy „O červených vejcích.“ V barokním sále muzea předváděli své umění lidoví tvůrci – paní Vinciková s malovanými vajíčky a obřadním pečivem, pan Sarauer s dřevěnými holubičkami a pan Drhovský s dřevěnými hračkami. O patro níž předváděla své výrobky - vrtaná vejce - paní Martykánová. Ve výtvarných koutcích si děti mohly vymalovat rozličné velikonoční obrázky. „Velikonoční den“ navštívilo přes 500 návštěvníků.

„Poznej houby“

Součástí výstavy hub, která se konala v týdnu od 17. 9. do 21. 9. 2018 byl také tradiční edukační program „Poznej houby.“ Během prohlídky výstavního sálu byly děti seznámeny s místy, kde mohou houby najít, s názvy jednotlivých částí hub a s rozdělením hub do charakteristických skupin. Velký důraz byl kladen na pravidlo: „Sbírej pouze houby, které dobře znáš“. Současně děti plnily úkoly podle pracovních listů. V další části edukačního programu děti modelovaly houby, které je při prohlídce výstavy nejvíce zaujaly. Tento edukační program navštívilo celkem 25 školních skupin, tj. 455 návštěvníků.

Jako uzavření houbařské sezony byl zorganizován dne 20. 10. 2018 v edukačních místnostech Jihočeského muzea workshop pletení košíků z vrbového proutí pod vedením mistra košíkáře pana Jana Smrta, držitele Ceny hejtmana Jihočeského kraje za zachování a rozvoj lidových tradic z r. 2015. Účastníci celodenního workshopu si vlastníma rukama upletli košík, který si pak odnesli domů.

„Mizérie Velké války“

Doprovodný edukační program výstavy „První světová válka - léta zkázy a bolesti“ probíhal od 12. listopadu 2017 do 31. prosince 2018. K rozsáhlé výstavě připomínající výročí ukončení první světové války byl připraven a realizován edukační program „Mizérie Velké války.“ Komentované prohlídky výstavy byly doplněny interaktivními didaktickými pomůckami i reáliemi z daného období. Program doplňovala také lístková brožura s celkem 17 informačními listy, interaktivní časové osy a další aktivity. Žáci a studenti si mohli doslova na vlastní kůži okusit vlněnou uniformu i potěškat součásti výzbroje a výstroje. Na vzdělávací program přišlo 139 skupin, tj. 3 392 žáků a studentů.

Dne 17. května 2018 získala výstava s edukačním programem v rámci XVI. ročníku Národní soutěže muzeí Gloria Musaealis 2017 Cenu Českého výboru ICOM, která je udělována projektům významně přispívajícím k mezinárodní spolupráci, rozvoji edukační činnosti či zpřístupnění kulturního dědictví handicapovaným občanům. Hodnocení poroty soutěže: „Výstava uchopila téma války s aktuální naléhavostí. Ukázala, za jakých podmínek ze zmaru a zkázy vznikla Československá republika. Skvěle postavená prezentace ukazující projevy a dopady války na Českobudějovicko byla provázena mimořádně propracovaným a působivým programem pro dospívající mládež.“

Doplňující akcí výstavy První světová válka - léta zkázy a bolesti pořádanou edukačním oddělením byla také druhá historická konference žáků a studentů. Ke dni Válečných veteránů se v Jihočeském muzeu konala dne 13. 11. 2018 pod názvem „Velká válka očima žáků a studentů aneb konec první světové války a České Budějovice za první republiky.“

Cílem konference byla prezentace vybraných českobudějovických žákovských projektů zpracovávajících nejrůznější témata Velké války a vzniku samostatného Československa. V Barokním sále Jihočeského muzea nechybělo krátké divadlo a různé doplňující výtvarné práce k tématu. Zazněli také příspěvky určené jako další inspirace pro vyučující. Konference se zúčastnili žáci ZŠ Dukelská, ZŠ Pohůrecká, ZŠ O. Nedbala a studenti Gymnázia Česká.

„Vánoční edukační program“

V letošním roce nás výstava zavedla do různých domácností v průběhu 20. století. Součástí výstavy „Století českých vánoč“ byl již tradičně edukační program. Děti při něm nahlédly do nejrozličnějších vánočních tradic, poznaly způsoby zdobení stromčků, různé dárky, ale i vybavení domácností.

V druhé části programu mladší děti zdobily temperovými barvami připravený zvoneček na zavěšení, ti starší si zvoneček pro zavěšení museli připravit sami a poté si ho i ozdobili připravenými papírovými motivy. Další připravenou variantou bylo zdobení malého vánočního svícnu z přírodních materiálů.

Ve dnech 3., 4. a 6., prosince s dětmi již tradičně pracovaly studentky SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Zdobily s návštěvníky připravené perníčky a tvořily vánoční svícny. Pro děti byly připraveny i tři divadelní představení. Na edukační programy spojené s vánoční výstavou přišlo celkem 63 školních skupin, tj. 1 547 návštěvníků.

Podobně jako v loňském roce byly připraveny doprovodné workshopy k vánoční výstavě a to ve dnech 29. 11. a 7. 12. 2018, kdy do Jihočeského muzea přijela paní Alena Gondeková. V loňském roce učila zájemkyně navlékat perličkové ozdoby firmy Rautis, a.s. a protože se těšila velkému zájmu, ve vánočním workshopu pokračovala i letos. Tentokrát si přivezla korálky a z těch si účastnice připravily své vánoční ozdoby v podobě 3D hvězdy. Jeden termín nestačil, a proto se z řad veřejnosti vytvořily 2 podvečerní skupiny a také jedna skupina pro starší dívky z Hluboké nad Vltavou.

Edukační programy pro znevýhodněné návštěvníky

Edukační oddělení připravuje též programy pro sociálně a zdravotně znevýhodněné návštěvníky. Veškeré edukační programy, které jsou nabízeny, jsou upravovány dle potřeb jednotlivých skupin, které se na program přihlásí. V roce 2018 byly provedeny edukační programy pro skupiny se sluchovým, zrakovým, tělesným i mentálním znevýhodněním.

Odborná spolupráce s centrem Arpida, centrem pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o. s. pokračuje již od roku 2014. Byla vytvořena nabídka edukačních programů, navazujících nejen na RVP, ale též přímo na ŠVP školy. Pro centrum Arpida byly v roce 2018 připraveny například programy „Příběh města, Muzejní kufříky, Svět orchidejí a sukulentů, O červených vejcích, Poznej houby.“

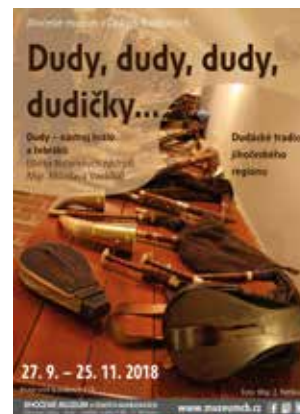
Lukáš Faktor

Regionální odborné pracoviště pro lidovou kulturu za rok 2018

A. Akce v rámci dotačního programu MK ČR: podpora tradiční lidové kultury, Ktg: B Dudy, dudy, dudy, dudičky - Dudácké tradice jihočeského regionu

Státek **Dudácké tradice jihočeského regionu** byl v roce 2014 nominován Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích k zápisu pro rok 2015 vč. podkladových materiálů a video-dokumentace do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje.

Dudácká kultura coby kulturní fenomén po staletí k jihočeské oblasti patří a patří. Jihočeský region je právem na své dudácké tradice pyšný. Byly a jsou přirozenou součástí lidové kultury nejen Strakonicka a celého Prácheňska, ale neodlučitelně patří i k oblasti Blat, Táborska, Kozácka, Doudlebska, Budějovicka, Jindřichohradecka, českého Horácka i poválečných jihočeských festivalů (Doudlebsko tančí a zpívá, 1958, které dnes pokračuje v rámci setkávání folklorních souborů při borovanském Borůvkobraní, Jihočeské slavnosti písní a tanců ve Strakonících, 1955) a vrcholí unikátním setkáním dudáků - Mezinárodním dudáckým festivalem (MDF).

Plakát na dudáckou výstavu.

K pojmu dudácké kultury v jižních Čechách.

Zápis rozhodnutím Rady Jihočeského kraje na doporučení odborné komise schválen (usn. č. 1032/2015/RK-72 ze dne 8. 10. 2015).

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje: byl přijat usn. č. 659/2013/RK ze dne 13. 6. 2013 v souladu s vládním usnesením Konceptu účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR, a k implementaci Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví, již je Česká republika smluvní stranou od 18. května 2009.

Dudácká kultura představuje nehmotný kulturní statek – v národním jazyce, specifické hudebnosti a ve všech svých historických podobách a rozmanitých projevech. Ve shodě s Úmluvou o zachování nemateriálního kulturního dědictví je možné je považovat za jev lidového interpretačního umění. Za celou dobu své existence je uznáváno jako významný kulturní a společenský fenomén.

Jako interpretační umění dudácká kultura je neodmyslitelně spojena i s profesionální řemeslnou a lidovou výtvarnou tvorbou (profese využívané při stavbě nástroje i jeho ozdobných prvků).

Zásahu na udržování toho jihočeského kulturně společenského fenoménu mají především vedoucí souborů-dudáci, kteří si vychovávají své nástupce, aktivní hráči a pedagogové hudebních škol ve Strakonících a Blatné i vyučující, kteří své zkušenosti předávají nezištně a bezplatně i lektori odborných dudáckých akcí. Ve školním roce 2017/2018 byla výuka hry na dudy poprvé zařazena i do učebního plánu ZUŠ v Českých Budějovicích.

Nelze opomenout, že značný podíl na tom měli a mají i výrobci dud, organizátoři kulturních akcí a zájem nejen města Strakonice a dalších Strakoníc. Institucí, které si své „dudácké tradice“ opěčují, ale i Jihočeského kraje, jenž v rámci své dotační politiky dudácké aktivity podporuje a dalších kulturních organizací, zejm. z řad muzeí, které si hlavně své etnografické a zvykoslovné akce bez dud ani nedokážou představit. Nezanedbatelným aspektem je i podpora odborné regionální a národnostní kultury MK ČR a Jihočeského kraje.

Projekt jihočeského regionu předjímal zájem MK ČR na nominaci dudáctví k zápisu do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury ČR. Roku 2018 byl statek Dudy a dudácká tradice v České republice do zápisu nominován (předkladatel NULK Strážnice; ministr kultury doc. Mgr. Antonín Staněk, Ph.D na doporučení svého poradního orgánu Národní rady pro TLK schválil dne 20. 12. 2018) a pod č. 25 schválen.

Prezentační výstava nazvaná podle incipitu lidové písně Dudy, dudy, dudy, dudičky představuje specifický lidový nástroj v souvislosti s péčí Jihočeského kraje o tento cenný odkaz tradic regionu.

První část „Jihočeský region a dudácká kultura“ ve vstupní chodbě byla zaměřena na prezentaci jihočeské dudácké kultury i péči JK o dudáckou kulturu regionu v intencích čl. 14 Statutu Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje: doplněná profilovými historickými i aktuálními videozáznamy z dokumentačního fondu Jihočeského muzea. *S kvalitou této prezentace koresponduje i kvalita technického vybavení expozice: televizor s velkou úhlopříčkou a vysokým rozlišením návštěvníkům umožní shlédnout dokumentaci formou nejmodernějších zobrazovacích technologií. Externí pevný disk 3,5" Western Digital Elements bude sloužit k duplicitnímu uložení hrubých videomateriálů stažených z SD karet.*

Dále:

- činnost jihočeských odborných pracovišť (Muzeum středního Pootaví Strakonice, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích...)
- profilace dudáckých folklórních souborů a muzik
- ukázky výroby českých dud a ostatních doprovodných lidových nástrojů: vozembouch, fanfrnoch, vč. aplikace pro akce edukačního odd. (varianty se dvěma formami obtížnosti: jednoduchého znalostního kvízu pro školy)
- tematické setkání v rámci akcí Národopisného sdružení při JČM (Dudácká kultura v životě etnografa Čeňka Zírta)
- Hrály dudy – koncert v rámci vernisáže prezentující odlišnou – historicky podmíněnou - interpretaci
- Dudácké Vánoce v Jihočeském muzeu (JSPT Úsvit).

Zpracovaná tematika

1. Úvod – Jihočeský region a dudácká kultura
2. Dudy – *Zabili ho, odřezali ho, toť chodí a zpívá* – nástroj a jeho historie, specifika českých dud
3. *Ad fontes* – K pramenům: profil osobností podílejících se na udržení a rozvoji dudácké kultury regionu
4. Profil tří osobností – dudáků, pedagogů hry na dudy a autorů škol hry na dudy: Vojt. Hrubý, Jos. Režný, Jos. Koreš
5. Dudák v české lidové kultuře – *Můj kozlík trká*
6. Dudácká interpretace – *Gentleman je muž, který umí hrát na dudy a nedělá to* (dudácká muzika vážně i nevážně aneb Vše má své ALE)
7. Závěr – *Dudy a budoucnost? Záleží jen na nás.*

Problematika Jižní Čechy-region dudáckých tradic, prezentace dudáckých muzik a folklórních souborů (*Na dudy se nesmí nadávat, protože jsou božský nástroj*) a profil významné jihočeské osobnosti, dudáka a výrobce lid nástrojů, Miroslava Stechera (Nositel tradice, Cena hejtmana Jihočeského kraje za zachování a rozvoj lidových tradic JK, medaile Za zásluhy primátora města České Budějovice) byly prezentovány samostatně.

Výstavní texty byly doplněny ukázkami artefaktů nástroje (řezy nástrojem, jednotlivé komponenty, typy dud: moldánky, bzíkalčky), přehledem dudácké jihočeské literatury (vč. škol na dudy jihočeské provenience; z toho jedna rukopisná) a hudebních podkladů a nosičů jihočeských dudáckých souborů a muzik i ikonografickými a výtvarnými odkazy.

Součástí byly i 3 aktivní infoboxy (rozšířená profilace dudáckých osobností, vědomostní kvíz a zvuková typologie historických nástrojů), a 2 videoprojekce (výroba dud, zpívání s dudami - karaoke jednoduchých známých dudáckých písní pro edukaci).

Odlišně pojato bylo i samostatně zahájení: jednalo se víceméně o komentovaný koncert charakterizující odlišné dudácké interpretace (ukázky z doudlebské dudácké mše řeznického cechu, sólový blatský dudák a jeho „bzíkalčky“, středověké dudy, malá a velká dudácká muzika).

Ukázky z výstavy o dudách

Moldánky (velmi cenný nástroj, dochovaný pouze ve 2 exemplářích, Husitské muzeum Tábor-Blatské muzeum v Soběslavi), komponenty (Muzeum středního Pootaví, Strakonice), bzíkalčky (Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, rekonstrukce Miroslav Stecher)

Na prezentaci se zapůjčením artefaktů i podkladových materiálů aktivně podílely jihočeské kulturní instituce (zejména z řad muzeí) i jihočeská dudácká uskupení.

Část druhá Dudy - nástroj králů a žebřáků je unikátním profilem sbírky (15 historických nástrojů zhotovených podle dobové ikonografie od rané gotiky po baroko se zaměřením na 13. - 17. století) Miloslava Vaváčka, kterou dotváří stylový interaktivní prvek s nahrávkami jednotlivých hudebních nástrojů.

Mgr. Miloslav Vaváček - sběratel zaměřující se na historické hudební nástroje; vedoucí souboru historické hudby Dei Gratia. Jeden z režisérů pořadů Mezinárodního dudáckého festivalu ve Strakonících.

V rámci vernisáže proběhla hudební ukázka a komentovaná prohlídka této expozice – pro velký zájem bude v roce 2019 dvakrát reprízována pro veřejnost.

Blatský dudák Ing. Vojtěch Trubač, Miloslav Vaváček a středověk, velká (selská) dudácká muzika v podání Strakonické dudácké muziky

Badatelská činnost:

Koresponduje s plánovanými hlavními úkoly pracoviště, výstavními akcemi a přednáškovou činností.
Internetový portál Jihočeská řemesla
Doplňování databáze tradičních řemesel a tvůrců

Propagace:

V rámci akcí Jihočeského muzea – Muzejní noc, doprovodné i samostatné, vč. podkladů a konzultací pro edukační oddělení.

Pravidelně jsou prezentace lidových tvůrců a řemeslníků v rámci názorných demonstrací a tvůrčích dílen- využívaných zejména v období Velikonoc, adventu, Vánoc - rozšiřovány i o „řemeslo nejoblíbenější“ tj. video i „živá“ prezentace tradiční lidové kuchyně.

Veřejné akce:

Součástí všech akcí je odborná textová část související s tématem, příp. doplněna video zpracováním dokumentace pořízené v terénu.

Dokumentace:

Koresponduje s jednotlivými výstavními a vzdělávacími akcemi a projekty: MK ČR, Jihočeský kraj, mezinárodní i národní projekty, regionální akce, lidoví tvůrci.

Prezentace:

Akce v rámci mezinárodních i vlastních akcí Jihočeského kraje, Jihočeské univerzity, Jihočeského muzea a jeho pracovišť.

Přednášková činnost: Prezentace tradic jihočeského regionu:

Jihočeské výroční zvykosloví: masopusty, postní období a Velikonoce, advent a Vánoce
Jihočeské Velikonoce - tradiční speciality - pořady pro ČT.

Konzultační činnost a participace:

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

- participace doprovodných programů projektu Jihočeského muzea, Muzejní noc, výstavy a akce ostatních pracovišť,
- operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (jednotlivci, instituce - zejm. studentské a diplomové práce a obce),
- odborné posudky a doporučení k ediční činnosti a koncepcím .

Nominace

Cena hejtmanky JK

Roku 2017 byla podána nominace vč. zpracování podkladů a videoprezentace pro Jiřího Honise z Českých Budějovic v oboru podmalba na skle. V roce 2018 (usn. č. 185/2017/ZK-6 ze dne 11. 5. 2017) byl nominovanému tento prestižní titul udělen.

Roku 2018 předložilo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích nominaci na udělení Ceny hejtmanky JK Ivaně Staré z Českých Budějovic za obor tradiční zvykoslovné artefakty: kraslice, lidové obřadní pečivo, výrobky z kukuřičného šustí a hoblin.

Byly dodány podkladové materiály pro nominanta Krojová družina v Jarošově nad Nežárkou (navrhovatel Muzeum Jindřichohradecka).

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje

Přijat usn. č. 659/2013/RK ze dne 13. 6. 2013 v souladu s vládním usnesením Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR, a k implementaci Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví, již je Česká republika smluvní stranou od 18. května 2009. Jeho hlavním účelem je ochrana, zachování, identifikace, rozvoj a podpora nemateriálního kulturního dědictví na území České republiky.

Roku 2018 nominovalo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích na zápis do Seznamu JK unikátní jedinou v jihočeském regionu udržovanou - tříkrálovou obchůzku "Chození s klibnou a kozlíky - Kovářov.

Usnesením č. 1125/2018/RK-49 byl tento jev do Seznamu zapsán.

- doplňování portálu Jihočeská řemesla a s tím související prezentace tradičních řemesel.

Prezentace tradičních řemesel v rámci zvykoslovných akcí Jihočeského muzea - ilustrativní výstava + doprovodné akce+odborné komentáře a texty: Velikonoce, Vánoce (akce Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a Statutárního města České Budějovice): např. Masopustní tradice v Českých Budějovicích .

Statutární město České Budějovice

Masopust – 28. ročník (organizace + odborná garance).

Občané Českých Budějovic opět měli možnost vidět typické jihočeské koledy, jak je ještě mohou znát z terénu: růžičkovou z Doudleb a mečovou v podání mužské i ženské části Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit doplněné o dětské koledníky z Ločenic a jejich setkání u kašny i koledníky českobudějovických folklórních souborů Furiant a Úsvitáček.

Jihočeský kraj

- garance a prezentace současných zvykoslovných jevů, folklóru a řemesel jihočeského regionu,
- hodnotící komise JK pro udělení Ceny hejtmana JK kraje za zachování a rozvoj lidových tradic Jihočeského kraje,
- hodnotící komise JK pro zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje - administrace.

MK ČR

- spolupráce v rámci členství v Národní radě pro tradiční lidovou kulturu a grantové komise v oblasti tradiční lidové kultury,
 - konzultační činnost v rámci projektů Ministerstva kultury České republiky.
- Participace na nominačním projektu Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici (dále NULK) na zápis Dudácké kultury do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky. Statek Dudy a dudácká tradice v České republice do zápisu nominován (předkladatel NULK Strážnice) a pod č.25 schválena Nominace na udělení titulu Nositel tradice.

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích podalo návrh na udělení titulu pro ing. Pavla Sarauera z Horní Plané v oboru Šumavská holubička štípaná z jednoho kusu dřeva.

PhDr. Mgr. Marcela Macková
Regionální odborné pracoviště pro lidovou kulturu

TVRZ ŽUMBERK

Žumberk byl široké veřejnosti zpřístupněn od 30. března do 31. října a celkem zde bylo 14 922 návštěvníků. Nejvíce jich tradičně navštívilo pokračující výstavu Ryby a lidé. Vidělo ji zde 11 091 osob. K samotné výstavě tentokrát nebyla zorganizována žádná doprovodná akce. 19. 3. zde došlo k dezinfekci prostor výstavy prostřednictvím dýmování přípravkem Dobol Fumigator. Ing. Černý s kolegou Mgr. Mikešem 4 preparáty ryb odvezly k ošetření mrazem a tyto pak byly vráceny na své místo.

Jinak na 1. prohlídkové trase, věnované historii tvrze a lidovému malovanému nábytku, jsme celkově zaznamenali návštěvnost 2 178 osob. 2. prohlídkovou trasu (Úředník rožmberský) v baště „C“ a jejích přístavcích zhlédlo v průběhu turistické sezóny 59 návštěvníků. V baštách „A“ a „B“, kde je lokalizována 3. prohlídková trasa (lapidárium) pak bylo 99 osob.

I letos se uskutečnila pouze jedna prohlídka za letního úplňku, tentokrát s podtitulem „Theobald Höck a 400 let od jeho věznění i vypuknutí stavovského povstání“ (mimořádná prohlídka zaměřená na osobu významného renesančního majitele Žumberku – přizemí tvrze, nádvoří a bašta „C“ s přístavky – Úředník rožmberský). 27. 7. se jí zúčastnilo 25 návštěvníků.

Již 32. ročník tradiční výstavy chryzantém, ovoce, zeleniny a suché vazby květin se vzhledem k výstavě Ryby a lidé v prostoru bývalé kočárovny opět odehrál v předsálí a samotném Rytířském sálu tvrze. Po oba říjnové víkendové dny (20. – 21. 10.) ji vidělo celkem 620 osob.

Ve dnech 13. května – 3. listopadu zde uzavřelo manželství celkem 15 párů. Všechny svatební obřady byly pouze občanské.

Od 14. 7. do 13. 10. na nádvoří tvrze probíhal již třetí ročník výstavy novodobých autorských střeleckých terčů akademického malíře a restaurátora Antonína Hamsíka z Prahy, která se tentokrát nesla v hodně osobním duchu a návštěvníci tak mohli vidět povětšinou úplně nová díla tohoto autora zejména z přelomu let 2017-2018. A. Hamsík má k Žumberku speciální vztah, neboť zde restauroval nástěnné malby v jižní baště areálu tvrze i v místním kostele, kde jeho rukou byla rovněž obnovena zašlá křížová cesta. A. Hamsík tedy nerestauruje pouze fresky, ale i obrazy a polychromované dřevěné plastiky. Antonín Hamsík je absolventem Vysoké školy uměleckoprůmyslové v ateliéru profesora Františka Muziky a kromě výše zmíněného restaurování se věnuje i tvorbě grafických listů, konkrétně se jedná o litografie, dřevorezy, dřevoryty, suché jehly a kolorované lepty. Jeho malířská tvorba byla sporadická a právě až před svým životním jubileem v roce 2015 začal malovat svébytné terče inspirované nejrůznější tematikou, rozmanitými životními situacemi, ale i literaturou či aforismy. Terče čtvercového formátu, původně dokonce malované na historické dřevěné parkety objevené po několika desetiletích v jeho ateliéru, byly harmonickým a nikterak rušivým doplňkem nádvoří tvrze. Kromě nezbytných a pravidelně se opakujících terčů – obrazů s tituly jako Anděl s jablkem, Kde domov můj, Klaua či již zcela nezbytný Ferda Evropa a Terč („Na terči může být cokoli, něco z nás nebo z okolí. Ne na všechno se ale střílí i pohled může vést k cíli.“), byla zastoupena i díla s osobitými a hlavně osobními názvy, evokujícími dosavadní životní zkušenosti i zážitky samotného autora. Namátkou jmenujme: Z+T, Dvojí tvář T., Přiznání („Nerozumím světu, stejně jako on nerozumí mě. Proto tvořím TERČE, abych si s ním vyrovnal účty.“), Charakteristika, Abych pro sebe..., Snídaně v lese, Tíha lásky či Smysl života (po sedmdesátce) – „tužka, pero a papír A4“. Dále zde návštěvníci mohli spatřit pozoruhodná díla jako Terč v krajině, Tři oči hlemýždě, Král zla, Vlak dobra či Žena žirafa.

A. Hamsík v žumberské tvrzi v roce 2018 provedl nové zrestaurování dochovaných nástěnných maleb v Rožmberském salóнку a v Rytířském sálu tvrze. Tyto byly původně restaurovány v letech 1970–1971 a po 48 letech již vykazovaly značné uvolnění a odpadávání drobných částí maleb a to včetně podkladových vrstev. Také některé retuše již byly tónově zesláblé a nevyrovnané. Rovněž tak staré fixáže zažloutlé, rozpraskané a miskovitě se zvedající. A. Hamsík fresky očistil od prachových a jiných depositů, zrevidoval a doplnil tmely, provedl celkovou předběžnou fixáž, retuš v partii tmelů i v místech zeslabené tonality maleb a poté i závěrečnou celkovou fixáž. Také byla provedena scelující retuš, poněvadž některé části byly osleplé a ani neutrálně nezpracované. K sjednocení došlo i u nesourodého pojetí retuší. Některé totiž byly nápodobivé a některé zase čárkové. Došlo i k omezení retuší s výjimkou partií, kde byla barevnost i tvarovost zcela zřejmá. Výjimku v tomto tvořila pouze postava Pallas Athény vpravo od dveří z Rožmberského salóнку do 5. expoziční místnosti 1. patra, které byla restaurována část ramen, krku a hlavy. Celkově toto novodobé restaurování zvýraznilo renesanční fragmenty v obou místnostech a zároveň ozřejmilo časovou rovinu pořízení nástěnných maleb, přičemž ty v Rožmberském salóнку jsou z let 1550–1560, tedy z doby rytíře Jindřicha Pouzara, kdežto fresky v Rytířském sálu pocházejí z období let 1611–1613, tedy z doby Theobalda Höcka. Jsou dekorativní s minimem figurálních motivů a jsou zcela identické s malbami v baště „C“ i v místním kostele. Jedná se o stejnou malbu i stejného autora.

V neděli 14. 10. 2018 se v Rytířském sálu tvrze uskutečnilo vystoupení komorního pěveckého sdružení ABWUN, složeného z absolventů Jirsíkova gymnázia v Českých Budějovicích. Stalo se tak po pravidelném víkendovém soustředění tohoto tělesa v penzionu Zvonice na Hojně Vodě a v rámci doprovodné akce k muzejní výstavě „V práci a vědění jest naše spasení (150 let gymnázia J. V. Jirsíka)“. Pod vedením sbormistryně Mgr. Ludmily Dvořákové zazněl repertoár obsahující starou duchovní a světskou hudbu, ale i spirituály a písně lidové i populární. Sami členové souboru toto své podařené vystoupení věnovali 100-letému výročí vzniku Československé republiky. Mezi 45 spokojenými posluchači z blízkého i vzdáleného okolí, kteří sdíleli pěvecké nadšení souboru, byl i bývalý ředitel výše zmíněného gymnázia Mgr. Bohuslav Cháb.

Sřtecha tvrze během jejího natírání.

Bašta B po vyspravení fasády a nátěru.

Koncert ABWUN v Rytířském sálu 14. 10. 2018.

Restaurátor A. Hamsík při obnově fresek v Rytířském sálu.

Údržbě v roce 2018 dominoval v srpnu a září nátěr šindelové střechy tvrze, bašty „C“ a bašty „D“ luholem. Dále zde v červnu došlo i k obílení a vyspravení vnější fasády bašty „A“ a bašty „B“. V září a říjnu byly i vyspraveny a obíleny všechny komíny na tvrzi i baště „C“ a přístavku této bašty. V říjnu pak došlo k frézování a vyložkování obou využívaných komínů tvrze. Na jaře jindřichohradecký zámečník Sládek zhotovili celkem 10 replik klíčů k opraveným a zakonzervovaným zámčům od truhel a skříní z expozice lidového malovaného nábytku i od kabinetu z Rožmberského salónku.

V následujícím roce 2019 skončí výstavní projekt Ryby a lidé, který bude nahrazen novou výstavou věnovanou zaniklým tradičním řemeslům na Novohradsku. Již během března a dubna 2018 otiskly místní obecní zpravodaje v Trhových Svinech, Nových Hradech, Kaplici, Borovanech, Benešově nad Černou a Horní Stropnici výzvu s prosbou o zapůjčení materiálů, pomůcek, fotografií a dalších věcí po předcích adresovanou široké veřejnosti. Na jejím základě byl získán provoznický stroj z Kaplice a vývěsní štít provoznictví z Trhových Svinů.

Roman Josefík, kastelán tvrze

Plenární zasedání jihočeské pobočky České archeologické společnosti v Č. Budějovicích

V sobotu 3. 3. 2018 se v přednáškovém sálu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích uskutečnilo pravidelné plenární zasedání jihočeské pobočky České archeologické společnosti. Jednání zorganizoval a řídil Ondřej Chvojka. Jednání se zúčastnilo přibližně 90 osob, zčásti profesionálních archeologů, většinou však neprofesionálních členů a zájemců z řad laické veřejnosti a studentů.

Na programu zasedání byly celkem čtyři body. Po tradičním přivítání a úvodním projevu předsedy pobočky následovalo informační kolokvium na téma „Archeologické výzkumy, nálezy, vědecké projekty a nově vydaná literatura v jižních Čechách v roce 2017“.

Celkem zde bylo prezentováno 11 referátů, které byly předneseny v následujícím pořadí:

Z. Thomová (JČM České Budějovice): Archeologický výzkum středověkého a novověkého hřbitova u kostela Obětování P. Marie a v budově Solnice na Piaristickém náměstí v Českých Budějovicích.

J. Kocina (FF JU České Budějovice): Středověká keramika z výzkumu v Solnici.

O. Chvojka (JČM a JU České Budějovice): Výzkumy Jihočeského muzea v trase dálnice D3 na Česko-budějovicku, především podrobná informace o výzkumu tří mohyl v Plavu u Kamenného Újezdu (mohyly ze střední doby bronzové s dodatečně vloženou nádobou z časného latěnu); na lokalitě zachyceno i starší sídliště ze starší doby bronzové, které bude zkoumáno v r. 2018. Prezentovány byly i nově získané kovové artefakty nalezené spolupracovníky muzea, jako např. tři depoty žeber ze starší doby bronzové od Habřů, depot z mladší doby bronzové z Tiché aj.

M. Pták (JU České Budějovice): Netolice, hradiště sv. Jána – pokračování výzkumu se zaměřením tentokrát na situace z 20. století (kuželník). Tuš – dokumentace hrobu německého vojáka z r. 1945. Volyně – výzkum sídliště z 13. století.

J. John (JU České Budějovice): prezentace aktuálně vydávané knihy o depotech mincí z počátku 17. století z Týna nad Vltavou.

F. Janda – J. Bumerl (M Tábor): Přehled výzkumů Husitského muzea v Táboře za roky 2015–2017: Borotín – Starý Zámek (výzkum v areálu středověkého hradu); Mladá Vožice – autobusový terminál (novověké stratigrafie a cesty); Soběslav – Bezděkova ul. (oprava středověké hradební zdi); Tábor – okresní soud (hradba z 13. stol.); Tábor – Převrátilská ul. 315 (středověká cisterna); Tábor – Hradební ul. 182 (středověký dům); Tábor – Příběnická ul. 988 (nález tří lidských koster z období 30.-leté války); Tábor – nám. Mikuláše z Husí 44 (výzkum v areálu bývalého kláštera).

D. Hlásek – M. Pták (M Písek): Přehled výzkumů Prácheňského muzea v Písku za rok 2017: Milevsko čp. 154 (výzkum parcely zbořeného domu v centru města); Písek – Alšovo nám. (výzkum v budově Komenského školy); Řeteč – depot denárů z poloviny 11. stol. v keramické nádobě; Kučeř – zaniklá usedlost a depot mincí z 15. stol. z areálu zemědělského družstva; Písek – výzkum v areálu bývalého dominikánského kláštera; Heřmaň – pokračující výzkum sídliště z 13. stol.; Oslov – pravěká keramika (eneolit/starší d. bronzová) a středověký kachel z ostrožny Sv. Anna; Písek – průmyslová zóna (nálezy pozdněbronzové keramiky v sekundární pozici).

D. Hlásek (M Písek): Nově objevená latěnská „Viereckschanze“ u Stožic na Strakonicku.

V. Král (M Strakonice): Katovice – druhý rok výzkumu hradiště Kněží hora (spolu s P. Menšíkem z FF ZČU Plzeň).

M. Řezáč (Plzeň): Depot z pozdní doby bronzové ze Střapole a rekonstrukce vzhledu štítové spony.

M. Pták (JU České Budějovice): B. Dubský – nové archivní dokumenty k jeho působení v posledních letech svého života. Po ukončení kolokvia následovala individuální prohlídka expozic a výstav Jihočeského muzea.

Ondřej Chvojka

Zasedání jihočeské pobočky České archeologické společnosti, pohled do sálu. Foto O. Chvojka.

Plav. Pracovní snímek z výzkumu sídliště ze starší doby bronzové v trase budoucí dálnice D3. Foto O. Chvojka.

Očištění entomologických sbírek od Lindanu

Byla dokončena dekontaminace sbírky ošetřené Lindanem. Lindan je hexachlorovaný uhlovodík, který je v současné době jako karcinogenní látka zakázán. V roce 1995 byl Lindan v České republice zakázán a v roce 2009 byl zařazen i na celosvětovou černou listinu v rámci Stockholmské smlouvy. Byl používán především ve 2. polovině minulého století. Když došlo k zákazu používání DDT - dichlordifenyltrichloroethan (1,1,1-trichlor-2,2-bis(4-chlorfenyl)ethan), bylo DDT nahrazeno hexachlorovanými uhlovodíky, jako je Lindan (4,5,6-hexachlorcyklohexan). Ve sbírkách byl použit ve formě krystalické látky podobné soli. V 70. letech minulého století byl do všech entomologických krabic, které muzeum v té době vlastnilo, nasypán Lindan. Tato látka je velmi rezistentní, málo podléhá rozpadu a může zůstat desítky let jako v našem případě.

Dekontaminace od Lindanu byla započata na příkaz ředitele muzea. Aby docházelo k co nejmenšímu kontaktu s jedovatou látkou, byli pracovníci řádně chráněni ochrannými pomůckami. Do sueterního pracoviště, kde byla za tímto účelem postavena digestoř z fondů Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví (ISO), byly přivázeny z depozitáře entomologické krabice ošetřené Lindanem. Zároveň na odděleném místě byly složeny nové čisté krabice, pořízené rovněž z fondů ISO. Dekontaminace probíhala následujícím způsobem. Entomologická krabice ošetřená Lindanem byla vyfotografována, potom byl celý obsah přepíchán do nové krabice, nebo z ní byl Lindan štětečkem vymeten. Poté byla znovu pořízena fotodokumentace krabice. Toto dvojí focení bylo děláno z preventivních důvodů, aby případná chyba mohla být dodatečně rozpoznána a opravena. Při čištění od Lindanu došlo i k drobnému restaurování, např. přilepení upadlých křídel, nohou aj. Na dekontaminaci od Lindanu se podílel dokumentátor L. Černý, který kromě toho, že se zabýval dekontaminací, plánoval i směny jednotlivých pracovníků na používání digestoře a spolupracoval při zpracování pravidel bezpečnosti práce při manipulaci se sbírkami ošetřenými Lindanem. Společně s ním na dekontaminaci pracovali F. Grycz a J. Košová. F. Grycz kromě toho popisoval nové krabice a popisoval i fotografie krabic, krabice po popsání ukládal do mrazáků v badatelně entomologie a botaniky. Kurátor Z. Kletečka připravoval a navázal sbírky k digestoři a dekontaminované sbírky z mrazáků v badatelně entomologie a botaniky umisťoval do provizorních prostor v depozitáři. Po dekontaminaci celého souboru sbírek (brouci, motýli a ostatní hmyz) kurátor Z. Kletečka spolu s paní uklízečkou M. Laszákovou vyklidil příslušnou část depozitáře, celý prostor uklidil, očistil policičky v depozitáři, aby sbírky mohly být postupně po jednotlivých souborech vráceny na původní místo. Očišťování entomologických sbírek od Lindanu začalo ke konci roku 2017 a v polovině roku 2018 bylo dokončeno. Celkem bylo dekontaminováno 157 936 exemplářů uložených v 1 562 entomologických krabicích. Exempláře pocházejí ze sbírek 22 entomologů.

Lindanem byly ošetřeny i nejstarší a nejvýznamnější sbírky uložené v Jihočeském muzeu. První sběratelé, kteří sbírky shromáždili, byli většinou středoškolské profesoři nebo lesníci, kteří se zabývali výzkumem přírodních zajímavostí ve svém okolí. Významnými sběrateli, kteří stáli u vzniku muzejních sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, byli středoškolské profesoři Leontin Baťa a Václav Josef

Entomologická krabice ZE 826 před ošetřením.

Entomologická krabice ZE 826 po ošetření.

Štěpán. V roce 1928 v souvislosti s ustanovením přírodovědné sekce Vlastivědné společnosti jihočeské při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích bylo započato systematické budování sbírek z jihočeského regionu. V těchto dobách se postupně do muzea dostaly ty nejzajímavější a nejstarší sbírky, které vznikaly ještě za Rakousko-Uherska a fondy muzea obohatily v době 1. republiky a po druhé světové válce.

Zdeněk Kletečka

Entomologický klub Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a Jihočeská pobočka České společnosti entomologické v roce 2018

Členové Entomologického klubu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a Jihočeské pobočky České společnosti entomologické (ČSE) se v roce 2018 sešli na 4 pravidelných schůzkách spojených s přednáškou. Všechny schůzky proběhly v budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Schůzky začínají od 9 hodin, kdy se členové scházejí k volné diskusi, přičemž program začíná od 10 hodin přednáškami, které jsou přístupné i laické veřejnosti.

V prvním pololetí proběhly následující schůzky: 27. 1. 2018 byla schůzka spojena s přednáškou Pavla Žahoura a Petra Kučery „Brouci jihozápadního Bulharska“, další schůzka se konala 24. 2. 2018 a byla doprovázena přednáškou Jan Matějčička a Jaroslava Boháče „Nové nálezy drabčíkovitých v Pakistánu“.

V druhém pololetí se úvodní schůzka konala 27. 10. 2018, kdy Zdeněk Kletečka přednášel na téma: „Brouci Kréty“, zároveň s připravovanými volbami do nového výboru pobočky ČSE, byly přijímány návrhy na nové členy výboru.

Na schůzce 1. 12. 2018 byly uskutečněny volby nového výboru pobočky ČSE, zároveň zde přednášel Jaroslav Boháč na téma „Azerbajdžán - příroda a brouci na podzim“. Výbor byl zvolen v následujícím složení (dle abecedy): J. Boháč, L. Černý, Z. Kletečka, M. Šlachta, P. Žahour a náhradníci výboru: J. Blížek, Z. Karas. Předsedou společnosti byl zvolen Zdeněk Kletečka.

Jihočeští entomologové se ještě navíc scházejí neformálně každé pondělí od 20 hodin mimo přednáškové prostory JČM. V Českých Budějovicích také probíhá pravidelná jarní a podzimní entomologická burza, v roce 2018 se konala v prostorách menzy Jihočeské univerzity.

Mladí zájemci o entomologii se scházejí v rámci entomologického kroužku v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, na detašovaném pracovišti, které sídlí v přírodovědném oddělení v ulici L. B. Schneidera 6 a. Kroužek vede entomolog Jihočeského muzea v Českých Budějovicích Zdeněk Kletečka. Schůzky se konají pravidelně každý čtvrtek mimo prázdnin. Na schůzkách se probírá systém hmyzu s větším důrazem na řád brouků a motýlů. Kromě toho se členové učí preparovat hmyz. Ve vybraných dnech roku jsou pořádány vycházky do přírodních částí Malého jezu a tůň U Špačků. Tyto exkurze slouží k názorné instruktáži, jak hledat jednotlivé druhy hmyzu, jak sbírat na stromech a keřích, jak hledat zimující brouky ve shnilém dřevě a jak jedince určovat.

V roce 2018 se členové kroužku 6. 5. 2018 zúčastnili vycházky na Klef. Zabývali se studiem saproxylického hmyzu, především zazimovanými kovaříky, střevlíky a roháčky. Dále se podíleli na již tradiční entomologické vycházce pro veřejnost do okolí Hluboké nad Vltavou (16. 6. 2018). Proběhlo i dvou-denní víkendové setkání členů kroužku na terénní stanici Jihočeského muzea na Dívčím Kameni, kde se účastníci opět učili sbírat a chytat hmyz do pastí vyzkoušeli noční lov na světlo aj. (16.–17. 6. 2018 mimo pracovní dobu).

Proběhl i tábor pro členy entomologického kroužku na jižní Moravě a Slovensku ve dnech 30. 6. –7. 7. 2018 (v rámci oborových mimopracovních aktivit zaměstnanců muzea). V průběhu tábora byly navštíveny významné lokality jižní Moravy i přilehlého Slovenska. Naše první zastávka byla na letišti v Miroslavi, kde je kolonie sýslů a společně s ní se, zde vyvíjí mnoho zajímavých teplomilných brouků, pokračovali jsme návštěvou známé stepi Pouzdřany, odkud byla dobře vidět Pálava i umělé Novomlýnské nádrže pod Pálavou. Ubytovali jsme se v Lanžhotě jen 5 km od Slovenska. Navštívili jsme oboru v Bulharech, kde jsme pozorovali daňky a muflony studovali jsme koprofágní hmyz v jejich trusu, sledovali

jsme pařezinové lesy a všimli si přemnožení bekyně velkohlavé. Další den nás cesta zavedla do oboře „Na soutoku“ v okolí Pohanska, kde jsme obdivovali staré solitérní duby, jilmy a četné čapí hnízda. Navštívili jsme i Slovensko, zde jsme za Pernekem navštívili území Malých Karpat, kde jsme se seznámili s hmyzem obývající původní bučiny, a cestou jsme se zastavili i v Záhorské nížině v okolí Malacek. V této lokalitě jsme pozorovali živočichy vyvíjející se na písčínách a v borových porostech. Na Moravě jsme navštívili Moravskou Saharu u Bzence, kde jsme mohli porovnat podobné biotopy se Záhorskou nížinou, další zastávkou byly sprašové kopce okolo Čejče a Mutěnic, zde především známé „špidláky“. Navštívili jsme také Lednický park, okolí Janova hradu, okolí Rendez-vous a v oboře „Na soutoku“ ještě okolí zámečku v Lánech. Při cestě zpátky do jižních Čech jsme se v národním parku Podyjí podívali i na Havranické vřesoviště. Zdeněk Kletečka

Členové kroužku při studiu koprofágního hmyzu v oboře Bulhary.

Na Pouzdřanské stepi, v pozadí Novomlýnské nádrže a Pálava.

Adam Marek v lužním lese v oboře „Na soutoku“.

MYKOLOGICKÝ KLUB JIHOČESKEHO MUZEA V ROCE 2018

Mykologický klub Jihočeského muzea (MK JČM) byl v roce 2018 stejně jako v letech předchozích dobrovolným sdružením amatérských mykologů a zájmovým sdružením spolupracovníků JČM bez vlastní právní subjektivity. MK JČM těsně spolupracoval s Jihočeským muzeem, především s jeho mykologem M. Beranem. Jihočeské muzeum klubu poskytovalo prostory pro některé jeho akce.

Výbor MK JČM pracoval v roce 2018 ve složení Jiří Souček – předseda, Miroslav Klimeš – místopředseda, Jiří Janda – jednatel, Josef Chalupský – hospodář a Miroslav Beran – člen výboru delegovaný Jihočeským muzeem, odborný garant činnosti MK JČM.

Členské schůze probíhaly v prostorách historické budovy JČM, Dukelská 1, většinou první pondělí v daném měsíci. Jejich hlavní náplň byla následující:

- 8. 1. Zajímavé nálezy jihočeských voskovek (*Hygrocybe* s. l.) - (přednáška J. Součka, MK JČM)
- 12. 2. Výroční členská schůze
- 12. 3. Zajímavé houby Českého středohoří (přednáška M. Kříže, ČVSM, Ústí nad Labem)
- 9. 4. Na návštěvě v Bělověžském pralese (přednáška J. Holce, Národní muzeum)
- 14. 5. Houby v Pískovně u Dračice a na dvou písčinných přesypch na Třeboňsku (přednáška M. Berana, JČM)

- 4. 6. Zajímavé nálezy hub – jaro 2018 (krátké prezentace členů klubu a jejich hostů)
- 3. 9. Zajímavé nálezy hub – léto 2018 (krátké prezentace členů klubu a jejich hostů)
- 1. 12. Slavnostní schůze: XXV. ročník soutěže „Houby v octě“, zajímavé nálezy sezony 2018 (krátké prezentace členů MK JČM a jejich hostů).

Všechny přednášky uskutečněné v rámci programu MK JČM byly otevřeny veřejnosti.

V průběhu roku navíc někteří členové klubu přednášeli o houbách na pozvání různých spolků a institucí.

Každé pracovní pondělí v období duben – listopad v době od 14,30 do 16,30 hodin byla v edukačním sále historické budovy JČM otevřena poradna pro houbaře. S určováním hub tam mykologovi JČM pravidelně pomáhal J. Souček, který v době nepřítomnosti M. Berana poradnu vedl.

V době od 27. 6. do 28. 10. se ve výstavním prostoru v chodbě v 1. nadzemním podlaží historické budovy JČM uskutečnila výstava „Houby na hrázcích rybníků v jižních Čechách“. Konala se při příležitosti 30. výročí vyhlášení rezervace Luční, prvního zvláště chráněného území v tehdejší Československu vyhlášeného za účelem ochrany hub. Odborným garantem a hlavním autorem výstavy byl mykolog JČM M. Beran, na textech se podíleli členové MK JČM P. Špinar a J. Souček. Ti také dodali množství fotografií, a to spolu s dalšími členy MK JČM – T. Papouškem a V. Pravdou. Výstava sestávala z 20 tematických panelů, velkoplošného diagramu růstu vzácných druhů hub na hrázi rybníka Luční v letech 1988–2017 a množství lyofilizovaných plodnic těch druhů hub, které se vyskytují na jihočeských rybníčních hrázcích (plodnice pro lyofilizaci byly dodány členy MK JČM a preparovány J. Jandou).

V rámci cyklu exponát měsíce byla v září v historické budově JČM instalována malá výstava na téma „Houby rostoucí v Českých Budějovicích“. Jednalo se o panel s texty a fotografiemi, umístěný ve vitrině spolu s několika lyofilizáty plodnic hub. K přípravě této malé výstavy přispěli členové klubu J. Janda, J. Souček a T. Papoušek.

Výstava hub v JČM se konala v termínu 17. – 21. 9. v jeho historické budově, již podruhé v prostorném sále č. 130 v prvním nadzemním podlaží. S výstavou spojené edukační aktivity probíhaly ve větším edukačním sále v přímém sousedství výstavního sálu. Výstava probíhala v době, kdy byl růst hub optimální, což bylo vzhledem k tomu, že termín byl zvolen s několikaměsíčním předstihem, a tomu, že sezona 2018 byla celkově velmi suchá, a tudíž pro růst hub nepříznivá, dílem šťastné náhody. Byly na ní vystaveny i některé v jižních Čechách málo vídané druhy, např. muchomůrka drsná (*Amanita franchetii*), hřib bronzový (*Boletus aereus*), pavučinec *Cortinarius phrygianus*, slizvka uřatá (*Hebeloma theobrominum*), lištička bledá (*Hygrophoropsis macrospora*), houževnatec vonný (*Lentinus suavissimus*), líha *Lyophyllum shimeiji*, kuřátka lososová (*Ramaria subbotrytis*), hřib rubínový (*Rubino boleto rubinus*), čirůvka obrovská (*Tricholoma colossus*), palečka *Tulostoma cyclophorum* a bělochorož Kmeřův (*Tyromyces kmetii*).

Dodávkami čerstvých plodnic hub ke zdaru výstavy přispělo dvanáct členů MK JČM. Služby na výstavě, instalaci a deinstalaci hub zajišťovali ti členové klubu: J. Souček, M. Klimeš, V. Pravda, J. Janda, M. Židek, J. Holubová a J. Geršl. Výstavou prošlo za pět dnů jejího trvání 463 druhů hub a zhlédlo ji 1713 návštěvníků. Na ni navazujícího edukačního programu „Poznej houby“ se zúčastnilo 25 školních skupin, celkem 407 dětí a žáků škol od mateřských po střední.

Členové MK JČM v roce 2018 uspořádali několik interních vycházek a také na požádání zajišťovali vedení mykologických vycházek pro různé organizace.

Tradiční mykologické soustředění proběhlo 21. – 23. 9., na stejném místě jako v předešlém roce, v Dobré pod Stožcem na Šumavě, a to v souvislosti s tím, že se někteří členové klubu se již druhým rokem účastnili mezinárodního projektu Pilze des Böhmerwaldes. Akce se zúčastnili čtyři členové klubu a čtyři hosté. Účastníci postupně navštívili PR Mileťínky u Ktiše, les Mrchoviště v okolí Zbytín a Blažejovic, okolí Dobré, vrchy Šešovec a Lazebník u Nové Pece, úpatí Stožce u Dobré a lesy v oblasti Černé v Pošumaví. Během akce bylo zapsáno více než 400 nálezů hub.

Výstava hub v JČM měla tradičně vysokou návštěvnost (foto Miroslav Klimeš).

Další terénní výjezdy členů klubu byly operativní, přizpůsobené průběhu růstu hub během sezony. Zejména J. Souček a J. Janda byli pilnými dodavateli sběrů do mykologického herbáře JČM.

Na webových stránkách MK JČM se během roku 2018 postupně objevilo deset nových příspěvků v cyklu „Právě rostou“, které sestavil J. Souček, klubový webmaster. Ten také webové stránky rozšířil o několik dalších rubrik a doplnil o další informace rubriky stávající.

K 31. 12. 2018 čítal Mykologický klub JČM 24 členů.

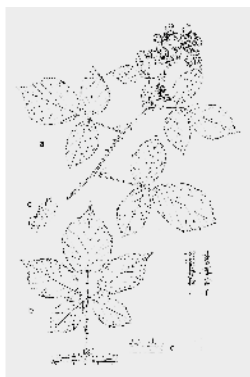
Miroslav Beran

Tři nové druhy ostružiníků pro vědu – pozoruhodný výsledek botanického výzkumu Jihočeského muzea

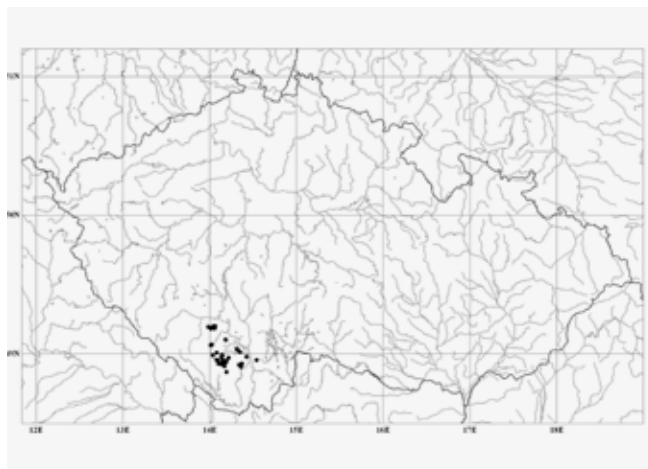
Martin Lepší se v rámci badatelského úkolu dlouhodobě zabývá výzkumem ostružiníků. Jedním z výstupů této činnosti byl v roce 2018 rozsáhlý článek zveřejněný v prestižním časopise *Preslia* (viz publikační činnost), kde byl publikován popis třech nových druhů ostružiníků pro vědu.

Na přípravě této publikace se kromě botanika Jihočeského muzea podíleli P. Lepší (SCHKO Blanský les), B. Trávníček (Univerzita Plackého v Olomouci) a V. Žíla (Gymnázium, Strakonice).

Z regionálního pohledu to byla událost pozoruhodná, neboť všechny tři druhy byly popsány z jihočeských lokalit a dva z nich mají centrum rozšíření rovněž v jihočeském regionu. Jeden z nově popsaných druhů, ostružiník Jára Cimrmana (*Rubus jarae-cimrmanii*) je dokonce jihočeským endemitem, tedy rostlinou, která je svým výskytem vázána pouze na území jižních Čech. A co více, ostružiník Jára Cimrmana je prvním endemickým druhem jihočeské květeny, neboť v současné době není známý žádný jiný druh cévnaté rostliny, který by se vyskytoval pouze v jižních Čechách. Zbývající dva rozlišené druhy, ostružiník pootavský (*Rubus vatavensis*) a ostružiník bodavý (*Rubus perpingens*) rostou také v přilehlém Rakousku a druhý ze jmenovaných ostružiníků běžně také v Bavorsku.

Nově popsáný ostružiník Jára Cimrmana (*Rubus jarae-cimrmanii*) je endemitem jižních Čech (kresba A. Skoumalová).

Rozšíření ostružiníku Jára Cimrmana (*Rubus jarae-cimrmanii*).

Popis nových druhů ostružiníků není významný počín pouze pro jihočeskou botaniku jako vědní disciplínu, ale je přínosem také pro sbírkotvornou činnost Jihočeského muzea, neboť všechny tři holotypové herbářové položky se staly součástí jeho botanické podsbírkky. Holotypové položky jsou nejvíce ceněnými sbírkovými předměty v biologicky zaměřených sbírkách. Důvodem je skutečnost, že k holotypové položce se trvale váže jméno nově popsaného druhu a její vznik je spojen s unikátní neopakovatelnou událostí, tj. popisem nového organismu. Jihočeské muzeum v současné době vlastní přibližně dvacet holotypů.

Martin Lepší

Mincování v Českých Budějovicích

Počátkem června roku 2018 otevřelo Jihočeské muzeum obměněnou část stálé expozice nazvanou Českobudějovická mincovna. Místnost uzavírající expozici věnovanou historii Českých Budějovic přibližuje návštěvníkům zajímavou součást historického vývoje města.

Právo razit mince, takzvaný mincovní regál, náleželo už od počátku českého státu výhradně panovníkovi. Na území Čech fungovalo několik mincoven, které byly roku 1400 centralizovány do jediné královské mincovny v Kutné Hoře. Postupem času však opět vznikaly mincovny i v dalších královských městech, především kvůli lepší dostupnosti těžného stříbra. To byl i důvod vzniku českobudějovické královské mincovny po polovině 16. století.

Nebylo to však poprvé, kdy se v Budějovicích razily mince. První zmínka o ražbě se objevila již na konci 13. století, kdy král Václav II. listinou potvrdil královskému mincmistrovi Klaricovi úřad budějovického rychtáře. I když se pozůstatky středověké mincovny v Budějovicích nedochovaly, její existenci nasvědčuje nálezk brakteátů, který obsahoval velké množství překvapivě dobře zachovaných mincí jednoho typu. Mincovna zde mohla fungovat v letech 1270 – 1296.

Další zmínky o ražbě mincí na jihu Čech pocházejí z 15. století, za politických bojů českého krále Jiřího z Poděbrad a uherského Matyáše Korvína. Korvín v jednom ze svých listů píše, že poslal do Budějovic mincíře, aby zde razil drobné mince. Tato ražba však v Budějovicích nebyla dosud přesvědčivě prokázána.

V polovině 16. století se mince razily v Kutné Hoře, v Praze a v bývalé mincovně rodu Šliků v Jáchymově. Pro ražbu mincí byla klíčová blízkost stříbrných dolů, a tak když výnosy z rudolfovských šachet začaly strmě narůstat, objevila se myšlenka na založení mincovny i v Budějovicích. Začátkem roku 1569 císař Maxmilián II. souhlasil se zřízením mincovny v prostorách poloprázdného dominikánského kláštera a první ražby opustily mincovnu v srpnu téhož roku.

V prvních letech se razily zlatníky, krejčary a jejich díly, od roku 1573 tolarý a jejich díly, bílé a malé groše a drobné bílé peníze. Koncem století však těžba na Rudolfově začala klesat stejně rychle, jako ve svých počátcích stoupala. Tím byla ohrožena i existence mincovny. Díky Petru Vokovi z Rožmberka se sice na čas podařilo produkci stříbra pozvednout, ale doly zaplavované spodní vodou nezadržitelně spěly k zániku, stejně jako mincovna. Se smrtí posledního Rožmberka utichá veškerá důlní činnost v rudolfovském revíru a mincovna je 23. listopadu 1611 definitivně uzavřena.

Historie rudolfovských stříbrných dolů je také velmi zajímavá. Stříbrná ruda se u Budějovic objevila již ve 2. polovině 14. století. Tehdejší rychtář Václav Klaric obdržel roku 1385 od krále Václava IV. právo provozovat důl, těžba však brzy skončila. Další pokusy o dolování v okolí města se objevují až na počátku 16. století. Objevy stříbra v kopcích východně od Budějovic lákaly horníky a hutníky ze Saska a Krušnohoří, kteří se usazovali v blízkosti šachet. Kolem poloviny 40. let 16. století byla zahájena intenzivní důlní činnost, rostl počet obydlí havířů a těžařů s rodinami, hornická obec se začala běžně nazývat Hory u Budějovic.

Důlní činnost se úspěšně rozvíjela, výnosy rostly a v Budějovicích byla zřízena královská mincovna. V té době však už sláva stříbrných dolů upadala, žily se ztrácely a práci ztěžovala spodní voda. V roce 1562 byla zatopena část dolů a revír opustilo na 400 horníků; nepomohla ani nově vyražená štola sv. Eliáše, která měla odvádět spodní vodu ze šachet.

Hory v tu dobu byly rozsáhlým sídlištěm, v němž žilo asi 5000 obyvatel. 30. 12. 1585 povýšil císař Rudolf II. Velké Hory na svobodné horní město s řadou práv a hospodářských výsad. Českobudějovičtí sice proti nové konkurenci protestovali, císař však věřil v budoucnost dolů a podporoval je. Povýšení přitáhlo další důlní podnikatele a spekulanty. Zkušený rakouský odborník Jan Hölzl založil roku 1581 nové těžařstvo a angažoval do něj zámožné členy, jako byli Vilém a Petr Vok z Rožmberka či Adam z Hradce. Hölzl získal značný majetek, takže si mohl v dolní části Rudolfova postavit zámek. Štěstí mu však nepřálo dlouho, doly procházely další krizí a Hölzl do pokusů o oživení těžby investoval většinu svého majetku. Nakonec musel zámek prodat a odstěhoval se zpět do Rakous.

Hlavním těžařem byl v té době Petr Vok z Rožmberka. Snažil se důlní činnost obnovit, ale náklady převyšovaly výnosy. Jeho smrtí činnost v rudolfovských dolech skončila a skončilo i slavné horní město Rudolfovo – v květnu 1618 během stavovského povstání vtrhli budějovičtí do nechráněného městečka a vedení dlouholetou záští téměř celé město zničili. Císař Ferdinand II. pak věnoval město Rudolfovo svým věrným Budějovicím a přenesl na ně i status horního města.

Fotografie k článku jsou v barevné příloze výroční zprávy, aby vynikly jejich detaily.

Eva Hyndráková

Zpráva o restaurování skla

V roce 2018 bylo k externímu restaurování zadáno 5 sbírkových předmětů v rámci sbírky skla fondu uměleckoprůmyslového. Sbirka skla Jihočeského muzea, ve které je uloženo více než 3000 předmětů, mapuje vývoj místního sklářství, jehož tradice na jihu Čech sahá až do 14. století. Nalézají se zde cenné soubory hyalitového a agathinového skla, broušeného křišťálového skla nebo ukázky moderní sklářské výroby. Tyto sbírkové předměty vyžadují přísný režim ochrany, odpovídající uložení v nových depozitářích a mnohdy také restaurátorské zásahy, protože čas je neúprosný i k neživým předmětům. Ročně se podaří opravit několik málo kusů skla, jelikož restaurování tohoto materiálu je náročné nejen po finanční stránce, ale klade vysoké požadavky na odbornost a zkušenosti restaurátora, kterému je práce zadána.

Tohoto nelehkého úkolu se ujala v roce 2018 přední česká restaurátorka Eva Rydlová, rodačka z Jablonce nad Nisou, jejíž práce nalezneme nejen v řadě českých muzeí a galerií, ale také v zámoří (např. USA). Ne nadarmo se o ní píše, že „dokáže udělat ze skleněných střepů muzejní exponát“. Nutno dodat, že si poradí i se střepy chybějícími a předmětům vrací nejen jejich tvar, ale i původní barevný dekor.

Jedním z pěti restaurovaných předmětů byl flakón se zátkou z černého hyalitu, malovaný zlatem. Byl vyroben kolem roku 1830 v novohradské sklárně hraběte Jiřího Františka Augusta Buquoye, jenž se pyšnil vynálezem tohoto černého neprůhledného skla, které si získalo tehdejší trh a dnes je vyhledávaným artiklem mezi sběrateli.

Flakón byl značně poškozen: vylomená část dolního okraje, vylomená polovina horního okraje hrdla a další část vyštípnutá. Po detailním průzkumu předmětu a očištění skla přistoupila restaurátorka k vytvoření silikonových forem pro odlití chybějících částí dolního i horního okraje. Odlitky z epoxidové pryskyřice vytvořily potřebné nové střepy, které samozřejmě musely být dále probarveny různými barvivy. Vyštípnuté okraje byly doplněny epoxidem a na ně přilepeny odlitky. Poté restaurátorka provedla retuš zlacení a domalovala náležitý dekor v odpovídajících odstínech. Za tímto stručným laickým popisem postupu jsou však desítky hodin práce a nutných technických přestávek a mnoho let praxe.

Dalším předmětem vybraným na restaurování byla osmihránná číška z bezbarvého skla podjímaného bílým a vrstveným rosalinovým, malovaná zlatem, doplněná broušeným prstencem. Pochází z jihu Čech, z období kolem roku 1840. V padesátých letech 20. století došlo k rozbití číšky, praskla polovina obvodu jejího pláště a horní část okraje se vyštípla. Prošla tehdy nutnou opravou, byla slepena, ale bohužel jeden trojúhelníkový střep z horního okraje se ztratil. A stav na počátku roku 2018: číška na první pohled slepená, původní lepidlo zahnědlé, větší střep z okraje schází, chybějící sklo kolem přilepeného střepu doplněno hnědým tmelem. Riziko rozlepení a další degradace velké.

Postup restaurování byl podobný jako u flakónu, v tomto případě však muselo dojít ještě k rozlepení starých spojů (pomocí acetonu a teplé vody) a důkladnému očištění jednotlivých částí od původního lepidla a tmele pod mikroskopem. Také probarvování různobarevných vrstev bylo velmi náročné. Kořenému retušování předcházelo zbroušení a vyleštění doplňků.

Výsledek restaurátorského zásahu je obdivuhodný, spoj ani doplněný chybějící střep není viditelný, přes sto sedmdesát let starou číšku lze s hrdosí prezentovat na nějaké budoucí výstavě v našem muzeu.

Restaurování je umění, které vrací muzejním exponátům původní krásu a zachovává je pro budoucí generace. Sbírkové předměty, které se nám vrátily z restaurování, jsou toho dokladem. Doufejme proto, že v následujících letech se podaří opravit mnohé další.

Fotografie k článku jsou v barevné příloze výroční zprávy, aby vynikly jejich detaily.

Hana Koubová

Ohlédnutí za Milanem Křížkem

V roce 2018 dne 15. února zemřel v nedožitých 92 letech v Českých Budějovicích hudební skladatel a pedagog pan profesor Milan Křížek. Rodák z blízkého Lišova absolvoval gymnázium v Táboře a vysokoškolská studia v Praze a Olomouci. Po studiích a odsloužení vojenské prezenční služby a krátkém pobytu ve Znojmě přesídlil a natrvalo se usadil v Českých Budějovicích. Začal učit na Hudebně pedagogickém oddělení Hudební školy v Českých Budějovicích a zdejší Pedagogické škole. Záhy nastoupil dráhu odborného asistenta Katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích, pozdější zakládající součástí Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. V této instituci zůstal až do svého odchodu. Jako pedagog byl činným i na českobudějovické konzervatoři a jako externí violista v orchestru Jihočeského divadla, v Jihočeské komorní filharmonii a několika komorních souborech.

Skládal hudbu vycházející z neoklasicismu, orchestrální, komorní, pro sólové nástroje či vokální.

Publikoval knihu o skladateli Janu Rychlíkovi a také několik učebních textů.

Jihočeskému muzeu byla rodinou pana Křížka nabídnuta do Hudebního archivu jeho hudební pozůstalost. Takovou jedinečnou možnost akvizice jsme radostně využili. Před podzimním zasedáním Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost byla pozůstalost prezentována dokumentátorkou Hudebního archivu (i zčásti přehrána) a následně jako návrh akvizice darem do sbírek jednohlasně přijata. Pozůstalost prof. M. Křížka tvoří skladby komorní, orchestrální, pro sólové nástroje a skladby vokální. Rukopisy čítají více než sto kusů partitur.

A na závěr několik přesvědčivých vět, které mi o svém otci po mé prosbě laskavě napsal pan profesor Martin Křížek:

„Můj otec, Milan Křížek, byl člověk pevných zásad, který si nade vše cenil pravdivosti, čestnosti a osobní statečnosti. Miloval přírodu, lesy, ptactvo a svým způsobem byl idealista věřící vždy v lepší stránky každého člověka, byť jsou leckdy ukryté v nejhlubším nitru. Životní elán čerpal z četby krásné literatury, které za svůj dlouhý život přečetl tolik, jako málokdo jiný. V mládí jsem byl obklopen hudebním prostředím a hudbou, k níž mne otec vedl. Zasvěcoval mne do českých i světových dějin, avšak když vyzoroval, že mám zájem o technické vědy, byl velmi potěšen a nechal mne svobodně zvolit si svou vlastní cestu ve smyslu rčení milovat, ale nechat žít. V mé vzpomínce bude vždy ušlechtilou bytostí se širokým vědomostním záběrem.“

Markéta Liláková

Z výstavních aktivit knihovny v roce 2018

Knížní bohatství svého odborného fondu představila knihovna Jihočeského muzea během roku 2018 hned několikrát. Na přelomu jara a léta byla krátkodobě doplněna stálá expozice Příběh města o výběr literatury, která se zabývá dějinami Českých Budějovic.

V rámci cyklu Exponát měsíce jsme si v březnu připomněli již více než šedesátileté oslavy tohoto měsíce jako měsíce knihy. K této příležitosti byly vybrány ukázky z fondu odborné literatury, především velkoformátové uměnovědné publikace s velmi pěkným obrazovým doprovodem a novou převazbou, která byla provedena v zájmu ochrany knižního fondu. Jednalo se o různé ornamentální a secesní motivy pro využití v různých oblastech, např. pro výzdobu kostelů či bytových interiérů.

V říjnu 2018 uplynulo 100 let od konce první světové války a vzniku Československé republiky. Knihovna Jihočeského muzea ve spolupráci s Historickým klubem proto k tomuto významnému jubileu tematicky připravila říjnový Exponát měsíce, který návštěvníkům nabídl krátký a zajímavý exkurz do atmosféry státního převratu v Českých Budějovicích. Z knižního fondu byla vybrána literatura vztahující se k říjnovým událostem doprovázená ukázkami z dobového denního tisku. Poprvé byly veřejnosti prezentovány dosud nepublikované vzpomínky Gabriela Švejdy, významného prvorepublikového českobudějovického politika a přímého účastníka událostí.

Knihovna Jihočeského muzea připravila u příležitosti 100. výročí vzniku Československé republiky také výstavu České Budějovice před sto lety. Výstava konaná v termínu od 9. listopadu 2018 do 31. března 2019 návštěvníkům představila tvář a proměnu města zaznamenanou slovem i obrazem. Kromě oblíbených srovnávacích fotografií Milana Bindera přibližujících známá českobudějovická zákoutí představily informační panely bádání o dějinách města od nejstarších dob až po současnost. Návštěvníci se dozvěděli více informací o odborné literatuře vydávané Národním památkovým ústavem, Státním okresním archivem České Budějovice, Jihočeskou univerzitou a rovněž Jihočeským muzeem. Vystaveny byly vybrané knihy z bohatého fondu muzejní knihovny, které prezentovaly historiografický vývoj bádání o dějinách Českých Budějovic. Odborné publikace vhodně doplnily dobové kalendáře, adresáře, topografické příručky, denní tisk i písemné zpracování místních pověstí.

Slávu československých legií ve Francii oživil příběh rudolfovského rodáka Leopolda Matouše, jehož kopii legionářské uniformy na výstavu laskavě zapůjčilo Hornické muzeum v Rudolfově. Události října 1918 znovu připomněly vzpomínky Gabriela Švejdy. Zcela unikátní a poprvé vystavená byla rukopisná kniha Österreich und Ungarn unter Kaiser Franz Josef I., jejímž autorem je J. Hoschek. Obsahuje vzpomínky na první světovou válku a městskému muzeu v Českých Budějovicích ji v říjnu 1918 daroval starosta Josef Taschek. Dobovou atmosféru první republiky navodily i další exponáty ze sbírek Jihočeského muzea – porcelánový talíř vyrobený porcelánkou Antonína Roschera v Karlových Varech k 80. výročí

České Budějovice před sto lety. Legionářská uniforma Leopolda Matouše. Zápůjčka z Hornického muzea v Rudolfově.

Leopold Matouš, legionář a pozdější poradce prezidenta E. Beneš na dobové fotografii. Zápůjčka z Hornického muzea v Rudolfově.

Gabriel Švejda, jeden z českobudějovických mužů října 1918. Laskavé svolení k zápůjčce, prezentaci i publikování dali syn a dcera.

narození Tomáše Garrigua Masaryka, jehož lem je zdoben pravým dukátovým zlatem a reliéfem s legendou o povolání Přemysla Oráče na knížecí stolec, či model Masarykovy busty od sochaře Jana Štursy. Slavnostní okamžiky v životě města představily fotografie z oficiálních návštěv prezidentů Masaryka a Beneše v Českých Budějovicích. Využit tak mohl být archiv českobudějovického fotografa Karla Hoschny ze sbírek muzea, stejně jako fotografie ze sbírky Jiřího Dvořáka uložené ve Státním okresním archivu České Budějovice. Díky němu mohl být návštěvníkům představen i prapor s malým státním znakem Československé republiky, který ve 30. letech 20. století vyvěšoval na svém domě v Kanovnické ulici obchodník Bedřich Sadovský, a také oficiální portrét prezidenta Masaryka od Maxe Švabinského. Nedílnou součástí výstavy byl informační kiosek. Jeho náplň tvořil mimo jiné materiál naskenovaný na knižním skeneru Zeutschel, dlouhodobě zapůjčeném z Ústavu aplikované informatiky Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Návštěvníci si tak mohli pohodlně prohlédnout i obálky knih, které se do výstavy již nevešly, ba dokonce prolístat vybraná stará Budvicensia.

Eva Náprstková
Lukáš Pelikán

Digitalizace dokumentů v knihovně Jihočeského muzea

Knihovna Jihočeského muzea se zapojila do projektu digitalizace již v roce 2014, zapůjčením svazků periodika *Jihočeského sborníku historického* Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích (JVK), která již své fondy průběžně digitalizuje prostřednictvím Krajské digitalizační jednotky při Krajském úřadu Jihočeského kraje v Českých Budějovicích.

V průběhu let 2014-2015 jsme zapůjčili JVK k digitalizaci kompletní vydání novin *Budweiser Zeitung*, celkem 78 svazků. Po zpracování jsou dokumenty dostupné v Digitální knihovně JVK - Kramerius na internetových stránkách Jihočeské vědecké knihovny (zpřístupnění dat dle autorského zákona).

Pracovníci Krajské digitalizační jednotky si v knihovně Jčm doplňují chybějící či poničené stránky a svazky jednotlivých digitalizovaných dokumentů JVK, které má muzeum rovněž ve svém fondu, např. Kulturní kalendář Českých Budějovic, Anzeiger aus dem Südlichen Böhmen, Jihočeská pravda a Tvořič.

Během let 2017-2018 se digitalizovalo další významné jihočeské periodikum *Budweiser Kreisblatt*, jehož kompletní řada byla zapůjčena Krajské digitalizační jednotce. V této době jsme začali v knihovně JčM digitalizovat vlastní vydávané publikace, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* i s jeho *Supplementary*. *Jihočeský sborník historický* a *Výběr* je již digitalizován Jihočeskou vědeckou knihovnou. *Sborník Jihočeského muzea*, *Přírodní vědy* bude rovněž předán Krajské digitalizační jednotce ke zpracování.

Restaurované knihy v exponátu měsíce března – měsíce knihy.

Exponát měsíce března. Detail ornamentu Art Deco.

Rozhodli jsme se digitalizovat i titul *Jihočeský sportovní týdeník*, který vlastníme v téměř kompletním rozsahu, vypůjčili jsme si i svazky z JVK a ze Státního okresního archivu v Českých Budějovicích.

V České republice vznikl Registr digitalizace (RD), který je národním registrem digitalizovaných dokumentů. Jeho hlavním posláním je omezit duplicitní digitalizaci a umožnit sdílení výsledků digitalizace. Vznikl jako společný projekt Národní knihovny ČR, Knihovny Akademie věd ČR a společnosti INCAD. V RD se soustřeďují údaje o dokumentech, které byly digitalizovány, nebo jejichž digitalizace se plánuje či probíhá. Jihočeské muzeum je již v Registru digitalizace zavedeno a knihovna JČM je jeho aktivní uživatel a hlásí probíhající digitalizaci.

Rádi bychom na webových stránkách knihovny JČM zavedli prostřednictvím programu Kramerius „Digitální knihovnu“ a mohli tak zpřístupnit digitalizované dokumenty. Pro badatele i pracovníky muzea se v současné době nabízí možnost nahlížet do Digitální knihovny JVK ve studovně knihovny Jihočeského muzea.

Jana Klimešová

Křest knihy L. Lhoty: Zlato, stříbro, bronz dne 13. 9. 2018.

Prodej publikací 24. 4. 2018
v Akademické knihovně. Plakát a leták
graficky zpracovala Monika Říhová.

Historický klub při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, z.s. v roce 2018

V roce 2018 se uskutečnila delší dobu očekávaná největší změna v činnosti klubu, neboť se Historický klub plně přizpůsobil nové legislativě a platnému spolkovému zákonu a s ohledem na svoji veškerou činnost se transformoval na zapsaný spolek u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod spisovou značkou L 8060 a s identifikačním číslem 07312865.

Vedení Jihočeského muzea soulad se zákonem plně podpořilo a spolupráci s Historickým klubem smluvně zaštitilo. Tohoto rozhodnutí, které podporuje činnost klubu a umožňuje jeho fungování v prostorách muzea, si Výbor a vedení Historického klubu velmi váží, neboť je základem pro rozvíjení další činnosti klubu v oblasti poznávání historie. Krajským soudem byly schváleny nové klubové stanovy a před zápisem došlo k ustanovující volební schůzi.

Vedení Historického klubu má tři statutární zástupce: předsedu a dva místopředsedy. Předchozí vedení bylo do svých funkcí zvoleno opět. Předsedkyní byla zvolena Alena Volná, místopředsedy se stali Helena Stejskalová a Jiří Dvořák. Právní konzultace a příprava nových stanov byly velmi náročné a vedení zabralo hodně času vše dobře připravit dle podmínek zákona. Kromě toho vedení klubu na výborových

schůzích zajišťovalo ve spolupráci s dalšími členy výboru a dobrovolnými klubovými spolupracovníky akce, které Historický klub uskutečnil dle svého plánu.

Pro více než 225 členů Historického klubu bylo v roce 2018 připraveno celkem více než 30 akcí! Historický klub připravuje dva přednáškové cykly, z nichž jeden se koná v hlavní budově muzea a druhý v Jihočeské vědecké knihovně.

Velké poděkování za možnost pořádání přednášek v krásném sále u Hudebního oddělení v 1. patře Jihočeské vědecké knihovny umožňuje Historickému klubu rozvíjet přednáškové aktivity směřované do volného cyklu kulturní historie a literárně-umělecké historie. Na přednášky do vědecké knihovny v ulici Lidická chodí cca 80-100 členů klubu a posluchačů z řad veřejnosti. Velmi děkujeme řediteli Jihočeské vědecké knihovny Mgr. Ivošovi Karešovi za jeho vstřícnost, též PhDr. Zuzaně Hájkové a Mgr. Petře Mašínové za spolupráci, pochopení a ochotu. Výborná zpráva pro Historický klub je skutečnost, že i v roce 2019 může až do rekonstrukce ve své přednáškové činnosti v prostorách vědecké knihovny pokračovat.

Přednášky v prostorách muzea se zaměřují na všeobecnou historii, věnují pozornost aktuálním tématům a reflektují významná historická výročí, v roce 2018 si členové Historického klubu připomněli 100. výročí založení republiky hned několika přednáškami.

Kromě přednášek se členové hojně zúčastňují v počtu 20-40 vycházek za historií města, které si Historický klub organizuje sám se svými členy jako lektory a vedoucími vycházek.

Exkurze za poznáním české historie tradičně lákají velký počet členů klubu. Stále se hledají a pečlivě vybírají nová historicky zajímavá místa, neboť Historický klub za své působení navštívil již pěknou řádku míst. Ročně uspořádáme 5-6 zájezdů za historií vybraného místa, přičemž tradičně jsou vedoucími zájezdu naši členové - odborně i organizačně zdatní a prověřenými průvodci.

V rámci vycházek za historií města se daří hledat nová zajímavá místa, a proto je nutné poděkovat vedení Jihočeského kraje a Odboru kultury a památkové péče JČK, že umožnilo Historickému klubu návštěvu svých nejen historických prostor a že klubovou činnost HK při JČM velmi podporuje. Těto spolupráce si Historický klub velmi váží.

Děkujeme také Konzervatoři a jejímu vedení za vstřícný přístup a přípravu koncertu vážné hudby v adventním čase, který rádi zařazujeme do svého programu pro členy klubu a zároveň příznivce hudby.

Dále následuje program činnosti Historického klubu při Jihočeském muzeu v roce 2018.

A. PŘEDNÁŠKY V JIHOČESKÉM MUZEU OD 16.30 HODIN

- **15. ledna**
PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D. - Významná historická výročí končí osmičkou
- **12. února**
PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D. - „Vítězný“ únor 1948
- **12. března**
Milan Binder – České Budějovice před 100 lety (foto)
- **16. dubna**
Doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D. - Pravěké mohyly v Plavu
- **14. května**
Doc. PhDr. et JUDr. Jan Štemberk - Z dějin cestovního ruchu
- **4. června**
USTAVUJÍCÍ SCHŮZE „ZAPSANÉHO SPOLKU“, spojeno s volbou nového výboru.
- **11. června**
PhDr. Jiří Chvojka – Srpen 1968
- **10. září**
Jan Ciglbauer - Po stopách událostí roku 1938 v jižních Čechách
- **8. října**
PhDr. Jiří Chvojka - 100 let české měny (i s ukázkami)

- **12. listopadu**
Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc. - Stavovské povstání
- **10. prosince**
Mgr. Helena Stejskalová – Události státního převratu v roce 1918 v Českých Budějovicích očima tehdejších novinářů a pamětníků

B. PŘEDNÁŠKOVÉ PODVEČERY V JIHOČESKÉ VĚDECKÉ KNIHOVNĚ OD 16 HODIN

- **22. ledna**
Jan Caletka - Historie včelařství v okrese České Budějovice
- **26. února**
Jiří Anderle - Vyšší Brod na pohlednicích
- **26. března**
Daniela Čechová - Za jihočeskými výtvarníky
- **30. dubna**
Prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc. - Klíšřata a lymfická borelióza
- **28. května**
PhDr. Vlastimil Kolda - Jan Rafael Schuster
- **25. června**
Mgr. Kateřina Pražáková, Ph.D. - Kříž proti půlměsíci. Války s Turky a jejich obraz v raně novověkém novinovém zpravodajství.
- **24. září**
Ing. Miroslav Šobr - Putování filmovou krajinou Prácheňska
- **22. října**
Mgr. Milouš Vacek - Jan Zrzavý, život a dílo a stopy jeho pobytu ve Vodňanech
- **26. listopadu**
Milan Binder - Čína objektivem Milana Bindera

C. VYCHÁZKY A JINÉ

VYCHÁZKY

- **16. ledna**
Komentovaná prohlídka výstavy k výročí bitvy na řece Soči.
- **11. září**
Vycházka po protektorátních Budějovicích – v návaznosti na přednášku vede Jan Ciglbauer.
- **23. října**
Prohlídka vybraných prostor Jihočeského kraje a Jihočeské vědecké knihovny – vede Helena Stejskalová.
- **27. listopadu**
Jihočeské divadlo s panem MgA. Lukášem Průdkem – vede Helena Stejskalová.

KONCERT

- **3. prosince**
Koncert v sále Konzervatoře České Budějovice pro členy Historického klubu – zajišťuje Irena Potočková.

D. ZÁJEZDY V ROCE 2018

- **21. duben** – Brno: prohlídka pamětihodností Brna, případně návštěva vily Tugendhat.
Vede Marie Schaffelhoferová.
- **12. květen** – Pelhřimov: Muzeum rekordů a kuriozit, zámek pánů z Říčan, kostel Všech svatých, kostel Zvěstování páně, muzeum rodiny Lipských a další zajímavosti. Vede Irena Potočková.

- **9. červen** - Do západních Čech nejen za Santinim: Manětín, Nečtiny, Úterý, Stříbro, Kladruby.
Vede Mgr. Milouš Vacek.
- **8. září** – Po stopách zajímavostí jihočeského pomezí: Klikov, Chlum u Třeboně, Stráž nad Nežárkou, Nová Bystřice a další zajímavosti dle časových možností.
Vede Mgr. Milouš Vacek.
- **6. říjen** – Navštívujeme hrady a zámky: Český Šternberk, Konopiště, Jemniště, Průhonice.
Vede Mgr. Martin Jakab.

Dosud se daří připravovat a vydávat Zpravodaj Historického Klubu, který v roce 2018 vyšel dvakrát jako obsáhlá dvojčísla 1-2 a 3-4/ 2018. Autory příspěvků jsou v naprosté většině členové Historického klubu. Ve Zpravodaji HK při JčM vycházejí původní autorské příspěvky, z nichž vědecky zaměřené příspěvky jsou opatřeny poznámkovým aparátem.

Helena Stejskalová

Projekt Významné milníky husitství v českých a německých dějinách – 2018 – Třetí rok udržitelnosti

Projekt č. C3BA__379 Významné milníky husitství v českých a německých dějinách byl realizován v roce 2015. V následujících pěti letech 2016 – 2020 v době jeho udržitelnosti bude výstava pro veřejnost otevřena vždy od května do konce září ve výstavních prostorách Památníku Jana Žižky v Trocnově.

V roce 2018 byla výstava zpřístupněna v nezměněné podobě ve třech výstavních sálech a dvou spojovacích místnostech o celkové rozloze cca 320 m².

První místnost expozice je věnována Janu Žižkovi a jeho trocnovskému rodišti. Na první pohled jistě zaujme velká kamenná křtitelnice z kostela sv. Martina ve Střížově, kde byl malý Jan podle místního podání pokřtěn. V rámci expozice byl na základě archeologických výzkumů vypracován také malý model trocnovského dvorce, který přibližuje podobu obydlí mladého Žižky. K vidění je zde i mnoho dobových předmětů, ať už se jedná o středověké zemědělské nástroje či různé nádoby běžně užívané i na Trocnově, mince z doby vlády Václava IV. apod.

Expozice pokračuje interaktivní částí, ve které může návštěvník zhlédnout sekvenci z filmu Jan Žižka od Otakara Vávry z roku 1955, složit si klasické či interaktivní puzzle, nebo si zahrát na historika a zkoumat písemné listiny.

Ve třetí části expozice se blíže seznámíte s vojenskou taktikou husitů, jejich výstrojí i výzbrojí. Z nejnámějších zbraní zde mohou návštěvníci vidět např. sudlici, různé druhy palcátů a bijáků, řemdiň, bojový cep či hákovnici. Zajímavý je jistě i model obléhačích zbraní, tzv. trebuchetu, jehož využití ukazuje i názorné video na interaktivním panelu. Další videa představují např. kování hlavně k husitské píšťale či hrotu šípu. Mezi nejzajímavější exponáty patří určité rekonstrukce tzv. Čáslavské kalvy (svrchní část lebky), která je řadou expertů považována za pravděpodobný kosterní ostatek Jana Žižky. Virtuálně restaurovaná kalva byla pro účely expozice vytištěna na 3D tiskárně. Místnost dále doplňují faksimile a kopie listiny, dobové kachle či archeologické nálezy z hradu Sion. Malí návštěvníci pak určitě ocení miniaturní model husitské bitvy i s Janem Žižkou za využití vozové hradby.

V dětském koutku čeká malé návštěvníky řada zábavných činností a úkolů. Kromě puzzle, které si mohou nejenom složit, ale splnit k němu i vztahující se úkoly, tu jsou připraveny kvízy a pracovní listy, focení s Janem Žižkou a děti si dokonce vyzkouší kostýmy z doby husitské. I zde je filmová projekce originálního dokumentu speciálně vytvořeného pro tuto expozici.

V závěrečné části expozice se děti dozvědí více o Janu Husovi a o tom, co předcházelo husitské revoluci. Jan Žižka je v této části expozice zpodobněn i v několika krásně zdobených loutkách, vycházkových holích, medailích, sošce, bankovkách či pohledech. Vystaveno je také několik publikací o Žižkovi a husitské tematice.

V roce 2018 byly instalovány dvě loutky vyrobené pro trocnovskou expozici: loutka Jana Žižky z Trocnova od Františka Finka z Ledenic. Druhá je loutka Jana Husa také od Františka Finka z Ledenic. Loutkář a řezbář František Fink pochází z významného loutkářského rodu Finků. Svou dílnu má v Ledenicích u Českých Budějovic. Zájemci si mohou jeho výtvořiny prohlédnout v soukromém Muzeu loutek na ledenickém náměstí. Součástí muzea je malá scéna, na které autor po dohodě či na základě vlastního uvážení uvádí loutková představení. František Fink si váží tradice a ctí klasiku českého loutkářství.

V průběhu výstavní sezóny byly v trocnovském areálu pořádány doprovodné akce, připraveny rozhovory pro rozhlas a regionální televizi a komentované prohlídky, které měly za cíl zvýšení počtu návštěvníků a rozšíření povědomí o existenci této výstavy. Díky celoročnímu provozu na naučné stezce je celý areál hojně turisticky využíván.

Nejvíce návštěvníků však do trocnovského areálu i do expozice zavítalo jako obvykle během jednodenních Trocnovských slavností. V roce 2018 se v září konal již 5. ročník novodobých slavností s bohatým programem a za účasti hejtmanky Jihočeského kraje i řady dalších zástupců Jihočeského kraje a zvyšujícího se počtu spolupracujících organizací a institucí i nadšených jednotlivců, kteří se rádi zapojují do připomínání dějin z období husitského hnutí.

Helena Stejskalová

Akvizice husitů a dalších exponátů ze soukromé sbírky

Na podzim roku 2018 se podařilo vyjednat akvizici od Jiřího Dvořáka z Tábora. Cíleně se akvizice s husitskými motivy domlouvala pro obohacení trocnovské expozice v dalších letech v rámci plánované každoroční obměny exponátů.

Jiří Dvořák je dlouholetý sběratel a sběratelství má v krvi – v dlouhé rodové mužské i ženské linii. Díky sběratelské vášni svého otce se však zaměřil na období husitství a artefakty spojené s hlavními postavami tohoto hnutí. Sbírkou svého otce roky doplňoval o předměty s motivy husitství z 20. století, které již dnes mají svoji zvláštní hodnotu a význam. Ukázky z nové akvizice pana Jiřího Dvořáka budou vystaveny v dalších letech v trocnovské expozici.

Jiří Dvořák rozmnožil, doplnil i uspořádal sbírku sklenic s vedutami měst. Tato část kolekce byla rovněž velmi početná, neboť se nesoustřeďovala jen na jižní Čechy, nýbrž sběratelsky pokrývala všechny regiony Čech a Moravy. Do sbírek muzea byla kurátorkou UP, Mgr. Hankou Koubkovou, vybrána jen reprezentativní část zejména s vedutami jihočeských měst. Ukázky skla s turistickými motivy – vedutami měst – budou vystaveny v rámci exponátu měsíce již v roce 2019 kurátorkou uměleckého průmyslu.

Jiří Dvořák si však našel i vlastní sběratelské téma: pivovarnictví, dějiny pивní kultury a pивní džbánky, připitkové poháry a originální pивní sklenice různých pivovarů. K tomuto rozhodnutí ho přivedla jeho profese a odborný zájem i vlastní výtvořiny v této oblasti tvorby. Sběratelství pивních

pohárů a sklenic se věnoval několik desetiletí. Shromáždil obdivuhodné množství předmětů včetně pивních etiket. Jihočeské muzeum získalo reprezentativní část rozsáhlé sbírky.

V barevné příloze Výroční zprávy JČM je ukázka vybraných exponátů, aby vyniklo jejich precizní umělecké provedení, barevnost i skvělý stav, ve kterém Jihočeské muzeum převzalo většinu exponátů ze sbírky Jiřího Dvořáka.

Další fotografie k akvizici od Jiřího Dvořáka se nacházejí v barevné obrazové příloze výroční zprávy.

Helena Stejskalová

I. Výsledek hospodaření

V roce 2018 bylo dosaženo kladného hospodářského výsledku ve výši 295 649,08 Kč díky kombinaci navýšení tržeb za služby (vstupné v posledním měsíci roku bylo značně nadprůměrné oproti minulému roku a rovněž záchranné archeologické výzkumy vykazaly zvýšené tržby na konci účetního období), snížení nákladů na platy (-816 tis. Kč) vč. zákonného pojištění (plánována pracovní místa pro nově vznikající skanzen v Trocnově; ke konci roku byl přijat pouze správce areálu a další pracovníci budou přijati v průběhu dalších let), ale zároveň se do hospodářského výsledku výrazně promítly vlastní náklady na projektovou a grantovou činnost, které činily pro muzeum 1 006 tis. Kč (jedná se o čisté vlastní náklady, které muzeum vynaložilo na projekty, a nejsou náklady způsobitelnými, ale z velké části jsou to náklady uvedené v rozpočtech projektů).

Ukazatel	Upravený rozpočet 2018	Skutečnost 2018
Výnosy celkem	51 960 000,00	56 626 069,10
Výnosy vlastní činnosti	2 960 000,00	5 184 860,06
Příspěvek na provoz od zřizovatele	48 700 000,00	48 700 000,00
Výnosy ostatních transferů (granty, dotace)	300 000,00*	2 646 115,07
Ostatní výnosy	0,00	95 093,97
Náklady celkem	51 960 000,00	56 330 420,02
Náklady vlastní činnosti	51 960 000,00	52 959 187,54
Náklady v rámci ostatních transferů (granty, dotace)	0,00	3 371 232,48
Hospodářský výsledek	0,00	295 649,08

* obsahuje pouze odpisy transferů

II. Rozbor nákladů a výnosů

II.2. Náklady

Za rok 2018 došlo ke zvýšenému čerpání nákladů, a to díky zvýšeným výnosům.

Rozpočet a skutečné čerpání nákladů roku 2018 v tis. Kč

Druh nákladu	Upravený rozpočet 2018	Skutečnost 2018	Skutečnost 2018 bez dotační a grantové činnosti
Spotřeba materiálu	2 300	2 654	2 551
z toho: nákup knih a periodik pro knihovnu muzea	120	141	141
materiál pro záchranný archeologický výzkum	0	12	12
Spotřeba energie	2 900	2 970	2 970
Prodané zboží	350	347	347
Opravy a udržování	1 100	3 392	2 053
z toho: restaurování a preparace sbírkových předmětů	600	677	677
Cestovné	200	240	240
z toho: cestovné pro záchranný archeologický výzkum	40	35	35
Náklady na reprezentaci	45	58	58
Ostatní služby	4 700	5 223	4 692
z toho: služby pro záchranný archeologický výzkum	500	250	250
Náklady na platy	24 950	24 924	24 133
z toho: podíl platů pro záchranný arch. výzkum	0	782	782
Zákonné pojištění	8 704	8 314	8 053
z toho: podíl pojištění pro záchranný arch. výzkum	0	183	183
Ostatní sociální náklady	1 105	1 097	1 097
Daně a poplatky	25	38	38
Ostatní náklady	75	65	65
Odpisy dlouhodobého majetku	4 200	4 262	4 262
Drobný dlouhodobý majetek	1 306	2 725	2 380
Náklady jinde neuvedené	0	23	23
Celkem	51 960	56 331	52 962

Výdaje na publikační činnost muzea v roce 2018

Název vydané publikace	Náklad v ks	Výdaj v Kč
Výběr č. 3/2017	180	12 785,40
Jihočeský sborník historický roč. 2017	250	95 850,00
Výběr č. 4/2017	180	12 754,80
Galerie vybraných absolventů Jirsíkova gymnázia v Českých Budějovicích	150	14 700,00
Výběr č. 1/2018	180	12 438,00
Výběr č. 2/2018	180	12 648,60
Archeologické výzkumy v jižních Čechách č. 31/2018	200	53 260,00
Přírodní vědy č. 58/2018	220	34 463,00
Českobudějovické zlato, stříbro, bronz	100	24 970,00
Poklady jižních Čech	400	54 000,00
Supplementum JSH – výběrová edice pramenů k roku 1989	300	21 999,00
Výroční zpráva muzea za rok 2017	160	21 850,00
Zpravodaj Historického klubu 1-4/2018	160	11 239,00
Výběr č. 3/2018	180	12 209,50
J. R. Schuster	150	32 670,00
Pravěk Blanského lesa	500	30 838,00
90 let hokeje v ČB	500	32 615,00
Celkem		427 411,00

Náklady a výdaje v rámci výstavní činnosti a ostatních akcí muzea

Celkové náklady a výdaje na výstavní činnost muzea a akce v roce 2018 činily 2 044 tis. Kč. Tabulka níže zachycuje vybrané výstavní a kulturní akce.

Název výstavy/akce	Náklad v Kč
České Budějovice před 100 lety	5700
Hokej – budějcký fenomén	162 376
Masopust	4 020
Muzejní noc	97 447
Velikonoční výstava	62 451
Trocnovské slavnosti	146 783
Vánoční výstava	75 471
Svědkové lidskosti	5 302
Konference Československo 1980-1985	32 630
Hmyz v obrazech	22 128
Výstava panenek a retro hraček	45 502
Výstava hub	8 490
Výstava orchidejí	59 528
Jan Rafael Schuster	13 666
Staré mapy království českého	10 937
Československé a české letectvo 1918-2018	8 290
Houby na hrázích rybníků v jižních Čechách	12 869
150 let gymnázia J.V.Jirsíka	30 944
Letem včelím světem	5 949
Vzpomínky na sočskou frontu	7 244

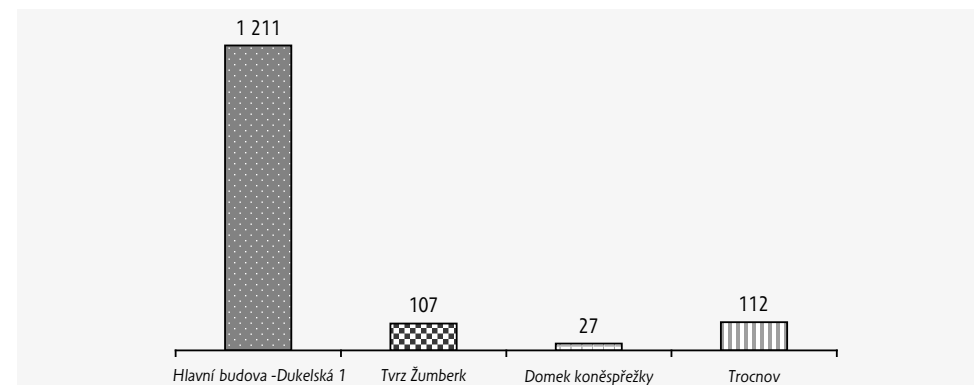
II.3. Výnosy

Celkové výnosy roku 2018 byly vyšší než rozpočtované. Výrazně se zvýšily tržby za vstupné a za záchranné archeologické výzkumy.

Rozpočet a skutečné čerpání výnosů roku 2018 v tis. Kč

Druh výnosu	Upravený rozpočet 2018	Skutečnost 2018	Skutečnost 2018 bez dotační a grantové činnosti
Výnosy z prodeje služeb	2 500	4 662	4 662
z toho: záchranný archeologický výzkum	1 800	3 016	3 016
vstupné	700	1 457	1 457
Výnosy z pronájmu	60	105	105
Výnosy z prodeje zboží	400	405	405
z toho: prodej vlastních publikací	300	231	231
upomínkové předměty	100	164	164
Výnosy z prodeje majetku	0	12	12
Čerpání fondů	0	0	0
Ostatní výnosy z činnosti	0	73	73
Finanční výnosy	0	23	23
Výnosy z transferů	49 000	51 346	48 981
Celkem	51 960	56 626	54 261

Výnosy ze vstupného za rok 2018 dle objektů muzea v tis. Kč

III. Pracovníci a platy

Muzeum mělo upraveným rozpočtem na rok 2018 schváleno zaměstnat průměrně evidenčně 66 pracovníků. K 31. 12. 2018 byl průměrný roční evidenční počet fyzických pracovníků 69,93 a přepočtených 65,99 (bez zaměstnanců na VPP od Úřadu práce). Plánované celkové prostředky na platy byly v průběhu roku upraveny snížením z důvodu snížení provozního příspěvku. I přes toto snížení došlo k nedočerpání prostředků na platy (budeme-li posuzovat čerpání bez prostředků na pracovníky z Úřadu práce) z toho důvodu, že muzeum předpokládalo přijetí nových pracovníků na dislokované pracoviště v Trocnově, což se nakonec z provozních důvodů neuskutečnilo. Na konci roku 2018 byl přijat pouze správce areálu.

Ukazatel	Upravený rozpočet 2018	Skutečnost 2018 včetně VPP od Úřadu práce a ostatních dotací a grantů
Průměrný roční evidenční přepočtený počet pracovníků	66,00	69,79
Prostředky na platy bez OON v Kč	24 000 000,00	23 917 141,00
OON v Kč	950 000,00	1 006 719,00
Průměrný měsíční plat v Kč	30 303,03	28 558,46

IV. Investice

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2018 vynaložilo investiční prostředky na tyto investiční akce:

Investiční akce	Vynaložené investiční prostředky v roce 2018
Nákup interaktivního stolu	55 151,80
Kopírovací stroj 2ks	160 083,00
Server	215 883,00
Vitrína	65 582,00
Oprava – odúčtování SU 042 na SU 511	-20 292,00
IROP Ledenice - kofinancování	1 268 425,71
Nákup sbírkových předmětů	838 702,00
Nákup z ISO A – zabezpečení Netolice	199 558,00
Celkem	2 783 093,51

Přehled pohybů na investičním fondu muzea v roce 2018

Počáteční stav IF k 1. 1. 2018	20 904 776,45
Převody z rezervního fondu	494 607,58
Odpisy dlouhodobého majetku	3 980 497,81
Investiční dotace od zřizovatele vč. kofinancování EU projektů	4 726 699,43
Investiční dotace od MK ČR	139 000,00
Příjmy z prodeje majetku	11 734,88
Financování investičních potřeb	2 783 093,51
Konečný stav IF k 31. 12. 2018	27 474 222,64

V. Granty a dotace

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2018 obdrželo tyto granty a dotace:

Název dotace/grantu – poskytovatel	Celkové vynaložené finanční prostředky v roce 2018 v Kč	Úhrada z dotace/grantu v Kč
Lidová kultura – MK ČR	131 045,82	85 000,00
Podpora státnosti (edukace) – MK ČR	100 310,00	70 000,00
Portál řemesel – Jihočeský kraj	18 138,00	18 138,00
ISO D – MK ČR (neinvestice)	93 956,00	63 000,00
ISO A – MK ČR (investice)	199 558,00	139 000,00
Úřad práce + evropský sociální fond	880 967,00	595 214,00
OPŽP – regenerace zeleně Trocnov	1 081 302,00	1 047 697,87
IROP příprava projektu – tvorba expozice	629 877,80	207 003,00
IROP příprava projektu – rekonstrukce Ledenice (investice/neinvestice)	16 162 446,05	16 162 446,05
Oprava střechy Žumberk - Jčk	302 500,00	150 000,00
Celkem		18 537 498,92

Poznámka: granty Portál řemesel, IROP a OPŽP přešly z roku 2017 a v roce 2019 budou nadále pokračovat.

Vypracovala: Ing. Veronika Paxová

STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2018

Muzeum je organizačně členěno na 11 samostatných oddělení. V roce 2018 mělo celkové uspořádání muzea tuto strukturu.

Jméno a příjmení	funkce	Začátek PPV	Konec PPV
Útvar ředitele			
Ing. Štangel František			
Bürgerová Helena	ředitel		
Dvořák Martin	asistentka		
PhDr. Macková Marcela	operátor inf. a komunikačních technologií		
Bc. Seifertová Nikola	dokumentátor – lidová kultura		
Šteflová Jana	koordináční, projektový a progr. pracovník MD		
Bc. Kočerová Petra	dokumentátor, Centrální evidence sbírek		
	dokumentátor, Centrální evidence sbírek, vedoucí		
Útvar náměstka ředitele pro odbornou muzejní činnost			
Mgr. Stejskalová Helena			
	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů		
	náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost		
	vedoucí knihovny		
Mgr. Eva Náprstková	knihovnice		
Bc. Lukáš Pelikán	dokumentátor		
Oddělení edukace			
Mgr. Faktor Lukáš			
Mgr. Chvojková Zdeňka	pedagog volného času – vedoucí oddělení		31. 8. 2018
Mgr. Mašková Andrea	pedagog volného času		
Mgr. Hronová Lucie	pedagog volného času	MD	
Mgr. Hojerová Hana	pedagog volného času		
Oddělení společenských věd			
PhDr. Petráš Jiří			
	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů		
	- historik nejnovějších dějin		
	vedoucí oddělení		
Mgr. Nikmajer Leoš	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – historik novějších dějin		
Bc. Prokopcová Petra	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – hudební a divadelní archiv		
Tauerová Irena	dokumentátor		
Török Jan	konzervátor		
Zámek Karel	konzervátor		
Svobodová Pavla, DiS.	konzervátor		
Mgr. Hyndráková Eva, Ph.D.	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů - numismatik		
Liláková Markéta	správce depozitáře		

Mgr. Khadka Alexandra kurátor sbírkových a mobiliárních fondů - etnograf MD
 PhDr. Soukupová Hana kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – etnograf
 Mgr. Koubková Hana kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – UP
 PhDr. Rulíšek Hynek kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – UP

Oddělení přírodních věd Mgr. Kletečka Zdeněk

Mgr. Beran Miroslav
 Ing. Lepší Martin
 Mgr. Mikeš Václav
 RNDr. Rajlich Petr, CSc.
 Mgr. Venclová Sandra
 Ing. Černý Ladislav

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů - entomolog vedoucí oddělení

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – mykolog
 kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – botanik
 kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – zoolog
 kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – geolog
 dokumentátor – geolog
 dokumentátor – preparátor

Oddělení archeologie

PhDr. Zavřel Petr
 Bílý Ladislav
 doc. Mgr. Chvojková Ondřej, Ph.D.
 Kolegar Tomáš
 Mgr. Thomová Zuzana
 Töröková Leona
 Vávra Karel
 Vojtová Marie
 Mgr. Hlášek Daniel
 Mgr. Sequensová Jana

archeolog - vedoucí oddělení
 dokumentátor
 archeolog
 dokumentátor
 archeolog
 konzervátor
 dokumentátor
 administrativní a spisový pracovník
 archeolog
 dokumentátor

Oddělení knihovny

Mgr. Stejskalová Helena
 Motyčková Helena
 Klimešová Jana
 Irová Blanka

knihovnick – vedoucí oddělení
 dokumentátor - fotograf
 knihovnick
 knihovnick

Oddělení programové a propagační

Mgr. Svoboda Tomáš
 Bícová Vlasta
 Herdová Marta
 Fojtlová Terezie
 Křížová Pavla
 Lhota Ladislav
 Bártová Klára

**produkční, programový a kult. – vých. pracovník
vedoucí oddělení**
 pokladník
 zřízenec v kulturních zařízeních
 výstavář
 pokladník
 zřízenec v kulturních zařízeních 01.03.2018
 zřízenec v kulturních zařízeních

Šuldová Lucie zřízenec v kulturních zařízeních
 Odleváková Milena zřízenec v kulturních zařízeních
 Hronová Martina zřízenec v kulturních zařízeních 01.05.2018 30.09.2018

Oddělení ekonomické

Ing. Paxová Veronika

Dobešová Václava
 Ing. Pilná Ivana
 Řežábková Jaroslava

finanční referent – vedoucí oddělení

účetní
 personalista
 účetní

Oddělení provozně technické

Ing. Pelech Jan

Křelinová Hana
 Josefíková Soňa
 Císař Jiří
 Šafrata Rudolf
 Tesková Libuše
 Bach Martin
 Laszáková Marie
 Nováčková Renáta
 Nováček Jan

technický pracovník – vedoucí oddělení

uklízeč
 uklízeč
 zámečnick
 truhlář
 uklízeč
 výstavář
 uklízeč
 uklízeč
 provozář

15.03.2018 31.11.2018

Tvrz Žumberk

Josefík Roman

Petrová Dana
 Adam Václav

správce památkových objektů, kastelán

zřízenec v kulturních zařízeních
 zřízenec v kulturních zařízeních

01.04.2018 31.10.2018
 01.07.2018 31.08.2018

Památník Jana Žižky v Trocnově

Mgr. Miroslav Petrovský

správce památkových objektů

01.11.2018

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2018

NÁVŠTĚVNOST CELKEM	Počet	Počet návštěvníků
Expozice	4	39 872
Stálé v JČM	1	13 574
Pobočky (Památník Jana Žižky z Trocnova, Tvrz Žumberk u Nových Hradů, Muzeum koněspřežky)	3	9 893 + 14 922 + 1 483 = 26 298
Výstavy v JČM	18	34 028
Doprovodné akce		7 709
Přednášky		7 006
V JČM (včetně klubů a spolků)		2 912
Externí		4 094
Edukace		11 488
CELKEM (bez externích výstav JČM):		100 103
Externí výstavy JČM	4	38 478
CELKEM (včetně externích výstav JČM):		138 581

Návštěvnost webových stránek www.muzeumcb.cz: 93 063 uživatelů (nezahrnuto do celkové návštěvnosti).

Zobrazení webových stránek www.muzeumcb.cz: 283 869 zobrazení (nezahrnuto do celkové návštěvnosti).

PŘÍLOHA 1

I. stupeň evidence (CES) – rok 2018

Fond	Počet přír. čísel	Počet ks (celkem)	Sběr ks	Koupě ks	Dar ks	Vlastní činnost	Staré fondy	Převod ks
Archeologie	47	2 086	2 086	-	-	-	-	-
Umělecký průmysl	14	218	-	165	53	-	-	-
Národopis	10	56	-	53	3	-	-	-
Numismatika	8	114	-	61	53	-	-	-
Socialismus	14	1 449	-	1 449	-	-	-	-
Kapitalismus	5	26	-	26	-	-	-	-
Fototéka	-	-	-	-	-	-	-	-
Filmotéka	-	-	-	-	-	-	-	-
Botanika	-	-	-	-	-	-	-	-
Entomologie	8	475	475	-	-	-	-	-
Mykologie	-	-	-	-	-	-	-	-
Geologie	11	1 386	-	1 386	-	-	-	-
Zoologie	-	-	-	-	-	-	-	-
Staré tisky	2	2	-	2	-	-	-	-
Grafika	-	-	-	-	-	-	-	-
Písemnosti a tisky	1	10	-	10	-	-	-	-
Výtvarné umění	1	1	-	1	-	-	-	-
Divadelní archiv	2	414	-	85	329	-	-	-
Hudební archiv	1	137	-	-	137	-	-	-
Vojenské sbírky	7	25	-	25	-	-	-	-
Celkem	131	6 399	2 561	3 263	575	-	-	-

Zpracovala: Bc. Petra Kočerová (CES)

PŘÍLOHA 2

II. stupeň evidence (CES) – rok 2018

Fond	Inv. čísla	Počet přír. č.	Počet kusů
Numismatika	-	-	-
Kapitalismus	197	132	212
Kapitalismus (rekatalogizace)	253	-	-
Socialismus	-	-	-
Botanika	1324	9	1324
Entomologie	113	7	1439
Mykologie	1350	3	1350
Geologie	251	5	300
Zoologie	-	-	-
Fototéka	-	-	-
Filmotéka	-	-	-
Umělecký průmysl	10	7	12
Národopis	210	13	363
Rukopisy	-	-	-
Grafika	-	-	-
Staré tisky	-	-	-
Písně a modlitby	-	-	-
Divadelní archiv (rekatalogizace)	68	-	-
Hudební archiv	-	-	-
Archeologie	90	13	334
Výtvarné umění	-	-	-
Vojenské sbírky	-	-	-
Celkem	3866	189	5334

Zpracovala: Bc. Petra Kočerová (CES)

PŘÍLOHA 3

Vyřazené sbírkové předměty (CES) – rok 2018

Podsírka	Počet položek	Počet kusů sb. předmětů
Geologie	94	130
Botanika	26	200
Mykologie	1	1
Entomologie	342	30 095
Zoologie	9	9
Celkem	472	30 435

Zpracovala: Bc. Petra Kočerová (CES)

PŘÍLOHA 4

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Historická budova, Dukelská 1, České Budějovice

Kulturní památka

tel.: 391 001 531

stálá expozice: Příběh města České Budějovice

otevřeno: celoročně: úterý – neděle, svátky: 9 – 17.30 hodin

Muzeum Koněspřežky, Mánesova 10, České Budějovice

Národní kulturní památka

tel.: 386 354 820

stálá expozice: Strážní domky, drážní strážníci

otevřeno: květen – září: úterý – neděle, svátky: 9 – 12.30 13.00 – 17.00 hodin

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

Kulturní památka

tel.: 391 001 550

stálá expozice: Lidový malovaný nábytek z jižních Čech, historie tvrže

Úředník rožmberský v baště "C",

Lapidárium Jihočeského muzea v baštách "A" a "B"

výstava: Ryby a lidé - Rožmberkové a rybníkářství na jihu Čech a ve Waldviertlu

otevřeno: duben a říjen: soboty, neděle, svátky: 9–17 hodin

květen, červen a září: úterý – neděle, svátky: 9–17 hodin

červenec a srpen: úterý – neděle, svátky: 9–18 hodin

Památník Jana Žižky v Trocnově

Národní kulturní památka

tel.: 727 822 571

výstava: Významné milníky husitství v českých a německých dějinách - Jan Žižka z Trocnova

otevřeno: květen – září: úterý – neděle, svátky: 9 – 12.30 13.00 – 17.00 hodin

Rozdělení pracovišť muzea v roce 2018

tel.: 391 001 501 – 550

Dukelská 1, České Budějovice

Ředitel

Sekretariát ředitele

Náměstek ředitele

Regionální pracoviště pro lidovou kulturu

Centrální evidence sbírek (CES), Archiv muzea

Programové a propagační oddělení

Ekonomické oddělení

Provozně technické oddělení

Knihovna

L. B. Schneidera 6, České Budějovice

Hudební a divadelní archiv

Přírodovědné oddělení

Fráni Šrámka 4, České Budějovice

Nejnovější dějiny

Novější dějiny

Archeologické oddělení

Konzervátoři

Mohyla Jana Žižky z Trocnova byla dne 13. 4. 2018 zdokumentována z pohyblivé plošiny pro potřeby dokumentace před drobnými opravami. Při této příležitosti byly pořízeny jedinečné celkové pohledy i detaily. Opravy mohly být provedeny dle doporučení odborných orgánů.

Páté Trocnovské slavnosti se konaly 22. 9. 2018. Jejich součástí bylo zasadění lípy republiky za účasti Mgr. Ivany Stráské, hejtmanky Jihočeského kraje k 100. výročí založení Československa.

Autorské střelecké terče Antonína Hamsíka z jeho výstavy na nádvoří tvrze Žumberk.

Model trebuchetu, který sloužil jako ukázka bojové techniky v době husitství.

Velikonoční výstava byla zaměřena na červeně malovaná vejce. Obrovské červené vejce nejen podtrhovalo název výstavy, ale hlavně poutalo pozornost dětí.

UP 647 - hrdlo před restaurováním.

Detaily interiéru rekonstruovaného depozitárního objektu v Lednicích.

UP 647 - hrdlo po restaurování.

Obrázky k článku na stranách 70 – 71.

UP 3978 - po rozlepení.

UP 3978 - po rozlepení.

UP 3978 - po restaurování.

Obrázky k článku na stranách 70 – 71.

Brakteát

Zlatník

Tolar

Vítěžková medaile

Obrázky k článku na stranách 69 – 70.

Ukázka kovových plaket s reliéfy Mistra Jana Husa. Z akvizice od Jiřího Dvořáka.

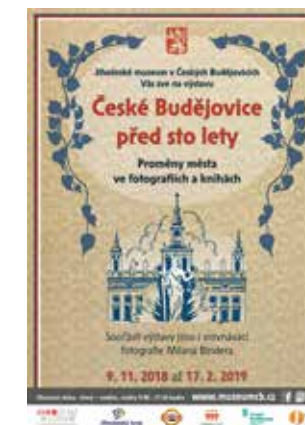
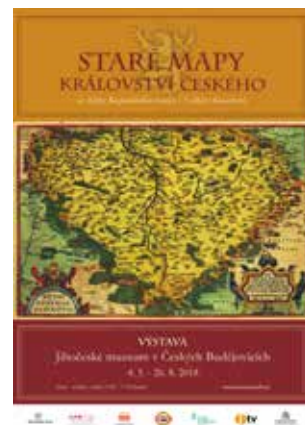
Jan Žižka s věrnými bojovníky na plaketě. Z akvizice od Jiřího Dvořáka.

Ukázka kovových plaket s reliéfem Mistra Jana Husa a Jana Žižky z Trocnova. Z akvizice od Jiřího Dvořáka.

Pamětní kulatá kovová plaketa s námětem Mostecké věže v Praze. Z akvizice od Jiřího Dvořáka.

Ukázky plakátů na muzejní výstavy v roce 2018.

OBSAH

Úvodník ředitele	5
Sbírkovatelná činnost	8
Péče o sbírky	10
Kulturně-osvětová činnost	15
Dokumentační a vědeckovýzkumná činnost	23
Ediční a publikační činnost	26
Odborná spolupráce	32
Zájmová a vlastivědná činnost	35
Zahraniční styky	37
Další vzdělávání	38
Další aktivity, konference a semináře	39
Výstavy připravené a zahájené v roce 2018	43
Významné návštěvy v roce 2018	51
Vybraní významní partneři muzea	51
Z činnosti jednotlivých oddělení muzea	52
Rozpočet a výsledky hospodaření za rok 2018	79
Struktura a stav pracovníků v roce 2018	86
Statistika návštěvnosti	89
Přílohy	90
Barevná obrazová příloha	95

Tiráž:**Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2018**

Vydalo: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Editorka: Helena Stejskalová

Předsedkyně redakční rady: Helena Stejskalová

Redakční rada: Ondřej Chvojka, Zdeněk Kletečka, Jiří Petráš

Foto: Helena Motýčková, Roman Josefík, Tomáš Svoboda, Zdeněk Kletečka
a další autoři fotografií jsou uvedeni u fotografie.

Tisk a sazba: Tiskárna PROTISK, s.r.o., České Budějovice

Náklad: 150 kusů

ISBN: 978-80-87311-98-1

